

Euroopan unionin virallinen lehti

C 122 E

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

53. vuosikerta

11. toukokuuta 2010

Ilmoitusnumero

Sisältö

Sivu

III Valmistelevat säädökset

Neuvosto

2010/C 122 E/01	Neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistama kanta (EU) N:o 4/2010 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta Vahvistettu neuvostossa 11 päivänä maaliskuuta 2010 ⁽¹⁾	1
2010/C 122 E/02	Neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistama kanta (EU) N:o 5/2010 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta Vahvistettu neuvostossa 11 päivänä maaliskuuta 2010 ⁽¹⁾	19
2010/C 122 E/03	Neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistama kanta (EU) N:o 6/2010 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi uuselinjarvikeista, asetuksen (EY) N:o 1331/2008 muuttamisesta sekä asetuksen (EY) N:o 258/97 ja komission asetuksen (EY) N:o 1852/2001 kumoamisesta Vahvistettu neuvostossa 15 päivänä maaliskuuta 2010 ⁽¹⁾	38

FI

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

III

(Valmistelevat säädökset)

NEUVOSTO

NEUVOSTON ENSIMMÄISESSÄ KÄSITTELYSSÄ VAHVISTAMA KANTA (EU) N:o 4/2010

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta

Vahvistettu neuvostossa 11 päivänä maaliskuuta 2010

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2010/C 122 E/01)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

(2) Koska linja-automatkustaja on kuljetussopimuksen heikompi osapuoli, kaikille matkustajille olisi taattava vähimmäissuoja.

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 91 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

(3) Unionin toimissa linja-automatkustajien oikeuksien parantamiseksi olisi otettava huomioon tämän alan erityispiirteet, kun suurin osa alan yrityksistä on pieniä ja keskisuuria yrityksiä.

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

(4) Kun otetaan huomioon säännöllisen erityisliikenteen ja omaan lukuun harjoitettavan liikenteen erityisomaisuudet, nämä liikennetyypit olisi jätettävä tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Säännölliseen erityisliikenteeseen olisi kuuluttava vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden erityiskuljetus, työntekijöiden kuljettaminen kotiin ja työpaikan välillä sekä koululaisten ja opiskelijoiden kuljetus oppilaitokseen ja oppilaitoksesta.

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Linja-autoliikenteen alalla toteutettavalla unionin toiminnalla olisi pyrittävä muun muassa varmistamaan matkustajien suojan yhtä korkea taso kuin muissa liikennemuodoissa riippumatta siitä, missä he matkustavat. Lisäksi olisi otettava kaikilta osin huomioon kuluttajansuojelun yleiset vaatimukset.

⁽¹⁾ Lausunto annettu 16. heinäkuuta 2009 (EUVL C 317, 23.12.2009, s. 99.).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 23. huhtikuuta 2009 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä) ja neuvoston kanta, vahvistettu 11 päivänä maaliskuuta 2010. Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

(5) Kun otetaan huomioon säännöllisen kaupunki-, esikaupunki- ja alueellisen liikenteen erityisomaisuudet, jäsenvaltioille olisi myönnettävä oikeus jättää nämä liikennetyypit suurelta osin tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Säännöllisen kaupunki-, esikaupunki- ja alueellisen liikenteen tunnistamiseksi jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon perusteet, kuten välimatka, vuorotiheys, aikataulun mukaisten pysähdysten lukumäärä, käytettävien linja-autojen tyyppi, matkalippujärjestelmät, matkustajamäärien vaihtelu ruuhka-aikojen ja muiden aikojen välillä, linja-autojen tunnukset ja aikataulut.

- (6) Matkustajilla ja vähintään henkilöillä, joita kyseinen matkustaja oli tai olisi ollut lain nojalla velvollinen elättämään, olisi oltava riittävä suoja linja-auton käyttöön liittyvien onnettomuuksien varalta, ottaen huomioon moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettava vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta 16 päivänä syyskuuta 2009 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/103/EY⁽¹⁾.
- (7) Kun valitaan linja-auton käyttöön liittyvästä onnettomuudesta aiheutuvan kuoleman, henkilövahingon tai matkatavaroiden katoamisen tai vahingoittumisen vuoksi suoritettavaan korvaukseen sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä, olisi otettava huomioon sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma II) 11 päivänä heinäkuuta 2007 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 864/2007⁽²⁾ ja sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma I) 17 päivänä kesäkuuta 2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 593/2008⁽³⁾.
- (8) Kun kyseessä on linja-auton käyttöön liittyvästä onnettomuudesta aiheutuva kuolema, henkilövahinko tai matkatavaroiden katoaminen tai vahingoittuminen, matkustajilla olisi sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti annettavan korvauksen lisäksi oltava oikeus saada apua onnettomuudesta johtuviin välittömiin käytännön tarpeisiinsa. Tällaiseen apuun voisi kuulua ensiapu, maajoitus, ruoka, vaatteita ja kuljetus.
- (9) Linja-autoliikenteen matkustajapalvelujen olisi hyödytettävä kansalaisia yleisesti. Siksi myös vammaisilla ja liikuntarajoitteisilla henkilöillä, oli liikuntarajoitteisuuden synynä vamma, ikä taikka jokin muu tekijä, olisi oltava samat mahdollisuudet käyttää linja-autoliikennettä kuin muillakin kansalaisilla. Vammaisilla ja liikuntarajoitteisilla henkilöillä on samat oikeudet vapaaseen liikkuvuuteen, valinnanvapauteen ja syrjimättömyyteen kuin kaikilla muillakin kansalaisilla.
- (10) Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen 9 artikla huomioon ottaen ja jotta vammaisilla ja liikuntarajoitteisilla henkilöillä olisi samat mahdollisuudet linja-automatkustamiseen kuin muillakin kansalaisilla, on syytä vahvistaa säännöt tällaisten henkilöiden syrjimättömyydestä ja avustamisesta matkan aikana. Kyseiset henkilöt olisi näin ollen hyväksyttävä kuljetettaviksi ja heitä ei saisi kieltäytyä kuljettamasta heidän vammansa tai liikuntarajoitteensa perusteella, lukuun ottamatta syitä, jotka ovat perusteltuja turvallisuuden taikka ajoneuvon suunnittelun tai infrastruktuurin takia. Työntekijöiden suojaamista koskevan asiaankuuluvan lainsäädännön mukaisesti vammaisilla ja liikuntarajoitteisilla henkilöillä olisi oltava oikeus saada apua terminaaleissa ja ajoneuvoissa. Sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi asianomaisten henkilöiden olisi saatava tätä apua maksutta. Liikenteenharjoittajien olisi vahvistettava esteettömyyttä koskevat ehdot mieluiten eurooppalaisen standardointijärjestelmän pohjalta.
- (11) Terminaalien pitäjien olisi uusia terminaaleja koskevista suunnitelmista päättäessään ja osana laajoja kunnostustöitä otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeet. Terminaalien pitäjien olisi joka tapauksessa nimettävä paikat, joissa tällaiset henkilöt voivat ilmoittaa saapumisestaan terminaaliin ja avuntarpeestaan.
- (12) Jotta vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeisiin voitaisiin vastata, henkilökunnan olisi oltava koulutettu asianomaisella tavalla. Kuljettajien kansallisten pätevyysvaatimusten vastavuoroisen tunnustamisen helpottamiseksi voitaisiin vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta lisäävää koulutusta tarjota osana maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta 15 päivänä heinäkuuta 2003 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/59/EY tarkoitettua perustason ammattipätevyyttä ja jatkokoulutusta⁽⁴⁾. Jotta johdonmukaisuus mainitussa direktiivissä vahvistettujen koulutusvaatimusten käyttöönoton ja määräaikojen välillä voitaisiin varmistaa, olisi oltava mahdollista myöntää poikkeus rajoitetuksi ajaksi.
- (13) Vammaisia tai liikuntarajoitteisia henkilöitä edustavia järjestöjä olisi kuultava tai ne olisi otettava mukaan vammaisuuteen liittyvän koulutuksen järjestämiseen mahdollisuuksien mukaan.
- (14) Linja-automatkustajien oikeuksiin olisi kuuluttava palvelua koskevien tietojen saanti ennen matkaa ja matkan aikana. Kaikki olennaiset linja-automatkustajille annettavat tiedot olisi annettava myös vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille soveltuvassa vaihtoehtoisessa muodossa.
- (15) Tällä asetuksella ei pitäisi rajoittaa linja-autoyriyten oikeuksia hakea sovellettavan kansallisen lainsäädännön nojalla korvausta keneltä tahansa henkilöltä, mukaan lukien kolmannet osapuolet.
- (16) Matkan peruuntumisesta tai pitkäaikaisesta viivästyisestä matkustajille aiheutuvia haittoja olisi vähennettävä. Tätä varten terminaaleista lähtevistä matkustajista olisi huolehdittava asianmukaisesti ja heille olisi annettava riittävästi tietoa. Matkustajien olisi myös voitava peruuttaa matkansa ja saada palautus lipun hinnasta tai jatkaa matkaansa tai saada matkansa uudelleenreititettyksi tyydyttävien ehdoin.

⁽¹⁾ EUVL L 263, 7.10.2009, s. 11.

⁽²⁾ EUVL L 199, 31.7.2007, s. 40.

⁽³⁾ EUVL L 177, 4.7.2008, s. 6.

⁽⁴⁾ EUVL L 226, 10.9.2003, s. 4.

- (17) Liikenteenharjoittajien olisi ammatillisten yhdistystensä kautta tehtävä yhteistyötä vahvistaakseen kansalliset tai eurooppalaiset järjestelyt sidosryhmien, ammatillisten yhdistysten ja asiakkaita, matkustajia ja vammaisia edustavien järjestöjen myötävaikutuksella, tarkoituksena parantaa matkustajista huolehtimista etenkin matkan peruuntumisen ja pitkäaikaisten viivästysten yhteydessä.
- (18) Tämän asetuksen ei tulisi vaikuttaa matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatoista 13 päivänä kesäkuuta 1990 annetussa neuvoston direktiivissä 90/314/ETY ⁽¹⁾ vahvistettuihin matkustajien oikeuksiin. Tätä asetusta ei olisi sovellettava tapauksiin, joissa valmis-matka peruutetaan muista syistä kuin linja-autoliikenne-palvelun peruuntumisen takia.
- (19) Matkustajille olisi tiedotettava kaikista heille tämän asetuksen nojalla kuuluvista oikeuksista, jotta he voivat käyttää niitä tehokkaasti.
- (20) Matkustajien olisi voitava käyttää oikeuksiaan liikenteenharjoittajien toteuttamien asianmukaisten valitusmenettelyjen kautta tai tapauksen mukaan tekemällä valitus asi-aankuuluvan jäsenvaltion tätä tarkoitusta varten nimeämälle elimelle tai elimille.
- (21) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tätä asetusta noudatetaan, ja nimettävä yksi tai useampi toimivaltainen elin valvonta- ja täytäntöönpanotehtäviin. Tämä ei vaikuta matkustajien oikeuteen turvautua kansallisen oikeuden mukaiseen tuomioistuinmenettelyyn.
- (22) Ottaen huomioon jäsenvaltion vahvistamat menettelyt valitusten tekemiseksi, annettua apua koskeva valitus olisi mieluiten osoitettava elimelle tai elimille, joka tai jotka on nimetty vastaamaan tämän asetuksen noudattamisen valvonnasta siinä jäsenvaltiossa, jossa ajoneuvoon nousemiseen tai siitä poistumiseen käytetty paikka sijaitsee.
- (23) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja varmistettava, että seuraamuksia sovelletaan. Seuraamusten olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.
- (24) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on yhtäläisen suojelun ja avustamisen tason takaaminen linja-autoliikenteen matkustajille kaikissa jäsenvaltioissa, vaan se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.

- (25) Tämä asetus ei saisi rajoittaa yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY ⁽²⁾ soveltamista.
- (26) Tämän asetuksen noudattamisen valvonnan olisi perustuttava kuluttajansuojalainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten yhteistyöstä ("asetus kuluttajansuojaa koskevasta yhteistyöstä") 27 päivänä lokakuuta 2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 2006/2004 ⁽³⁾. Kyseistä asetusta olisi sen vuoksi muutettava.
- (27) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan erityisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa tarkoitettuja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita, ottaen myös huomioon rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 29 päivänä kesäkuuta annettu neuvoston direktiivi 2000/43/EY ⁽⁴⁾ ja miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla 13 päivänä joulukuuta 2004 annettu neuvoston direktiivi 2004/113/EY ⁽⁵⁾.

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa vahvistetaan linja-autoliikennettä koskevat säännöt seuraavista seikoista:

- matkustajien syrjimätön kohtelu liikenteenharjoittajien tarjoamien kuljetusedellytysten osalta;
- matkustajien oikeudet linja-auton käyttöön liittyvissä onnettomuustapauksissa, jotka ovat johtaneet kuolemaan tai henkilövahinkoon taikka matkatavaroiden katoamiseen tai vahingoittumiseen;
- vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden syrjimätön ja pakollinen avustaminen;
- matkustajien oikeudet peruuntumis- tai viivästymistapauksissa;
- tiedot, jotka matkustajille on vähintään annettava;

⁽²⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽³⁾ EUVL L 364, 9.12.2004, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22.

⁽⁵⁾ EUVL L 373, 21.12.2004, s. 37.

⁽¹⁾ EYVL L 158, 23.6.1990, s. 59.

- f) valitusten käsittely;
- g) yleiset täytäntöönpanoa koskevat säännöt.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan säännöllistä liikennettä käyttäviin matkustajiin, jotka

- a) nousevat ajoneuvoon jonkin jäsenvaltion alueella sijaitsevassa paikassa; tai
- b) nousevat ajoneuvoon jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella sijaitsevassa paikassa ja poistuvat ajoneuvosta jonkin jäsenvaltion alueella sijaitsevassa paikassa.

2. Lisäksi tätä asetusta sovelletaan satunnaisliikennettä käyttäviin matkustajiin, jos matkustaja on alun perin noussut ajoneuvoon tai poistunut lopullisesti ajoneuvosta jonkin jäsenvaltion alueella sijaitsevassa paikassa, lukuun ottamatta III–VI luku.

3. Tätä asetusta ei sovelleta säännölliseen erityisliikenteeseen eikä omaan lukuun harjoitettavaan liikenteeseen.

4. Jäsenvaltiot voivat jättää säännöllisen kaupunki-, esikau-punki- ja alueellisen liikenteen, mukaan lukien sentyyppisen rajatylittävän liikenteen, tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, lukuun ottamatta 4 artiklan 2 kohtaa, 10 artiklaa ja 11 artiklan 1 kohtaa.

5. Jäsenvaltio voi avoimuutta ja syrjimättömyyttä noudattaen vapauttaa säännöllisen kotimaanliikenteen tämän asetuksen soveltamisesta, lukuun ottamatta kuitenkin 4 artiklan 2 kohtaa, 9 artiklaa ja 10 artiklan 1 kohtaa. Tällainen vapautus voidaan myöntää enintään viiden vuoden ajaksi ja se voidaan uusia kaksi kertaa.

6. Jäsenvaltio voi avoimuutta ja syrjimättömyyttä noudattaen vapauttaa jonkin tietyn säännöllisen liikenteen tämän asetuksen säännösten soveltamisesta enintään viiden vuoden ajaksi sen vuoksi, että merkittävä osa kyseisestä säännöllisestä liikenteestä, mukaan lukien vähintään yksi aikataulun mukainen asemalla pysähtyminen, tapahtuu unionin ulkopuolella. Tällainen vapautus voidaan uusia.

7. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle eri liikennetyypeille 4, 5 ja 6 kohdan nojalla myönnettyistä vapautuksista. Komissio toteuttaa asianmukaiset toimet, jos myönnettyä vapautusta ei pidetä tämän artiklan säännösten mukaisena. Komissio antaa ... (*) mennessä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen 4, 5 ja 6 kohdan mukaisesti myönnettyistä vapautuksista.

8. Minkään tässä asetuksessa ei pidä tulkita muodostavan teknisiä vaatimuksia, joilla liikenteenharjoittajia tai terminaalien pitäjää veloitettaisiin muuttamaan tai korvaamaan linja-autoja

tai infrastruktuuria tai linja-autopysäkeillä ja terminaaleissa olevia varusteita.

3 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- a) "säännöllisellä liikenteellä" liikennettä, jota harjoitetaan henkilöiden kuljettamiseksi linja-autolla määrätyin väliajoin määrätyllä reitillä ja jolla matkustajia otetaan kyytiin ja jätetään kyydistä ennalta vahvistetuissa pysähdyspaikoissa;
- b) "säännöllisellä erityisliikenteellä" järjestäjästä riippumatta linja-autolla harjoitettavaa säännöllistä liikennettä, jolla huolehditaan vain tiettyjen matkustajaryhmien kuljetuksesta ilman muita matkustajia;
- c) "omaan lukuun harjoitettavalla liikenteellä" linja-autolla harjoitettavaa liikennettä, jonka luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voittoa tai kaupallista hyötyä tavoittelematta järjestää siten, että:

— liikenne on vain kyseisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön tavanomaisen toiminnan liitännäistoiminto, ja

— liikenteeseen käytetyt ajoneuvot ovat kyseisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön omaisuutta tai tämä on hankkinut ne lykkäävin ehdoin tai ne on hankittu pitkäaikaisella leasingisopimuksella, ja kyseisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön henkilökuntaan kuuluva taikka luonnollinen henkilö itse tai yrityksen palvelukseen ottama tai sen käyttöön sopimuksen perusteella asetettu henkilöstö kuljettaa niitä;

d) "satunnaisliikenteellä" liikennettä, joka ei sisälly säännöllisen liikenteen määritelmään ja jolle on erityisesti ominaista, että siinä on kyse asiakkaan tai liikenteenharjoittajan omasta aloitteesta muodostetun ryhmän kuljettamisesta linja-autolla;

e) "kuljetussopimuksella" liikenteenharjoittajan ja matkustajan välistä kuljetussopimusta, joka koskee yhden tai useamman säännöllisen liikenteen tai satunnaisliikenteen palvelun suorittamista;

f) "lipulla" voimassa olevaa asiakirjaa tai muuta todistetta kuljetussopimuksesta;

g) "liikenteenharjoittajalla" luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ei ole matkanjärjestäjä eikä lipunmyyjä ja joka tarjoaa säännöllisen liikenteen tai satunnaisliikenteen palveluja suurelle yleisölle;

h) "suorittavalla liikenteenharjoittajalla" henkilöä, joka ei ole liikenteenharjoittaja ja joka tosiasiallisesti suorittaa kuljetuksen kokonaan tai osittain;

(*) Pyydetään lisäämään päivämäärä, joka on viisi vuotta tämän asetuksen soveltamis päivästä.

- i) "lipunmyyjällä" välittäjää, joka tekee kuljetussopimuksia liikenteenharjoittajan puolesta;
- j) "matkatoimistolla" välittäjää, joka tekee kuljetussopimuksia matkustajan puolesta;
- k) "matkanjärjestäjällä" direktiivin 90/314/ETY 2 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua matkanjärjestäjää tai vähittäismyymyjää, joka ei ole liikenteenharjoittaja;
- l) "vammaisella" tai "liikuntarajoitteisella henkilöllä" henkilöä, jonka liikuntakyky on (sensorisen tai motorisen, pysyvän tai tilapäisen) fyysisen vamman, älyllisen kehitysvamman tai ymmärtämisvaikeuden tai vamman aiheuttaneen jonkin muun syyn taikka iän takia rajoittunut hänen käyttäessään kulkuneuvoja ja jonka tilanne edellyttää asianmukaista huomiota ja kaikille matkustajille tarjolla olevien palvelujen mukauttamista kyseisen henkilön erityisiin tarpeisiin;
- m) "esteettömyyttä koskevilla ehdoilla" asianomaisia standardeja, ohjeita ja tietoja, jotka koskevat linja-autojen ja/tai nimettyjen terminaalien esteettömyyttä, mukaan lukien niissä olevat vammaisten tai liikuntarajoitteisten henkilöiden käyttöön tarkoitettut tilat;
- n) "varauksella" istumapaikan varaamista linja-autossa säännöllisen liikenteen tiettyyn lähtöön;
- o) "terminaalilla" miehitettyä terminaalia, jossa säännöllisen liikenteen on aikataulun mukaan määrä pysähtyä tietyllä reitillä matkustajien nousemiseksi ajoneuvoon tai poistumiseksi ajoneuvosta ja jossa on lähtöselvitystiskin, odotushuoneen tai lipputoimiston kaltaisia tiloja;
- p) "linja-autopysäkillä" mitä tahansa paikkaa, joka ei ole terminaali ja jossa säännöllisen liikenteen on aikataulun mukaan määrä pysähtyä määrätyllä reitillä matkustajien nousemiseksi ajoneuvoon tai poistumiseksi ajoneuvosta;
- q) "terminaalin pitäjällä" jäsenvaltiossa olevaa organisaatioyksikköä, joka vastaa nimetyn terminaalin hallinnoinnista;
- r) "peruuttamisella" sitä, että aikataulun mukainen säännöllinen liikenne ei toteudu;
- s) "viivästymisellä" sen ajan, jolloin säännöllisen liikenteen oli julkaistun aikataulun mukaan määrä lähteä, ja tosiasiallisen lähtöajan välistä eroa.

4 artikla

Lippu ja syrjimättömät sopimusehdot

1. Liikenteenharjoittajien on annettava matkustajalle lippu, jollei muulla asiakirjalla anneta oikeutta matkustamiseen. Lippu voidaan antaa sähköisessä muodossa.
2. Liikenteenharjoittajien soveltamia sopimusehtoja ja hintoja on tarjottava suurelle yleisölle ilman minkäänlaista suoraa tai

välillistä, lopullisen asiakkaan kansalaisuuteen taikka liikenteenharjoittajien tai lipunmyyjän sijoittautumispaikkaan unionissa perustuvaa syrjintää, sanotun kuitenkin rajoittamatta sosiaalisen hinnoittelun soveltamista.

5 artikla

Muut suorittavat osapuolet

1. Jos tämän asetuksen mukaisten velvoitteiden suorittaminen on uskottu suorittavalle liikenteenharjoittajalle, lipunmyyjä tai muu henkilö, liikenteenharjoittaja, matkatoimisto, matkanjärjestäjä tai terminaalin pitäjä, joka tällaiset velvoitteet on uskonut, on kuitenkin vastuussa kyseisen suorittavan osapuolen toimista ja laiminlyönneistä.
2. Lisäksi osapuolta, jolle liikenteenharjoittaja, matkatoimisto, matkanjärjestäjä tai terminaalin pitäjä on uskonut velvoitteen suorittamisen, koskevat tämän asetuksen säännökset uskottua velvoitetta koskevilta osin.

6 artikla

Velvollisuuksista luopumista koskeva kielto

1. Tämän asetuksen mukaisia matkustajien velvollisuuksia ei voida rajoittaa eikä niistä voida luopua, etenkin kuljetussopimukseen sisältyvällä vapauttavalla tai rajoittavalla lausekkeella.
2. Liikenteenharjoittajat voivat tarjota sopimusehtoja, jotka ovat matkustajan kannalta suotuisampia kuin tässä asetuksessa säädetyt edellytykset.

II LUKU

KORVAUS JA AVUSTAMINEN ONNETTOMUUSTAPAUKSISSA

7 artikla

Matkustajien kuolema tai henkilövahinko sekä matkatavaroiden katoaminen tai vahingoittuminen

1. Matkustajat ovat sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti oikeutettuja korvaukseen linja-auton käyttöön liittyvien onnettomuuksien aiheuttamasta kuolemasta tai henkilövahingosta sekä matkatavaroiden katoamisesta tai vahingoittumisesta. Kuolemantapauksissa tämä oikeus koskee vähintään niitä henkilöitä, joita kuollut matkustaja oli tai olisi ollut lain nojalla velvollinen elättämään.
2. Korvausmäärä lasketaan sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Kuolemantapauksesta, henkilövahingosta taikka matkatavaran katoamisesta tai vahingoittumisesta suoritettavalle korvaukselle kansallisessa lainsäädännössä mahdollisesti vahvistettu enimmäisraja ei saa missään tapauksessa olla vähemmän kuin:

- a) 220 000 euroa matkustajaa kohden;

- b) säännöllisessä tai satunnaisessa kaupunki-, esikaupunki- ja alueellisessa liikenteessä 500 euroa kollia kohden ja kaikessa muussa säännöllisessä tai satunnaisessa liikenteessä 1 200 euroa kollia kohden. Kun pyörätuoli tai muu liikkumisen apuväline tai -laite vahingoittuu, korvauksen määrän on aina oltava yhtä suuri kuin kadonneen tai vahingoittuneen välineen korvaamisesta tai korjaamisesta aiheutuvat kustannukset.

8 artikla

Matkustajien välittömät käytännön tarpeet

Jos onnettomuus liittyy linja-auton käyttöön, liikenteenharjoittajan on annettava kohtuulliseksi katsottavaa apua onnettomuudesta johtuviin matkustajien välittömiin käytännön tarpeisiin. Avustaminen ei merkitse korvausvastuun tunnustamista.

III LUKU

VAMMAISTEN JA LIIKUNTARAJOITTEISTEN HENKILÖIDEN OIKEUDET

9 artikla

Oikeus kuljetukseen

1. Liikenteenharjoittajat, matkatoimistot ja matkanjärjestäjät eivät saa kieltäytyä hyväksymästä varausta, kirjoittamasta tai muutoin antamasta lippua tai ottamasta henkilöä ajoneuvon vammaisuuden tai liikuntarajoitteisuuden perusteella.
2. Vammaisille tai liikuntarajoitteisille henkilöille on tarjottava varauksia ja lippuja ilman lisäkustannuksia.

10 artikla

Poikkeukset ja erityisedellytykset

1. Sen estämättä, mitä 9 artiklan 1 kohdassa säädetään, liikenteenharjoittajat, matkatoimistot ja matkanjärjestäjät voivat kieltäytyä hyväksymästä varausta tai kirjoittamasta tai muutoin antamasta lippua tai ottamasta henkilöä ajoneuvon vammaisuuden tai liikuntarajoitteisuuden perusteella:
 - a) noudattaakseen kansainvälisissä, unionin tai kansallisissa sääöksissä vahvistettuja sovellettavia turvallisuutta koskevia vaatimuksia tai toimivaltaisten viranomaisten vahvistamia terveellisyttä tai turvallisuutta koskevia vaatimuksia;
 - b) jos vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön ajoneuvon ottamista, ajoneuvosta poistumista tai kuljettamista on ajoneuvon suunnittelun tai infrastruktuurin, mukaan lukien linja-autopysäkit ja terminaalit, vuoksi fyysisesti mahdotonta suorittaa turvallisesti tai toimivalla tavalla.
2. Siinä tapauksessa, että 1 kohdassa tarkoitettujen syiden vuoksi on kieltäydytty hyväksymästä varausta tai kirjoittamasta tai muutoin antamasta lippua, liikenteenharjoittajien, matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet antaakseen asianomaiselle henkilölle tiedot hyväksyttävissä olevasta kyseisen liikenteenharjoittajan suorittamasta vaihtoehtoisesta palvelusta.

3. Jos vammaiselta tai liikuntarajoitteiselta henkilöltä, jolla on varaus tai lippu ja joka on täyttänyt 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetty vaatimukset, tästä huolimatta evätään pääsy ajoneuvon hänen vammaisuutensa tai liikuntarajoitteisuutensa vuoksi, tälle henkilölle ja hänen tämän artiklan 4 kohdan mukaiselle saattajalleen on tarjottava mahdollisuus valita jompikumpi seuraavista:
 - a) oikeus maksun palautukseen ja tarvittaessa ilmainen paluumatka mahdollisimman pian kuljetussopimuksessa esitettyyn ensimmäiseen lähtöpaikkaan; ja
 - b) matkan jatkaminen tai uudelleenreititys kohtuullista vaihtoehtoisia liikennepalvelua käyttäen kuljetussopimuksessa esitettyyn määräpaikkaan, paitsi jos tämä ei ole mahdollista.

Se, että 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista ilmoitusta ei ole annettu, ei saa sinällään vaikuttaa oikeuteen saada palautusta lipusta maksetusta hinnasta.

4. Liikenteenharjoittaja, matkatoimisto tai matkanjärjestäjä voi 1 kohdan a alakohdassa säädettyjen edellytysten täytyessä edellyttää, että vammaisten tai liikuntarajoitteisten henkilöiden seurassa matkustaa toinen henkilö, joka kykenee antamaan vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön tarvitsemaa apua, jos tämä on ehdottoman välttämätöntä. Tällainen saattaja on kuljetettava ilmaiseksi ja, kun tämä on mahdollista, hänelle on annettava istumapaikka vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön vierestä.

5. Kun liikenteenharjoittaja, matkatoimisto tai matkanjärjestäjä vetoaa 1 kohdassa säädettyyn poikkeukseen, hänen on viipymättä ilmoitettava perustelut vammaiselle tai liikuntarajoitteiselle henkilölle ja pyynnöstä ilmoitettava kyseiselle henkilölle asianomaiset tiedot kirjallisesti viiden työpäivän kuluessa pyynnön esittämisestä.

11 artikla

Esteettömyys ja tiedotus

1. Liikenteenharjoittajilla ja terminaalin pitäjillä on oltava syrjimättömät esteettömyyttä koskevat ehdot vammaisten tai liikuntarajoitteisten henkilöiden kuljetukselle tai niiden on, soveltuvin osin järjestöjensä kautta, otettava tällaiset käyttöön yhteistyössä vammaisia tai liikuntarajoitteisia henkilöitä edustavien järjestöjen välityksellä.
2. Liikenteenharjoittajien ja terminaalin pitäjien on asetettava 1 kohdassa säädetty esteettömyyttä koskevat ehdot yleisesti saataville fyysisesti tai internetiin samoilla kielillä kuin muut kaikille matkustajille yleensä annettavat tiedot.
3. Matkanjärjestäjien on asetettava saataville 1 kohdassa säädetty esteettömyyttä koskevat ehdot, joita sovelletaan niiden järjestämiin, myymiin tai myytäväksi tarjoamiin matkapaketteihin, pakettilomiin ja pakettikiertomatkoihin sisältyviin matkoihin.

4. Tiedot 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista esteettömyyttä koskevista ehdoista on annettava fyysisessä muodossa matkustajan pyynnöstä.

5. Liikenteenharjoittajien, matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien on varmistettava, että kaikki asiaankuuluvat yleiset tiedot matkasta ja kuljetusedellytyksistä ovat saatavilla asianmukaisessa ja vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille soveltuvassa muodossa, mukaan lukien soveltuvin osin verkkovaraus- ja verkkotietopalvelut. Tiedot on matkustajan pyynnöstä annettava fyysisessä muodossa.

12 artikla

Terminaalien nimeäminen

Jäsenvaltioiden on nimettävä linja-autoterminaalit, joissa vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä avustetaan. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava asiasta komissiolle. Komissio laatii internetissä saatavilla olevan luettelon nimetyistä linja-autoterminaleista.

13 artikla

Oikeus avun saamiseen nimetyissä terminaaleissa ja linja-autoissa

1. Ellei 11 artiklan 1 kohdassa säädetyistä esteettömyyttä koskevista ehdoista muuta johdu, liikenteenharjoittajien ja terminaalin pitäjien on jäsenvaltioiden nimeämissä terminaaleissa annettava omien toimivaltuuksiensa rajoissa vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille liitteessä I olevassa a kohdassa eriteltyä apua maksutta.

2. Ellei 11 artiklan 1 kohdassa säädetyistä esteettömyyttä koskevista ehdoista muuta johdu, liikenteenharjoittajien on annettava linja-autoissa vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille liitteessä I olevassa b kohdassa eriteltyä apua maksutta.

14 artikla

Avustamisen edellytykset

1. Liikenteenharjoittajien ja terminaalin pitäjien on tehtävä yhteistyötä vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden avustamiseksi, edellyttäen, että

a) kyseisen henkilön avuntarve ilmoitetaan liikenteenharjoittajille, terminaalin pitäjille, matkatoimistoille tai matkanjärjestäjille viimeistään kaksi työpäivää ennen kuin apua tarvitaan; ja

b) asianomaiset henkilöt ilmoittautuvat nimetyssä kohdassa

i) viimeistään liikenteenharjoittajan etukäteen ilmoittamana määräaikana, joka ei saa olla enemmän kuin 60 minuuttia ennen julkistettua lähtöaikaa; tai

ii) jos määräaikaa ei ole ilmoitettu, viimeistään 30 minuuttia ennen julkistettua lähtöaikaa.

2. Sen lisäksi, mitä 1 kohdassa säädetään, vammaisten tai liikuntarajoitteisten henkilöiden on ilmoitettava liikenteenhar-

joittajalle, matkatoimistolle tai matkanjärjestäjälle erityisistä istumapaikkatarpeistaan varausta tehdessään tai lippua ennakkoostaaessaan, jos tarve on tiedossa kyseisenä ajankohtana.

3. Liikenteenharjoittajien, terminaalin pitäjien, matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet helpottaakseen vammaisten tai liikuntarajoitteisten henkilöiden antamien avuntarvetta koskevien ilmoitusten vastaanottamista. Tätä velvoitetta sovelletaan kaikissa nimetyissä terminaaleissa ja niiden myyntipisteissä, mukaan lukien puhelin- ja internetmyynti.

4. Jos 1 kohdan a alakohdan tai 2 kohdan mukaista ilmoitusta ei ole tehty, liikenteenharjoittajien, terminaalin pitäjien, matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet varmistaakseen, että apua annetaan siten, että vammainen tai liikuntarajoitteinen henkilö voi nousta lähtevään linja-autoon, vaihtaa linja-autoa tai poistua määräpaikkaan saapuvasta linja-autosta matkalla, jota varten hän on osannut lipun.

5. Terminaalin pitäjän on nimettävä terminaalin sisä- tai ulkopuolella sijaitseva paikka, jossa vammaiset tai liikuntarajoitteiset henkilöt voivat ilmoittaa saapumisestaan ja pyytää apua. Tämä paikka on merkittävä selvästi opastein ja siellä on annettava saavutettavassa muodossa perustiedot terminaalista ja annettavasta avusta.

15 artikla

Tietojen välittäminen kolmannelle osapuolelle

Jos matkatoimistot tai matkanjärjestäjät vastaanottavat 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun ilmoituksen, niiden on tavanomaisen aukioloaikansa puitteissa siirrettävä tiedot liikenteenharjoittajalle tai terminaalin pitäjälle mahdollisimman pian.

16 artikla

Koulutus

1. Liikenteenharjoittajien ja soveltuvin osin terminaalin pitäjien on otettava käyttöön vammaisuuteen liittyvän koulutuksen menettelyt, mukaan lukien ohjeet, ja varmistettava, että

a) niiden henkilöstö, lukuun ottamatta kuljettajia mutta mukaan lukien muiden suorittavien osapuolten palveluksessa oleva vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä suoraan avustava henkilöstö on saanut koulutusta tai ohjeita liitteessä II olevassa a ja b kohdassa kuvatun mukaisesti; ja

b) niiden henkilöstö, mukaan lukien kuljettajat, joka on suoraan tekemisissä matkustajien kanssa tai matkustajiin liittyvien kysymysten kanssa, on saanut koulutusta tai ohjeita liitteessä II olevassa a kohdassa kuvatun mukaisesti.

2. Jäsenvaltio voi kuljettajien koulutuksen osalta myöntää vapautuksen 1 kohdan b alakohdan soveltamisesta enintään kahdeksi vuodeksi ... (*) alkaen.

(*) Pyydetään lisäämään tämän asetuksen soveltamispäivämäärä.

17 artikla

Pyörätuolien ja muiden liikkumisen apuvälineiden korvaaminen

1. Liikenteenharjoittajat ja terminaalien pitäjät ovat vastuussa, jos ne avustaessaan ovat aiheuttaneet pyörätuolin tai muun liikkumisen apuvälineen tai -laitteen katoamisen tai vahingoittumisen. Katoamisen tai vahingoittumisen korvaa siitä vastuussa oleva liikenteenharjoittaja tai terminaalien pitäjä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun korvauksen on oltava yhtä suuri kuin kadonneen tai vahingoittuneen välineen tai laitteen korvaamisesta tai korjaamisesta aiheutuneet kustannukset.

3. Tarvittaessa on tehtävä kaikki mahdollinen väliaikaisen korvaavan välineen tai laitteen saamiseksi pikaisesti matkustajan käyttöön. Näillä pyörätuolilla ja muilla liikkumisen apuvälineillä tai -laitteilla on mahdollisuuksien mukaan oltava samankaltaiset tekniset ja toiminnalliset ominaisuudet kuin niillä, jotka ovat kadonneet tai vahingoittuneet.

18 artikla

Poikkeukset

1. Jäsenvaltiot voivat jättää säännöllisen kotimaanliikenteen kaikkien tai joidenkin tämän luvun säännösten soveltamisalan ulkopuolelle, jos ne varmistavat, että kansallisten sääntöjen mukaisesti vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille annettava suojat on tasoltaan vähintään sama kuin tämän asetuksen nojalla annettava suojat, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 artiklan 4 kohdan soveltamista.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle 1 kohdan mukaisesti myönnettyistä vapautuksista. Komissio toteuttaa asianmukaiset toimet, jos myönnettyä vapautusta ei pidetä tämän artiklan säännösten mukaisena. Komissio antaa ... (*) mennessä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen 1 kohdan mukaisesti myönnettyistä vapautuksista.

IV LUKU

MATKUSTAJIEN OIKEUDET PERUUTUS- TAI VIIVÄSTYMISTAPAUKSISSA

19 artikla

Matkan jatkaminen, uudelleenreititys ja maksun palautus

1. Jos liikenteenharjoittaja perustellusti arvioi, että säännöllisen liikenteen lähtö terminaalista peruuntuu tai viivästyy yli 120 minuuttia, matkustajille on viipymättä tarjottava valittavaksi jompikumpi seuraavista:

- a) matkan jatkaminen tai uudelleenreititys siten, että matkustaja pääsee mahdollisimman pian kuljetussopimuksen mukaiseen lopulliseen määräpaikkaan vastaavin ehdoin;
- b) lipun hinnan palautus ja tarvittaessa mahdollisimman pian ilmainen paluukuljetus linja-autolla kuljetussopimuksen mukaiseen ensimmäiseen lähtöpaikkaan.

(*) Pyydetään lisäämään päivämäärä, joka on viisi vuotta tämän asetuksen soveltamis päivästä.

2. Jos säännöllisen liikenteen lähtö linja-autopysäkillä peruuntuu tai viivästyy yli 120 minuuttia, matkustajilla on oikeus vaatia liikenteenharjoittajalta matkan jatkamista, uudelleenreititystä tai lipun hinnan palauttamista.

3. Edellä olevan 1 kohdan b alakohdassa ja 2 kohdassa säädetty palautus on maksettava 14 päivän kuluessa siitä, kun tarjous on tehty tai pyyntö vastaanotettu. Maksun on katettava lipusta maksettu koko hinta matkustamatta jääneen osuuden tai osuuksien osalta ja, jos matkalla ei ole enää matkustajan alkuperäisen matkasuunnitelman tarkoituksen kannalta merkitystä, jo matkustetun osuuden tai osuuksien osalta. Näyttölippujen tai kausilippujen osalta maksun on oltava yhtä suuri kuin sen suhteellinen osa lipun täydestä hinnasta. Palautus on maksettava rahana, paitsi jos matkustaja hyväksyy muunlaisen palautustavan.

20 artikla

Tiedot

1. Säännöllisen liikenteen lähdön peruuntuessa tai viivästyessä liikenteenharjoittajan tai tapauksen mukaan terminaalien pitäjän on ilmoitettava tilanteesta terminaaleista lähteville matkustajille mahdollisimman pian ja joka tapauksessa viimeistään 30 minuutin kuluttua aikataulun mukaisesta lähtöajasta sekä arvioidusta lähtöajasta heti, kun tieto siitä on saatavissa.

2. Jos matkustajat menettävät peruuntumisen tai viivästyksen takia aikataulun mukaisen jatkoyhteyden, liikenteenharjoittajan tai tapauksen mukaan terminaalien pitäjän on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet tiedottaakseen asianomaisille matkustajille vaihtoehtoisista jatkoyhteyksistä.

3. Liikenteenharjoittajan tai tapauksen mukaan terminaalien pitäjän on varmistettava, että vammaiset ja liikuntarajoitteiset henkilöt saavat 1 ja 2 kohdassa edellytetyt tiedot saavutettavassa muodossa.

21 artikla

Apu lähdön peruuntuessa tai viivästyessä

Jos aikataulun mukaan yli kolme tuntia kestävä matkan lähtö terminaalista peruuntuu tai viivästyy yli kaksi tuntia, liikenteenharjoittajan on tarjottava matkustajille ilmaiseksi:

- a) välipalaa, aterioita tai virvokkeita kohtuullisessa suhteessa odotusaikaan tai viivästykseen, jos niitä on saatavilla linja-autossa tai terminaalissa tai niitä voidaan kohtuudella toimittaa sinne;
- b) apua hotellihuoneen tai muun majoituksen löytämisessä sekä apua terminaalien ja majoituspaikan välisen kuljetuksen järjestämisessä tapauksissa, joissa majoitusta on tarpeen järjestää yhdeksi tai useammaksi yöksi.

Liikenteenharjoittajan on tätä artiklaa sovellettaessa kiinnitettävä erityistä huomiota vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden sekä mahdollisten saattajien tarpeisiin.

22 artikla

Lisävaateet

Mitä tässä luvussa säädetään ei estä matkustajia hakemasta kansallisessa tuomioistuimessa korvauksia kansallisen oikeuden mukaisesti säännöllisen liikenteen peruuntumisesta tai viivästymisestä aiheutuneesta vahingosta.

V LUKU

TIEDOTTAMISTA JA VALITUKSIA KOSKEVAT YLEISSÄÄNNÖT

23 artikla

Oikeus saada matkatietoja

Liikenteenharjoittajien ja terminaalien pitäjien on annettava matkustajille koko matkan ajan omien toimivaltuuksiansa rajoissa riittävästi tietoja. Nämä tiedot on pyynnöstä annettava saavutettavassa muodossa, jos tämä on mahdollista.

24 artikla

Tiedot matkustajien oikeuksista

1. Liikenteenharjoittajien ja terminaalien pitäjien on omien toimivaltuuksiansa rajoissa varmistettava, että matkustajille annetaan asianmukaiset ja ymmärrettävät tiedot heidän tämän asetuksen mukaisista oikeuksistaan viimeistään lähtöhetkellä. Tiedot on annettava terminaaleissa ja soveltuvin osin internetissä. Vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön pyynnöstä tiedot on annettava saavutettavassa muodossa. Näihin tietoihin on sisällyttävä jäsenvaltion 27 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimeämän yhden tai useamman täytäntöönpanoelimen yhteystiedot.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettun tiedottamisvaatimuksen täyttämiseksi liikenteenharjoittajat ja terminaalien pitäjät voivat käyttää komission kaikilla Euroopan unionin toimielinten virallisilla kielillä laatimaa ja niiden saataville saattamaa yhteenvetoa tämän asetuksen säännöksistä.

25 artikla

Valitukset

Liikenteenharjoittajilla on oltava tai niiden on perustettava järjestelmä 4, 8 ja 9–24 artiklassa säädettyjä oikeuksia ja velvoitteita koskevien valitusten käsittelyä varten.

26 artikla

Valitusten tekeminen

Jos tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluva matkustaja haluaa esittää liikenteenharjoittajalle valituksen 4, 8 ja 9–24 artiklan osalta, hänen on tehtävä se kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun säännöllinen liikennepalvelu suoritettiin tai olisi pitänyt suoritaa. Liikenteenharjoittajan on yhden kuukauden kuluessa valituksen vastaanottamisesta ilmoitettava matkustajalle, onko tämän valitus hyväksytty, hylätty vai edelleen käsiteltävänä. Lo-

pullisen vastauksen antamiseen kuluva aika saa olla enintään kolme kuukautta valituksen vastaanottamisesta.

VI LUKU

TÄYTÄNTÖÖNPANO JA KANSALLISET TÄYTÄNTÖÖNPANOELIMET

27 artikla

Kansalliset täytäntöönpanoelimet

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi uusi tai olemassa oleva elin, joka vastaa tämän asetuksen täytäntöönpanosta sen alueella sijaitsevista paikoista lähtevän säännöllisen liikenteen osalta ja kolmannelle maasta tällaisiin paikkoihin suuntautuvan säännöllisen liikenteen osalta. Kunkin elimen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen tämän asetuksen noudattamisen.

Kunkin elimen on oltava organisaatioltaan, rahoituspäätöksiltään, oikeudelliselta rakenteeltaan ja päätöksenteoltaan riippumaton liikenteenharjoittajista, matkanjärjestäjistä ja terminaalien pitäjistä.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle tämän artiklan mukaisesti nimetty elin tai elimet.

3. Matkustaja voi tehdä valituksen tämän asetuksen väitetystä rikkomisesta kansallisen lainsäädännön mukaisesti 1 kohdan nojalla nimetyille asianmukaiselle elimelle tai muulle jäsenvaltion nimeämälle asianmukaiselle elimelle.

Jäsenvaltio voi päättää, että

- a) matkustajan on ensi vaiheessa tehtävä liikenteenharjoittajalle valitus 4, 8 ja 9–24 artiklan osalta; ja/tai
- b) kansallinen täytäntöönpanoelin tai muu jäsenvaltion nimeämä asianmukainen elin toimii muutoksenhakuelimenä silloin, kun valituksia ei saada ratkaistua 26 artiklan mukaisesti.

28 artikla

Täytäntöönpanokertomus

Edellä olevan 27 artiklan 1 kohdan nojalla nimettyjen täytäntöönpanoelinten on 1 päivään kesäkuuta ... (*) mennessä ja sen jälkeen joka toinen vuosi mainittuun päivämäärään mennessä julkaistava kahden edellisen kalenterivuoden toiminnastaan kertomus, joka sisältää erityisesti kuvauksen tämän asetuksen täytäntöönpanotoimista sekä tilastotiedot valituksista ja sovelletuista seuraamuksista.

29 artikla

Yhteistyö täytäntöönpanoelinten välillä

Tämän asetuksen 27 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kansallisten täytäntöönpanoelinten on tarpeen mukaan vaihdettava tietoja työskentely- ja päätöksentekoperiaatteistaan ja käytännöistään. Komissio tukee niitä tässä tehtävässä.

(*) Pyydetään lisäämään päivämäärä, joka on kaksi vuotta tämän asetuksen soveltamispäivästä.

30 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on annettava sääntöjä tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että säännöt pannaan täytäntöön. Näin säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on annettava komissiolle tiedoksi kyseiset säännöt ja toimenpiteet viimeistään ... (*) ja ilmoitettava sille viipymättä niihin vaikuttavista myöhemmistä muutoksista.

VII LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

31 artikla

Kertomus

Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen toimivuudesta ja vaikutuksista ... (**). Kertomukseen liitetään tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksia tämän asetuksen säännösten yksityiskohtaisemmasta täytäntöönpanosta tai sen muuttamisesta.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty ...

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

...

32 artikla

Asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttaminen

Lisätään asetuksen (EY) N:o 2006/2004 liitteeseen kohta seuraavasti:

"18. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o .../2010, annettu ..., matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä (*).

(*) EUVL: ..."

33 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan ... (***) alkaen.

34 artikla

Julkaiseminen

Tämä asetus julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

...

(*) Pyydetään lisäämään tämän asetuksen soveltamispäivämäärä.

(**) Pyydetään lisäämään päivämäärä, joka on kolme vuotta tämän asetuksen soveltamispaivästä.

(***) Pyydetään lisäämään päivämäärä, joka on kaksi vuotta julkaisemispaivästä.

LIITE I

Vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden avustaminen**a) Avustaminen nimetyissä terminaaleissa**

Tarvittava apu ja järjestelyt, jotta vammaiset ja liikuntarajoitteiset henkilöt voivat

- ilmoittaa nimetyissä paikoissa saapumisestaan terminaaliin ja avuntarpeestaan;
- siirtyä nimetystä paikasta lähtöselvitystiskille, odotustiloihin ja lähtölaiturille;
- nousta ajoneuvoon siten, että käytössä on hissi, pyörätuoli tai muuta tarvittavaa apua tarpeen mukaan;
- saada matkatavaransa ajoneuvoon;
- hakea matkatavaransa;
- poistua ajoneuvosta;
- kuljettaa hyväksyttyä avustavaa koiraa linja-autossa;
- siirtyä istumapaikalleen.

b) Avustaminen ajoneuvoissa

Tarvittava apu ja järjestelyt, jotta vammaiset ja liikuntarajoitteiset henkilöt voivat

- saada olennaisia matkatietoja saavutettavassa muodossa edellyttäen, että matkustaja on tätä pyytänyt;
- nousta ajoneuvoon / poistua ajoneuvosta matkalla pidettävien taukojen aikana, jos ajoneuvossa on kuljettajan lisäksi muuta henkilöstöä.

LIITE II

Vammaisuuteen liittyvä koulutus**a) Vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta lisäävä koulutus**

Suoraan matkustajien kanssa tekemisissä olevan henkilöstön koulutuksessa käsitellään muun muassa seuraavia aiheita:

- tietoisuus matkustajista, joilla on fyysinen, sensorinen (kuulo- tai näkö-) tai näkymätön vamma taikka oppimisvaikeus, ja asianmukainen suhtautuminen tällaisiin matkustajiin, mukaan luettuna se, kuinka tunnistaa sellaisten henkilöiden kyvyt, joiden liikkuvuus, orientaatio tai viestintä voi olla heikentynyt;
- vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden kohtaamat esteet, mukaan luettuina asenteet, ympäristöön liittyvät ja fyysiset esteet sekä organisatoriset esteet;
- hyväksytyt avustavat koirat, myös avustavan koiran tehtävä ja tarpeet;
- odottamattomien tilanteiden käsittely;
- ihmissuhdetaidot ja kommunikointimenetelmät kuurojen ja kuulovammaisten, näkövammaisten, puhevammaisten henkilöiden ja sellaisten henkilöiden kanssa, joilla on oppimisvaikeus;
- pyörätuolien ja muiden liikkumisen apuvälineiden huolellinen käsittely niiden vahingoittumisen estämiseksi (kaikele matkatavaroiden käsittelystä vastaavalle henkilöstölle, jos sellaista on).

b) Vammaisten avustamista koskeva koulutus

Vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä suoraan avustavan henkilöstön koulutuksessa käsitellään muun muassa seuraavia aiheita:

- kuinka pyörätuolin käyttäjiä autetaan nousemaan pyörätuoliin ja pois siitä;
 - taidot hyväksytyin avustavan koiran kanssa matkustavien vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden avustamiseksi, myös avustavan koiran tehtävä ja tarpeet;
 - tekniikat näkövammaisten matkustajien saattamista ja hyväksytyjen avustavien koirien käsittelyä ja kuljetusta varten;
 - käsitys siitä, minkä tyyppisillä laitteilla vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä voidaan avustaa, ja tällaisten laitteiden käsittelyn tuntemus;
 - ajoneuvon nousussa ja siitä poistumisessa avustavien laitteiden käyttö ja sellaisten avustamisessa käytettävien menettelyjen tuntemus, jotka turvaavat vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden turvallisuuden ja arvokkuuden;
 - käsitys luotettavan ja ammattitaitoisen avun tarpeesta, myös sen tiedostaminen, että eräät vammaiset matkustajat saattavat tuntea olonsa haavoittuvaksi matkan aikana, koska he ovat riippuvaisia annetusta avusta;
 - ensiaputaidot.
-

NEUVOSTON PERUSTELUT

I JOHDANTO

Komissio esitti 4.12.2008 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä kuluttajansuojalainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten yhteistyöstä annetun asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta ⁽¹⁾.

Euroopan parlamentti äänesti 23.4.2009 ensimmäisen käsittelyn lausunnostaan ⁽²⁾.

Neuvosto pääsi 17.12.2009 asetusehdotuksesta poliittiseen yhteisymmärrykseen. Lingvistijuristien tarkistettua tekstin neuvosto vahvisti 11.3.2010 ensimmäisen käsittelyn kantansa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklassa määrättyä tavallista lainsäätämisjärjestystä noudattaen.

Neuvosto otti käsittelyssään huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon. Alueiden komitea kieltäytyi antamasta lausuntoa.

II ENSIMMÄISEN KÄSITTELYN KANNAN ERITTELY

1. Yleistä

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä on osa Euroopan unionin yleistä tavoitetta matkustajien tasa-arvoisen kohtelun varmistamiseksi heidän valitsemastaan matkustustavasta riippumatta. Samankaltaista lainsäädäntöä on jo hyväksytty ilmateitse ⁽³⁾ tai rautateitse ⁽⁴⁾ matkustavien henkilöiden osalta. Siinä on säännöksiä, jotka koskevat korvausvastuuta matkustajien kuoleman tai henkilövahingon ja matkatavaroiden katoamisen tai vahingoittumisen yhteydessä, automaattisia ratkaisuja matkan keskeytyessä, valitusten käsittelyä ja oikeussuojakeinoja sekä matkustajille tiedottamista ja muita aloitteita. Asetusehdotuksessa vahvistetaan myös säännöt vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille tiedottamisesta ja heidän avustamisestaan.

Vaikka neuvosto yhtyi komission näkemykseen ehdotuksen tavoitteen osalta, sen kanta edellytti alkuperäiseen ehdotukseen huomattavia muutoksia. Muutamia ehdotetuista säännöksistä neuvosto ei voinut hyväksyä, koska niistä aiheutuisi liian raskas hallinnollinen taakka sekä kustannuksia liikenteenharjoittajille ja kansallisille hallinnoille niiden kuitenkin tarjoamatta matkustajille sellaista lisäarvoa, joka korvaisi nämä haitat. Muita säännöksiä muotoiltiin uudelleen ottaen huomioon jäsenvaltioissa voimassa olevat erilaiset lainsäädännöt, jotta vältettäisiin ristiriita tämän asetusehdotuksen ja voimassa olevan kansallisen ja Euroopan unionin lainsäädännön välillä. Joitakin säännöksiä laadittiin uudelleen asetuksen yksinkertaistamiseksi ja selkeyttämiseksi.

Tämän lähestymistavan vuoksi neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa muutetaan jossain määrin komission alkuperäistä ehdotusta muotoilemalla se uudelleen ja poistamalla tekstistä useita säännöksiä. Tästä syystä neuvosto ei hyväksynyt kaikkia näihin poistettuihin säännöksiin liittyviä Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn lausunnossa esitettyjä tarkistuksia.

Neuvosto pyrkii tasapainoiseen ratkaisuun, jossa otetaan huomioon matkustajien oikeudet ja tarve varmistaa linja-autoliikenteen harjoittajien, jotka ovat usein pieniä ja keskisuuria yrityksiä, taloudellinen elinkelpoisuus. Sen vuoksi neuvosto sisällytti Euroopan parlamentin tarkistuksen 3 ensimmäisen käsittelyn kantaansa.

⁽¹⁾ Asiak. 16933/08.

⁽²⁾ A6-0250/2009.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 261/2004, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta (EUVL L 46, 17.2.2004, s. 1) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1107/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteessä (EUVL L 204, 26.7.2006, s. 1).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1371/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 14).

2. Keskeiset poliittiset kysymykset

i) Soveltamisala

Komission alkuperäisen ehdotuksen mukaan asetusta oli määrä soveltaa yleisesti linja-autoyritysten harjoittamaan säännölliseen henkilöliikenteeseen. Jäsenvaltioilla oli lupa vapauttaa julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten piiriin kuuluva kaupunki-, esikaupunki- ja alueellinen liikenneasetuksen soveltamisesta ainoastaan, jos näissä sopimuksissa taataan asetuksessa vaadittua tasoa vastaavat matkustajien oikeudet. Lisäksi Euroopan parlamentti esitti yhden tarkistuksen, jonka ansiosta jäsenvaltiot saattoivat edellä mainituin ehdoin jättää asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle kaupunki- ja esikaupunkiliikenteen mutta eivät alueellista liikennettä.

Neuvosto ei voinut hyväksyä komission ehdottamaa soveltamisalaa eikä siihen liittyviä Euroopan parlamentin tarkistuksia (tarkistukset 1, 2 ja 81), koska sen mielestä kaupunki-, esikaupunki- ja alueellinen liikenne kuuluvat toissijaisuusperiaatteen piiriin.

Alueellisen liikenteen sisällyttäminen soveltamisalaan Euroopan parlamentin ehdottaman mukaisesti voisi aiheuttaa ongelmia sekä matkustajille että itse alalle. Isoilla kaupunkialueilla yhtiöt harjoittavat yleensä koko kuljetusverkon kattavaa toimintaa, johon kuuluvat linja-autoliikenne, metrolinjen, lähiliikenteen junat ja raitiovaunuliikenne. Kaikki nämä kuljetuspalvelut ovat usein luonteeltaan kaupunki-, esikaupunki- ja alueellista liikennettä. Vapautuksen rajoittaminen ainoastaan kaupunki- ja esikaupunkiliikenteeseen tarkoittaisi sitä, että osaan näistä verkoista sovellettaisiin kaukoliikenteelle tarkoitettuja sääntöjä. Näissä liikenneverkoissa toimivien yhtiöiden olisi tällöin käsiteltävä saman verkon sisällä useita korvausjärjestelmiä, joista jotkin eivät oikein sovellu tämäntyyppiseen liikenteeseen. Tilanne olisi myös näissä verkoissa matkustavien kannalta hämmentävä, koska heidän olisi vaikea tietää, mitä sääntöjä tosiasiaassa sovelletaan.

Lisäksi koska rautatiematkustajien oikeuksista annetussa voimassa olevassa asetuksessa alueelliset rautatiepalvelut on mahdollista vapauttaa, voisi näiden kahden alan välinen kilpailu vääristyä, jos linja-automatkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa ei olisi vastaavaa säännöstä. Linja-auto- ja rautatieliikennehän ovat usein toisilleen vaihtoehtoisia.

Sen vuoksi neuvosto ei voinut hyväksyä soveltamisalaan liittyviä Euroopan parlamentin tarkistuksia. Neuvosto ehdottaakin, että asetusehdotusta pitäisi soveltaa matkustajiin sekä kansallisessa että kansainvälisessä säännöllisessä liikenteessä, mutta kansallisella tasolla olisi mahdollista vapauttaa säännöllinen kaupunki-, esikaupunki- ja alueellinen liikenne. Lisäksi neuvosto on lisännyt säännöksen, jolla varmistetaan, että tietyt perusoikeuksia sovelletaan kaikkeen linja-autoliikenteeseen poikkeuksetta (so. syrjimättömät sopimusehdot ja hinnat sekä vammaisten tai liikunta-rajotteisten henkilöiden oikeus kuljetukseen sekä asiaa koskevat poikkeukset).

Jäsenvaltiot voivat myöntää säännöllisen kotimaanliikenteen osalta tämän asetuksen säännösten soveltamisesta enintään viiden vuoden ajaksi vapautuksen, joka voidaan uusia kaksi kertaa. Lisäksi jäsenvaltiot voivat myöntää enintään viiden vuoden ajaksi vapautuksen, joka voidaan uusia, tietylle säännölliselle liikenteelle, josta merkittävä osa, mukaan lukien vähintään yksi aikataulun mukainen pysähtyminen, tapahtuu EU:n ulkopuolella.

Lisäksi soveltamisalan yhteydessä erityisen säännöksen mukaan jäsenvaltiot, jotka voivat varmistaa, että niiden kansallisten sääntöjen mukaisesti vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille annettava suojat on tasoltaan vähintään sama kuin tämän asetuksen nojalla annettava suojat, voivat pitää kansalliset sääntönsä täysimääräisesti voimassa.

ii) Infrastruktuurin muutokset

Infrastruktuurin osalta neuvosto on valmis kannustamaan ja tukemaan aloitteita, jotka koskevat uutta laitteistoa ja infrastruktuuria, joka on hankittava tai rakennettava vammaisten tai liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeiden huomioon ottamiseksi, kuten johdanto-osassa selkeästi todetaan. Tämä asetus kuuluu kuitenkin kuluttajansuojalainsäädännön piiriin, minkä vuoksi se ei voi sisältää teknisiä vaatimuksia, joilla liikenteenharjoittajat veloitettaisiin muuttamaan tai korvaamaan ajoneuvoja tai infrastruktuuria tai terminaleissa olevia varusteita. Sen vuoksi kaikkia Euroopan parlamentin tarkistuksia, jotka koskevat infrastruktuurin muutoksia, ei voitu hyväksyä (tarkistukset 6–10).

iii) Korvaus ja avustaminen onnettomuustapauksissa

Komission ehdotuksessa vahvistetaan säännöt linja-autoyritysten vastuusta matkustajien ja matkatavaroiden osalta. Matkustajiin sovellettaisiin yhdenmukaisia sääntöjä linja-autoyritysten vastuusta. Enintään 220 000 euron suuruisten vahinkojen osalta linja-autoyrityksillä pitäisi olla ehdoton korvausvastuu, josta ne eivät voisi vapautua osoittamalla, että onnettomuus ei ollut niiden aiheuttama. Yli 220 000 euron suuruisten vahinkojen osalta korvausvastuu perustuisi tuottamukseen, mutta olisi rajoittamaton. Onnettomuuteen joutuneilla matkustajilla olisi oikeus ennakkomaksuun selvittääkseen taloudellisista vaikeuksista, joita he tai heidän perheensä voivat kohdata kuolemantapauksen tai henkilövahingon seurauksena.

Jäsenvaltioissa tällä hetkellä voimassa olevat vastuujärjestelmät ovat kuitenkin hyvin erilaisia vastuun perusteen osalta (ehdoton rajoittamaton vastuu, ehdoton vastuu ylivoimaista estettä koskevin poikkeuksin sekä tuottamukseen perustuva vastuu) ja niitä ei voida sovittaa yhteen. Lisäksi eri jäsenvaltioiden lainsäädäntö perustuu osittain moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavasta vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta annettuun direktiiviin 2009/103/EY ("moottoriajoneuvojen vakuutusdirektiivi") ja osittain EU:n lainsäädäntöä kattavampaan kansalliseen lainsäädäntöön. Näillä säädöksillä säännellään jo nyt linja-automatkustajia koskevaa vastuuta, ja on olennaisen tärkeää välttää ristiriidat tämän säädöksen ja "moottoriajoneuvojen vakuutusdirektiivin" välillä.

Sen vuoksi puheenjohtajavaltio omaksui lähestymistavan, joka perustuu nykyiseen järjestelmään mutta johon lisättäisiin samalla joitakin yhdenmukaistamisen perustekijöitä. Matkustaja- ja matkatavarayksikkökohtaiseksi vähimmäisrajaksi ehdotetaan 220 000 euroa matkustajaa kohden silloin, kun on kyseessä kuolemantapaus tai henkilövahinko. Matkatavaroiden katoamisessa ja vahingoittumisessa sovellettava vähimmäisraja olisi 500 euroa ja muussa säännöllisessä liikenteessä 1 200 euroa. Näin ollen matkatavaroiden korvaus olisi yhdenmukainen rautatieliikenneasetuksen vastaavien säännösten kanssa, samalla ottaen huomioon kaupunki-, esikaupunki- ja alueellisen liikenteen erityispiirteet. Pyörätuolien ja muiden liikkumisen apuvälineiden tai -laitteiden osalta neuvoston hyväksymässä tekstissä edellytetään, että niitä ei kohdella samalla tavalla kuin tavanomaista matkatavaraa vaan että ne aina korvataan kokonaan, jopa silloin, kun vahinko aiheutuu avustamisen yhteydessä (Euroopan parlamentin tarkistuksen 46 hengessä).

Lisäksi tekstiä on mukautettu avun antamiseksi matkustajille heidän onnettomuudesta johtuvia välittömiä käytännön tarpeitaan varten. Tällaista säännöstä ei ole "moottoriajoneuvojen vakuutusdirektiivissä", ja se merkitsee linja-automatkustajille todellista etua, mutta ei lisää merkittävällä tavalla linja-autoyritysten hallinnollista taakkaa.

Neuvosto ei voinut edellä esitetyn perusteella hyväksyä komission ehdottamaa lähestymistapaa eikä vastuuseen liittyviä Euroopan parlamentin tarkistuksia (tarkistukset 18–24).

iv) Vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeudet

Neuvosto tukee varauksetta komissiota tämän tavoitteessa varmistaa, että vammaisilla ja liikuntarajoitteisilla henkilöillä on syrjimätön pääsy linja-autoihin. Sen vuoksi neuvosto noudattaa tarkasti komission ehdotusta, vaikkakin muuttaen joitakin säännöksiä saattaakseen ne toimiviksi ja sisällyttäen siihen tiettyjä yksinkertaistuksia ja selvennyksiä. Tämän luvun osalta neuvosto sisällytti tekstiin useita Euroopan parlamentin tarkistuksia joko kokonaisuudessaan, osittain tai periaatteessa.

Kuljetusoikeutta koskevien poikkeusten osalta komissio oli ehdottanut, että vammaiselta henkilöltä voitaisiin evätä kuljetus vetoamalla turvallisuusvaatimuksiin tai ajoneuvon kokoon. Neuvosto on tehnyt useita parannuksia tekstiin, jossa viitataan nyt ajoneuvon suunnitteluun eikä kokoon, ja siten ottanut huomioon Euroopan parlamentin tarkistukset 26 ja 27 joko sisällöllisesti tai periaatteellisesti. Lisäksi neuvosto on hyväksynyt myös tarkistuksen 73, joka koskee vammaiselle tai liikuntarajoitteiselle henkilölle tarjottavaa vaihtoehtoa, jos tältä evätään pääsy ajoneuvoon.

Alkuperäisen ehdotuksen mukaan liikenteenharjoittaja voisi edellyttää, että vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön seurassa matkustaa toinen henkilö, joka kykenee antamaan apua. Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa todetaan, että jos liikenteenharjoittaja pyytää tätä matkustajaliikennepalvelun osalta, seurassa matkustava henkilö on kuljetettava maksutta ja hänelle on mahdollisuuksien mukaan annettava istumapaikka vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön vierestä. Tässä säännöksessä otetaan huomioon Euroopan parlamentin tarkistuksen 29 sisältö.

Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa edellytetään syrjimättömiä pääsyedellytyksiä sekä niiden asettamista julkisesti saataville vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille soveltuvassa muodossa, millä hyväksytään osittain tai kokonaisuudessaan Euroopan parlamentin tarkistukset 31 ja 32. Lisäksi komissio laatii internetissä saatavilla olevan luettelon jäsenvaltioiden nimeämistä linja-autoterminaleista, joissa on Euroopan parlamentin tarkistuksen 36 mukaisesti tarjolla apua vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille.

Vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä avustetaan sillä edellytyksellä, että asianomainen henkilö ilmoittaa asiasta liikenteenharjoittajalle tai terminaalin pitäjälle vähintään kaksi työpäivää etukäteen (komission ehdotuksen mukaan 48 tuntia) ja on nimetyssä paikassa viimeistään 60 minuuttia ennen julkistettua lähtöaikaa. Näin ollen neuvosto ei voinut hyväksyä tarkistusta 39, jossa ehdotettiin lyhyempää 24 tunnin aikaa. Lisäksi jos henkilöllä on istumapaikkaan liittyviä erityistarpeita, matkustajan olisi ilmoitettava niistä liikenteenharjoittajalle varausta tehdessään, jos tarve on kyseisenä ajankohtana tiedossa. Tämä uusi neuvoston lisäämä vaatimus antaa liikenteenharjoittajalle mahdollisuuden huolehtia noista erityistarpeista ja antaa asianomaiselle henkilölle mahdollisimman hyvää palvelua.

Mitä tulee avustamiseen ajoneuvoissa, neuvosto on rajoittanut komission alkuperäisen ehdotuksen soveltamisalaa. Neuvoston tekstissä esitetään, että on annettava tietoja helposti saatavassa muodossa sekä apua ajoneuvon nousemisessa ja ajoneuvosta poistumisessa matkalla pidettävien taukojen aikana, jälkimmäistä ainoastaan kuitenkin jos ajoneuvossa on kuljettajan lisäksi muuta henkilöstöä. Tässä otetaan huomioon se, että useimmista ajoneuvoista huolehtii ainoastaan kuljettaja, joten avun antamisella matkan aikana on vaikutus kuljettajan työaikoihin ja näin ollen turvallisuusvaatimuksiin.

Apua vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille on annettava maksutta jäsenvaltioiden nimeämässä miehitetyissä terminaleissa, ja tällaisia henkilöitä suoraan avustavan henkilöstön olisi pitänyt saada asianmukainen koulutus, jonka ansiosta se voi avustaa tällaisia henkilöitä. Henkilöstön, mukaan lukien kuljettajat, joka on suoraan matkustajien kanssa tekemisissä, olisi saatava vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta lisäävää koulutusta.

v) Matkustajien oikeudet peruutus- tai viivästymistapauksissa

Komission ehdotuksessa edellytettiin linja-autoyrityksille velvollisuuksia matkan keskeytyessä, peruuntuessa tai viivästyessä. Yritysten olisi maksettava korvauksena lipun hinta täysimääräisenä, jos ne eivät pysty tarjoamaan vaihtoehtoisia palveluja tai tarvittavia tietoja.

Vaikka neuvosto kannattaa täysin periaatetta, että liikenteenharjoittajien ja terminaalien pitäminen olisi pidettävä huolta matkustajistaan, se on muuttanut komission ehdotusta ottaen huomioon linja-autoalan erityisen rakenteen. Sovittiin terminaleista lähtevien matkustajien ja linja-autopysäkeiltä lähtevien matkustajien erilaisesta kohtelusta, koska ei ole mahdollista eikä kohtuullista antaa esimerkiksi viivästyksiä koskevia samantasoisia tietoja linja-autopysäkillä verrattuna miehitettyyn terminaaliiin.

Jos matka viivästyy yli kaksi tuntia tai peruuntuu, matkustajan vaihtoehtoina on joko jatkaa matkaa käyttäen samaa kuljetusmuotoa tai pyytää siirtämistä tai pyytää lippunsa hinnan palauttamista (maksetaan 14 päivän kuluessa tapahtuneesta ja tarvittaessa maksuton paluumatka). Jos yli kolme tuntia kestävä matka viivästyy yli kaksi tuntia, liikenteenharjoittajan on tarjottava terminaalista lähteville matkustajille ateria tai virvokkeita EP:n tarkistuksen 53 hengessä, mutta sillä ei ole velvoitetta tarjota majoitusta, vaikkakin liikenteenharjoittajan on avustettava majoituksen löytämisessä. Linja-automatkustajat eivät kuitenkaan saa lisäkorvauksia (jotka maksetaan lipun hinnan lisäksi) toisin kuin meri- ja rautatiematkustajat. Näin ollen neuvosto ei ole hyväksynyt korvauksiin ja majoitukseen liittyviä EP:n tarkistuksia (tarkistukset 49, 50, 51, 52, 54 ja 55).

Euroopan parlamentti esitti joitain tarkistuksia, jotka koskevat korvauksia ja apua saapumisen viivästyessä, ja niihin liittyviä ylivoimaisen esteen tapauksissa sovellettavia poikkeuksia (tarkistukset 56 ja 57), joilla liikenteenharjoittajat vapautettaisiin vahingonkorvausvastuusta, jos vahinko aiheutuu niiden palvelujen toteuttamiseen liittymättömistä olosuhteista, joita ne eivät olisi voineet ennakoida. Neuvosto ei sisällyttänyt kantaansa tällaisia tarkistuksia, sillä sen tekstissä ei ole mitään säännöksiä saapumisen viivästymistä koskevista korvauksista.

Tällaiset korvaukset olisivat lisävelvoite linja-autoyrittäjille ja muodostaisivat liiallisen rasitteen; lisäksi kuljettajille tulisi paineita noudattaa aikataulua hinnalla millä hyvänsä, mikä vaarantaisi tieturvallisuuden.

Neuvosto hyväksyi tarkistuksen 58, joka koskee tietoja vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden helposti saatavissa olevissa muodoissa.

vi) *Tietoja, valitusten käsittelyä ja kansallisia täytäntöönpanoelimiä koskevat yleiset säännöt*

Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannan mukaan liikenteenharjoittajien ja terminaalin pitäjien on annettava matkustajille koko matkan ajan omien toimivaltuuksiensa rajoissa riittävästi tietoja helposti saatavissa olevassa muodossa, jos tämä on mahdollista. Lisäksi niiden on annettava matkustajille asianmukaisella ja ymmärrettävällä tavalla tietoja näiden oikeuksista, EP:n tarkistuksen 62 hengessä.

Komission ehdotukseen sisältyi valitusten osalta sääntöjä siitä, miten liikenteenharjoittajien olisi käsiteltävä niitä, erityisesti siitä, millaisia kauaskantoisia oikeudellisia seurauksia on siinä tapauksessa, että valitukseen jätetään vastaamatta.

Vaikka neuvosto hyväksyy periaatteen osalta komission ehdotuksen, se tuo järjestelmään enemmän joustavuutta, jotta jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmille tai hallintorakenteille ei aiheutuisi odottamattomia seurauksia. Tähän liittyen ja lisäbyrokratian välttämiseksi neuvosto ei hyväksynyt EP:n tarkistusta 64, jossa esitettiin linja-autoyrittäjille velvoitetta esittää vuosittain yksityiskohmainen kertomus vastaanotetuista valituksista.

Parlamentti ehdotti myös, että kansallisten täytäntöönpanoelinten olisi oltava riippumattomia (tarkistus 65). Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa täsmennetään selvemmin, että näiden elinten olisi oltava riippumattomia liikenteenharjoittajista, matkanjärjestäjistä ja terminaalin pitäjistä.

vii) *Asetuksen soveltamisen alkamispäivä*

Komissio oli ehdottanut, että asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, ja sitä sovelletaan vuoden kuluttua kyseisestä päivästä.

Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa esitetään, että asetusta aletaan soveltaa kahden vuoden kuluttua sen julkaisemisesta, ja hyväksytään näin EP:n tarkistus 69 asiasisällön osalta.

3. Muut Euroopan parlamentin hyväksymät tarkistukset

Muut tarkistukset, joita ei ole sisällytetty neuvoston ensimmäisen käsittelyn kantaan:

- muutokset ”kuljetussopimuksen” (tarkistus 13), ”lipunmyyjän” (tarkistus 14), ”matkanjärjestäjän” (tarkistus 15) ja ”peruuttamisen” (tarkistus 16) määritelmiin;
- ehdotettu ”helposti saatavissa olevien muotojen” uusi määritelmä (tarkistus 17);
- viittaus ”henkilöihin, jotka eivät voi matkustaa ilman avustajia iäkkyytensä tai nuoruutensa vuoksi” (tarkistus 34);
- vammaisten tai liikuntarajoitteisten henkilöiden yksilöllisiin tarpeisiin mukautettu apu (tarkistus 35);

- tarve varmistaa, että matkustaja saa vahvistuksen siitä, että hänen avuntarpeestaan on ilmoitettu (tarkistus 40);
- asetuksen nojalla myönnetty korvaus, joka voidaan vähentää mahdollisesti myönnettävästä lisäkorvauksesta (tarkistus 59);
- asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavat seuraamukset, joihin voi kuulua määräys maksaa korvauksia (tarkistus 68);
- asetuksen liitteitä koskevat tarkistukset 70, 71 ja 72.

III PÄÄTELMÄ

Neuvosto on ottanut komission ehdotuksen ja Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn lausunnon täysimääräisesti huomioon ensimmäisen käsittelyn kantansa laadinnassa. Euroopan parlamentin esittämien tarkistusten osalta neuvosto toteaa, että huomattava määrä niistä on jo periaatteessa, osin tai kokonaan sisällytetty sen ensimmäisen käsittelyn kantaan.

NEUVOSTON ENSIMMÄISESSÄ KÄSITTELYSSÄ VAHVISTAMA KANTA (EU) N:o 5/2010

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta

Vahvistettu neuvostossa 11 päivänä maaliskuuta 2010

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2010/C 122 E/02)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 91 artiklan 1 kohdan ja 100 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat tavallista lainsäätämismenettelyä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Meri- ja sisävesiliikenteen alalla toteutettavalla unionin toiminnalla olisi pyrittävä muun muassa varmistamaan matkustajien suojan yhtä korkea taso kuin muissa liikennemuodoissa. Lisäksi olisi otettava kaikilta osin huomioon kuluttajansuojan yleiset vaatimukset.
- (2) Koska meri- ja sisävesiliikenteen matkustaja on kuljetussopimuksen heikompi osapuoli, kaikille tällaisille matkustajille olisi taattava vähimmäisuoja. Mikään ei saisi estää liikenteenharjoittajia tarjoamasta sopimusehtoja, jotka ovat matkustajan kannalta suotuisampia kuin tässä asetuksessa asetetut ehdot.
- (3) Matkustajien suojan olisi katettava paitsi matkustajaliikennepalvelut jäsenvaltioiden alueella sijaitsevien satamien välillä, myös matkustajaliikennepalvelut tällaisten satamien ja jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella sijaitsevien satamien välillä, ottaen huomioon kilpailun vääristymisen riski matkustajaliikenteen markkinoilla. Tästä syystä termi "unionin liikenteenharjoittaja" olisi tätä asetusta sovellettaessa tulkittava mahdollisimman laajasti, mutta vaikuttamatta unionin muuhun lainsäädäntöön, esimerkiksi perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan yksityiskohtaisesta soveltamisesta meriliikenteeseen 22 päivänä joulukuuta 1986 annettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 4056/86 ⁽³⁾ ja palvelujen tarjoamisen vapauden periaat-

teen soveltamisesta meriliikenteeseen jäsenvaltioissa (meriliikenteen kabotaasi) 7 päivänä joulukuuta 1992 annettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 3577/92 ⁽⁴⁾.

- (4) Kaikkien kansalaisten pitäisi voida hyötyä meri- ja sisävesiliikenteen yhtenäismarkkinoista. Siksi myös vammaisilla ja liikuntarajoitteisilla henkilöillä, oli liikuntarajoitteen syy sitten vamma, ikä tai jokin muu tekijä, olisi oltava samat mahdollisuudet käyttää matkustajaliikennepalveluja ja risteilyjä kuin muillakin kansalaisilla. Vammaisilla ja liikuntarajoitteisilla henkilöillä on samat oikeudet vapaan liikkuvuuden, valinnanvapauden ja syrjimättömyyden osalta kuin kaikilla muillakin kansalaisilla.
- (5) Vammaisten oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen 9 artikla huomioon ottaen ja jotta vammaisilla ja liikuntarajoitteisilla henkilöillä olisi samat mahdollisuudet matkustamiseen meri- ja sisävesiliikenteessä kuin muillakin kansalaisilla, on syytä vahvistaa säännöt tällaisten henkilöiden syrjimättömyydestä ja avustamisesta matkan aikana. Kyseiset henkilöt olisi näin ollen hyväksyttävä kuljetettavaksi eikä heitä saisi kieltäytyä kuljettamasta heidän vammansa tai liikuntaesteensä perusteella lukuun ottamatta tapauksia, joissa se on perusteltua toimivaltaisten viranomaisten määrittämien terveys- ja turvallisuussyiden takia. Heillä olisi oltava oikeus saada apua satamissa sekä matkustaja-aluksilla. Sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi kyseisten henkilöiden olisi saatava tätä apua maksutta. Liikenteenharjoittajien olisi vahvistettava esteettömyyttä koskevat ehdot mieluiten eurooppalaisen standardointijärjestelmän pohjalta.
- (6) Uusia satamia ja terminaaleja koskevista suunnitelmista päätettäessä ja laajojen kunnostustöiden yhteydessä kyseistä tiloista vastuussa olevien tahojen olisi otettava tarvittaessa huomioon vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeet. Samoin liikenteenharjoittajien olisi tarvittaessa otettava nämä tarpeet huomioon päättäessään uusien matkustaja-alusten suunnittelusta tai alusten korjauksista matkustaja-alusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä 6 päivänä toukokuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/45/EY ⁽⁵⁾ ja sisävesialusten teknisistä vaatimuksista 12 päivänä joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/87/EY ⁽⁶⁾ mukaisesti.

⁽¹⁾ Lausunto, annettu 16. heinäkuuta 2009 (EUVL C 317, 23.12.2009, s. 89).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 23. huhtikuuta 2009 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös ...

⁽³⁾ EYVL L 378, 31.12.1986, s. 4.

⁽⁴⁾ EYVL L 364, 12.12.1992, s. 7.

⁽⁵⁾ EUVL L 163, 25.6.2009, s. 1.

⁽⁶⁾ EUVL L 389, 30.12.2006, s. 1.

- (7) Jäsenvaltioiden alueella sijaitsevilla satamissa annettavalla avulla pitäisi tarjota vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille muun muassa mahdollisuus siirtyä määrätystä satamaan saapumispisteestä matkustaja-alukseen ja matkustaja-aluksesta määrättyyn satamasta poistumispisteeseen, alukseen nouseminen ja siitä poistuminen mukaan luettuina.
- (8) Liikenteenharjoittajien olisi vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille annettavaa apua ja henkilökuntansa koulutusta järjestäessään toimittava yhteistyössä vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä edustavien järjestöjen kanssa. Tässä työskentelyssä niiden olisi otettava huomioon myös merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja säännösten sekä Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) suosituksen ”Matkustaja-alusten suunnittelu ja toiminta ikääntyvien ja vammaisten tarpeiden ottamiseksi huomioon” asiaa koskevat määräykset.
- (9) Matkustajille olisi tiedotettava riittävästi minkä tahansa matkustajaliikennepalvelun tai risteilyn peruuttamisesta tai viivästyisestä, jotta he voivat tehdä tarvittavia järjestelyjä ja hankkia tarpeen vaatiessa tietoa vaihtoehtoisista yhteyksistä.
- (10) Matkan peruuttamisesta tai pitkäaikaisesta viivästyisestä matkustajille aiheutuvia haittoja olisi vähennettävä. Tätä varten matkustajista olisi huolehdittava asianmukaisesti ja heidän olisi voitava peruuttaa matkansa ja saada lippunsa hinta takaisin taikka saada tyydyttävä uusi matkareitti.
- (11) Jos matkustajaliikennepalvelu peruutetaan tai se viivästyy, liikenteenharjoittajien olisi maksettava matkustajille korvaus, joka perustuu prosentiosuuteen lipun hinnasta, paitsi jos peruutus tai viivästyminen on johtunut aluksen turvallisen toiminnan vaarantavista sääolosuhteista tai poikkeuksellisista olosuhteista, joita ei olisi voitu välttää, vaikka kaikki kohtuulliset toimenpiteet olisi toteutettu.
- (12) Aluksen turvallisen toiminnan vaarantaviin sääolosuhteisiin olisi katsottava kuuluviksi muun muassa voimakas tuuli, kova merenkäynti, voimakkaat virtaukset, vaikeat jääolosuhteet ja erityisen korkea tai matala vedenpinnan korkeus.
- (13) Poikkeukselliseksi olosuhteiksi olisi luokiteltava muun muassa terroristi-iskut, työriidat, sairaiden, loukkaantuneiden tai menehtyneiden saattaminen maihin, etsintä- ja pelastustoimet merellä tai sisävesillä, ympäristön suojelemiseksi välttämättömät toimenpiteet, liikenteen hallintoelinten tai satamaviranomaisten tekemät päätökset taikka toimivaltaisten viranomaisten tekemät päätökset yleisen järjestyksen ja turvallisuuden osalta sekä kiireellisten kuljetustarpeiden kattamiseksi.
- (14) Liikenteenharjoittajien olisi tehtävä yhteistyötä ottaakseen käyttöön kansalliset tai eurooppalaiset järjestelyt matkustajista huolehtimisen ja heille annetun avun parantamiseksi matkan keskeytyessä, etenkin pitkäaikaisten viivästysten yhteydessä, tai matkan peruuntuessa; sidosryhmien, ammatillisten yhdistysten sekä kuluttajia, matkustajia, vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä edustavien järjestöjen olisi osallistuttava yhteistyöhön.
- (15) Tämä asetus ei saisi vaikuttaa matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatkoista 13 päivänä kesäkuuta 1990 annetussa direktiivissä 90/314/ETY⁽¹⁾ säädettyihin matkustajien oikeuksiin. Tätä asetusta ei pitäisi soveltaa tapauksiin, joissa valmismatka peruutetaan muista syistä kuin matkustajaliikennepalvelun tai risteilyn peruuntumisen takia.
- (16) Matkustajille olisi tiedotettava kaikista heidän tämän asetuksen mukaisista oikeuksistaan, jotta he voivat käyttää niitä tehokkaasti. Matkustajien oikeuksiin olisi kuuluttava matkustajaliikennepalvelua ja risteilyä koskevien tietojen saanti ennen matkaa ja matkan aikana. Kaikki matkustajille annettavat olennaiset tiedot olisi annettava myös vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille soveltuvissa muodoissa.
- (17) Matkustajien olisi voitava käyttää oikeuksiaan liikenteenharjoittajien toteuttamien asianmukaisten valitusmenettelyjen kautta tai tapauksen mukaan tekemällä valitus jäsenvaltion nimeämälle elimelle tai elimille. Liikenteenharjoittajien olisi vastattava matkustajien esittämiin valituksiin tietyssä määräajassa ottaen huomioon, että valituksen huomioimatta jättäminen saatetaan katsoa liikenteenharjoittajan kannalta kielteiseksi seikaksi.
- (18) Ottaen huomioon jäsenvaltion vahvistamat menettelyt valitusten esittämiseksi, satamassa tai aluksella annettua apua koskeva valitus olisi mieluiten osoitettava elimelle tai elimille, joka tai jotka on nimetty vastaamaan tämän asetuksen noudattamisen valvomisesta siinä jäsenvaltiossa, jossa alukseen nousemiseen käytetty satama sijaitsee, ja kolmannelle maasta liikennöitävien matkustajaliikennepalvelujen osalta siinä jäsenvaltiossa, jossa aluksesta poistumiseen käytetty satama sijaitsee.
- (19) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tämän asetuksen säännöksiä noudatetaan, ja nimettävä yksi tai useampi toimivaltainen elin valvonta- ja täytäntöönpanotehtäviä suorittamaan. Tämä ei vaikuta matkustajien oikeuteen turvautua tuomioistuimenmenettelyyn kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
- (20) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja varmistettava, että seuraamuksia sovelletaan. Seuraamusten olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

(1) EYVL L 158, 23.6.1990, s. 59.

(21) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, joita ovat matkustajien suojelun ja avustamisen korkean tason takaaminen kaikissa jäsenvaltioissa sekä yhdenmukaisten olosuhteiden takaaminen taloudellisten toimijoiden toiminnalle yhtenäismarkkinoilla, vaan ne voidaan toiminnan laajuuden tai vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.

(22) Tämän asetuksen täytäntöönpanon olisi perustuttava kuluttajansuojalainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten yhteistyöstä 27 päivänä loka-kuuta 2004 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 2006/2004 (asetus kuluttajansuojaa koskevasta yhteistyöstä) ⁽¹⁾. Kyseistä asetusta olisi sen vuoksi muutettava.

(23) Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä loka-kuuta 1995 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 95/46/EY ⁽²⁾ olisi tiukasti noudatettava, jotta taataan luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden yksityisyyden suoja ja varmistetaan, että pyydettyjä tietoja ja selvityksiä käytetään vain tässä asetuksessa säädettyjen velvollisuuksien täyttämiseen ja ettei niitä käytetä kyseisten henkilöiden vahingoksi.

(24) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita, sellaisina kuin niihin viitataan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa vahvistetaan säännöt seuraavista:

- a) matkustajien syrjimätön kohtelu liikenteenharjoittajien tarjoamissa kuljetusehdoissa;
- b) vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden syrjimättömyys ja avustaminen;

- c) matkustajien oikeudet peruuntumis- tai viivästymistapauksissa;
- d) tiedot, jotka matkustajille on vähintään annettava;
- e) valitusten käsittely;
- f) yleiset täytäntöönpanoa koskevat säännöt.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan matkustajiin, jotka

- a) käyttävät matkustajaliikennepalveluja, kun alukseen nousemiseen tarkoitettu satama sijaitsee jäsenvaltion alueella;
- b) käyttävät matkustajaliikennepalveluja, kun alukseen nousemiseen tarkoitettu satama sijaitsee jäsenvaltion alueen ulkopuolella ja aluksesta poistumiseen tarkoitettu satama sijaitsee jäsenvaltion alueella edellyttäen, että palvelun suorittaa unionin liikenteenharjoittaja;
- c) ovat risteilyllä, jonka osalta alukseen nousemiseen tarkoitettu satama sijaitsee jäsenvaltion alueella. Näihin matkustajiin ei kuitenkaan sovelleta 16 artiklan 2 kohtaa, 18 artiklaa, 19 artiklaa eikä 20 artiklan 1 ja 4 kohtaa.

2. Tätä asetusta ei sovelleta matkustajiin, jotka

- a) matkustavat aluksilla, jotka saavat kuljettaa enintään 36 matkustajaa;
- b) matkustavat aluksilla, joiden käytöstä vastaava miehistö koostuu enintään kolmesta henkilöstä, tai kun matkustajaliikennepalvelun kokonaismatka on alle 500 metriä yhden-suuntaisesti; tai

c) ovat muilla retkillä ja kiertojäluilla kuin risteilyillä.

3. Jäsenvaltiot voivat ... (*) alkavan kahden vuoden jakson ajaksi vapauttaa tämän asetuksen säännösten soveltamisesta sellaiset merialukset, joiden bruttovetoisuus on alle 300 ja joita käytetään kotimaanliikenteessä, jos matkustajien tämän asetuksen mukaiset oikeudet taataan riittävällä tavalla kansallisessa lainsäädännössä.

4. Jäsenvaltiot voivat vapauttaa julkisia palveluja koskevien velvoitteiden, julkisia palveluja koskevien sopimusten tai integroitujen palvelujen piiriin kuuluvan matkustajaliikennepalvelun tämän asetuksen soveltamisesta edellyttäen, että kansallisessa lainsäädännössä turvataan riittävällä tavalla tämän asetuksen mukaiset matkustajien oikeudet.

⁽¹⁾ EUVL L 364, 9.12.2004, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

(*) Pyydetään lisäämään tämän asetuksen soveltamisen alkamisen päivämäärä.

5. Minkään tässä asetuksessa ei pidä tulkita muodostavan teknisiä vaatimuksia, joilla liikenteenharjoittajat, terminaalinpitäjät tai muut tahot veloitettaisiin muuttamaan tai korvaamaan aluksia, satamien infrastruktuuria, laitteita tai satamaterminalleja.

3 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- a) 'vammaisella' tai 'liikuntarajoitteisella henkilöllä' henkilöä, jonka liikuntakyky on (sensorisen tai motorisen, pysyvän tai tilapäisen) fyysisen vamman, kehitysvamman tai ymmärtämisvaikeuden tai vamman aiheuttaneen jonkin muun syyn taikka iän takia rajoittunut hänen käyttäessään kulkuneuvoja ja jonka tilanne edellyttää asianmukaista huomiota ja kaikille matkustajille tarjolla olevien palvelujen mukauttamista kyseisen henkilön erityisiin tarpeisiin;
- b) 'jäsenvaltion alueella' Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 355 artiklassa tarkoitettua aluetta, johon sovelletaan perussopimusta siinä määrätyn edellytyksin;
- c) 'esteettömyyttä koskevilla ehdoilla' satamaterminalien ja alusten ja niiden tilojen esteettömyyttä vammaisten tai liikuntarajoitteisten henkilöiden kannalta koskevia asiaankuuluvia vaatimuksia, ohjeita ja tietoja;
- d) 'liikenteenharjoittajalla' luonnollista tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa matkustajaliikennepalveluja tai risteilyjä suurelle yleisölle;
- e) 'unionin liikenteenharjoittajalla' liikenteenharjoittajaa, joka on sijoittautunut jäsenvaltion alueelle tai joka tarjoaa matkustajaliikennepalveluja jonkin jäsenvaltion alueelle tai sieltä käsin;
- f) 'matkustajaliikennepalvelulla' meri- ja sisävesiliikenteen matkustajien kaupallista kuljetuspalvelua julkaistun aikataulun mukaisesti;
- g) 'integroiduilla palveluilla' yhdistettyjä kuljetuspalveluja tietyllä maantieteellisellä alueella, joiden yhteydessä käytetään samaa tiedotuspalvelua, lippujärjestelmää ja aikataulua;
- h) 'kuljetuksen suorittavalla liikenteenharjoittajalla' henkilöä, joka ei ole liikenteenharjoittaja ja joka tosiasiallisesti suorittaa kuljetuksen kokonaan tai osittain;
- i) 'sisävesiväylällä' luonnollista tai keinotekoisista kulkukelpoista sisämaan vesistöä tai toisiinsa yhdistyvien vesistöjen järjestelmää, jota käytetään kuljetuksissa, kuten järviä, jokia tai kanavia tai näiden yhdistelmiä;
- j) 'satamalla' paikkaa tai maantieteellistä aluetta, jossa on tehty sellaisia parannustoita ja joka on varustettu siten, että se voi ottaa vastaan aluksia, ja jossa matkustajia nousee säännöllisesti alukseen tai poistuu aluksesta;
- k) 'satamaterminalilla' liikenteenharjoittajan tai terminaalinpitäjän miehittämää terminaalialueita satamassa, jossa on tilat, esimerkiksi lähtöselvityspisteet, lippupisteet tai odotustilat, ja henkilökunta matkustajaliikennepalveluja käyttävien tai risteilymatkustajien alukseen nousemista tai aluksesta poistumista varten;
- l) 'aluksella' meri- ja sisävesiliikenteessä käytettävää alusta;
- m) 'kuljetussopimuksella' liikenteenharjoittajan ja matkustajan välistä kuljetussopimusta, joka koskee yhden tai useamman matkustajaliikennepalvelun tai risteilyn suorittamista;
- n) 'lipulla' voimassa olevaa asiakirjaa tai muuta todistetta kuljetussopimuksesta;
- o) 'lipunmyyjällä' välittäjää, joka tekee kuljetussopimuksia liikenteenharjoittajan puolesta;
- p) 'matkatoimistolla' välittäjää, joka tekee kuljetussopimuksia matkustajan puolesta;
- q) 'matkanjärjestäjällä' direktiivin 90/314/ETY 2 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua matkanjärjestäjää, joka ei ole liikenteenharjoittaja;
- r) 'varauksella' matkustajaliikennepalvelun tai risteilyn tiettyyn lähtöön suoritettua varausta;
- s) 'terminaalinpitäjällä' jäsenvaltion alueella toimivaa yksityistä tai julkista tahoa, joka vastaa satamaterminalin hallinnosta ja hoidosta;
- t) 'risteilyllä' yksinomaan virkistys- tai vapaa-ajanviettotarkoituksessa tarjottua meri- tai sisävesiliikenteen kuljetuspalvelua, johon kuuluu majoitus ja muita palveluja ja johon sisältyy yli kaksi yöpymistä aluksella;
- u) 'merionnettomuudella' aluksen haaksirikkoa, kaatumista, yhteentörmäystä tai karilleajoa taikka räjähdystä, tulipaloa tai aluksessa olevaa vikaa.

4 artikla

Liput ja syrjimättömät sopimusehdot

1. Liikenteenharjoittajien on kirjoitettava matkustajille lippu, jollei kansallisessa lainsäädännössä määritellä muuta matkustamiseen oikeuttavaa asiakirjaa. Lippu voidaan kirjoittaa sähköisessä muodossa.

2. Liikenteenharjoittajien tai lipunmyyjien soveltamia sopimusehtoja ja hintoja on tarjottava suurelle yleisölle ilman minikäänlaista suoraa tai välillistä, lopullisen asiakkaan kansalaisuuteen taikka liikenteenharjoittajan tai lipunmyyjän sijoittautumispaikkaan unionissa perustuvaa syrjintää, sanotun kuitenkin rajoittamatta sosiaalisiin syihin perustuvien erityishintojen soveltamista.

5 artikla

Muut suorittavat osapuolet

1. Jos tämän asetuksen mukaisten velvollisuuksien suorittaminen on uskottu kuljetuksen suorittavalle liikenteenharjoittajalle, lipunmyyjälle tai muulle henkilölle, liikenteenharjoittaja, matkatoimisto, matkanjärjestäjä tai terminaalinpitäjä, joka on uskonut tällaisten velvollisuuksien suorittamisen toiselle, on kuitenkin vastuussa kyseisen suorittavan osapuolen työtehtäviensä puitteissa suorittamista toimista ja laiminlyönnistä.

2. Edellä olevan 1 kohdan lisäksi henkilöä, jolle liikenteenharjoittaja, matkatoimisto, matkanjärjestäjä tai terminaalinpitäjä on uskonut velvollisuuden suorittamisen, koskevat uskotun velvollisuuden osalta tämän asetuksen säännökset, korvausvastuuta ja tästä vastuusta vapauttavia perusteita koskevat säännökset mukaan luettuina.

6 artikla

Velvollisuuksista luopumista koskeva kielto

Tämän asetuksen mukaisia velvollisuuksia ei saa rajoittaa eikä niistä saa luopua varsinkaan kuljetussopimukseen sisältyvällä vapauttavalla tai rajoittavalla lausekkeella.

II LUKU

VAMMAISTEN JA LIIKUNTARAJOITTEISTEN HENKILÖIDEN OIKEUDET

7 artikla

Oikeus kuljetukseen

1. Liikenteenharjoittajat, matkatoimistot ja matkanjärjestäjät eivät saa kieltäytyä hyväksymästä varausta, kirjoittamasta tai muutoin antamasta lippua tai ottamasta alukseen henkilöitä vammaisuuden tai liikuntarajoitteisuuden perusteella.

2. Vammaisille tai liikuntarajoitteisille henkilöille on tarjottava varauksia ja lippuja lisämaksutta.

8 artikla

Poikkeukset ja erityisehdot

1. Sen estämättä, mitä 7 artiklan 1 kohdassa säädetään, liikenteenharjoittajat, matkatoimistot ja matkanjärjestäjät voivat kieltäytyä hyväksymästä varausta tai kirjoittamasta tai muutoin antamasta lippua tai ottamasta henkilöä alukseen vammaisuuden tai liikuntarajoitteisuuden perusteella

a) jos se on välttämätöntä kansainvälisissä, unionin tai kansallisissa säädöksissä vahvistettujen sovellettavien terveys- ja tur-

vallisuusvaatimusten tai toimivaltaisten viranomaisten vahvistamien terveys- ja turvallisuusvaatimusten noudattamiseksi;

b) jos vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön alukseen nousemista, aluksesta poistumista ja kuljettamista on matkustajaluksen suunnittelun tai sataman infrastruktuurin ja laitteiden, satamaterminaalit mukaan luettuina, vuoksi mahdotonta suorittaa turvallisesti tai toimivalla tavalla.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettujen syiden perusteella on kieltäydytty hyväksymästä varausta tai kirjoittamasta tai muutoin antamasta lippua, liikenteenharjoittajien, matkatoimistojen tai matkanjärjestäjien on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet, jotta asianomaiselle henkilölle voidaan ehdottaa hyväksyttävissä oleva vaihtoehto liikenteenharjoittajan tarjoamaa matkustajaliikennepalvelua tai risteilyä käyttäen.

3. Jos vammaista tai liikuntarajoitteista henkilöä, jolla on varaus tai lippu ja joka on täyttänyt 11 artiklan 2 kohdan vaatimukset, kaikesta huolimatta kieltäydyttään ottamasta alukseen vammaisuuden tai liikuntarajoitteisuuden perusteella, kyseiselle henkilölle ja hänen seurassaan tämän artiklan 4 kohdan mukaisesti olevalle henkilölle on tarjottava oikeus valita, haluaako hän, että lipusta maksettu hinta palautetaan vai uuden matkareitin liitteen I mukaisesti. Paluumatkaa tai uutta matkareittiä koskeva oikeus edellyttää kaikkien terveys- ja turvallisuusvaatimusten täyttämistä.

4. Liikenteenharjoittajat, matkatoimistot ja matkanjärjestäjät voivat 1 kohdan mukaisten ehtojen täytyessä edellyttää, että vammaisten tai liikuntarajoitteisten henkilöiden seurassa matkustaa toinen henkilö, joka kykenee antamaan vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön tarvitsemaa apua. Matkustajaliikennepalvelujen osalta tällainen seurassa matkustava henkilö on kuljetettava maksutta.

5. Kun liikenteenharjoittajat, matkatoimistot tai matkanjärjestäjät turvautuvat 1 tai 4 kohdan säännöksiin, niiden on ilmoitettava viipymättä asianomaiselle vammaiselle tai liikuntarajoitteiselle henkilölle poikkeusjärjestelyn erityiset syyt. Nämä syyt on annettava muodollisesti tiedoksi vammaiselle tai liikuntarajoitteiselle henkilölle viiden työpäivän kuluessa asian ilmoittamisesta asianomaiselle henkilölle. Jos on kyseessä 1 kohdan a alakohdan mukainen kieltäytyminen, on viitattava sovellettaviin terveys- ja turvallisuusvaatimuksiin.

9 artikla

Esteettömyys ja tiedotus

1. Liikenteenharjoittajien ja terminaalinpitäjien on yhteistyössä vammaisia tai liikuntarajoitteisia henkilöitä edustavien järjestöjen kanssa ja tarvittaessa omien järjestöjensä kautta laadittava tai niillä on oltava syrjimättömät esteettömyyttä koskevat ehdot vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden kuljetukselle.

2. Liikenteenharjoittajien ja terminaalinpitäjien on asetettava 1 kohdassa tarkoitettuihin esteettömyyttä koskevat ehdot yleisesti saataville fyysisesti tai internetiin samoilla kielillä kuin muut kaikille matkustajille yleensä annettavat tiedot.

3. Matkanjärjestäjien on asetettava saataville 1 kohdan mukaiset esteettömyyttä koskevat ehdot, joita sovelletaan niiden järjestämiin, myymiin tai myytäväksi tarjoamiin matkapaketteihin, pakettilomiin ja pakettikiertomatkoihin sisältyviin matkoihin.

4. Liikenteenharjoittajien, matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien on varmistettava, että kaikki kuljetusehtoja koskevat tarpeelliset tiedot, matkatiedot ja esteettömyyttä koskevat ehdot ovat saatavilla, myös verkkovaraus- ja verkkotietopalveluissa, asianmukaisissa ja vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille soveltuvissa muodoissa.

10 artikla

Oikeus avun saamiseen satamissa ja aluksissa

Liikenteenharjoittajien ja terminaalinpitäjien on toimivaltuuksiansa rajoissa annettava maksutta vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille liitteiden II ja III mukaista apua satamissa, myös alukseen nousemisen ja aluksesta poistumisen yhteydessä, ja aluksilla, jollei 9 artiklan 1 kohdassa säädetyistä esteettömyyttä koskevista ehdoista muuta johdu.

11 artikla

Avustamisen edellytykset

1. Liikenteenharjoittajien ja terminaalinhoitajien on toimivaltuuksiansa rajoissa avustettava vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä 10 artiklan mukaisesti seuraavin edellytyksin:

- a) liikenteenharjoittajalle tai terminaalinpitäjälle on ilmoitettu kyseisen henkilön tällaisesta avuntarpeesta vähintään kaksi työpäivää ennen kuin apua tarvitaan ja
- b) vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilö saapuu satamaan tai 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun ilmoitettuun pisteeseen
 - i) liikenteenharjoittajan kirjallisesti ilmoittamana määräaika, joka saa olla enintään 60 minuuttia ennen ilmoitettua alukseen nousemisaikaa, tai
 - ii) jos alukseen nousemisaikaa ei ole ilmoitettu, viimeistään 60 minuuttia ennen ilmoitettua lähtöaikaa.

2. Edellä olevan 1 kohdan lisäksi vammaisten tai liikuntarajoitteisten henkilöiden on ilmoitettava liikenteenharjoittajalle varauksensa tehdessään tai lippua ennakoon ostaessaan majoitukseen tai istumapaikkaan liittyvistä erityistarpeistaan tai tarpeesta ottaa mukaan lääkinällisiä välineitä, jos tarve on kyseisenä ajankohdana tiedossa.

3. Tällainen 1 kohdan a alakohdan ja 2 kohdan mukainen ilmoitus voidaan aina toimittaa matkatoimistolle tai matkanjärjestäjälle, jolta lippu on ostettu. Jos samalla lipulla voidaan matkustaa useita matkoja, yksi ilmoitus riittää, edellyttäen, että seuraavien matkojen aikataulusta on annettu riittävät tiedot.

4. Jos ilmoitusta ei ole tehty 1 kohdan a alakohdan ja 2 kohdan mukaisesti, liikenteenharjoittajien ja terminaalinhoitajien on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet varmistaakseen, että apua annetaan siten, että vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilö voi nousta alukseen, poistua aluksesta ja matkustaa aluksella.

5. Jos vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön mukana matkustaa hyväksytty avustajakoira, koira on majoitettava yhdessä kyseisen henkilön kanssa, edellyttäen, että liikenteenharjoittajalle, matkatoimistolle tai matkanjärjestäjälle on ilmoitettu tästä niiden sovellettavien kansallisten sääntöjen mukaisesti, jotka koskevat hyväksyttyjen avustajakoirien kuljettamista matkustaja-aluksilla, jos tällaisia sääntöjä on olemassa.

12 artikla

Ilmoitusten vastaanottaminen ja tapaamispisteiden ilmoittaminen

1. Liikenteenharjoittajien, terminaalinpitäjien, matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 11 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottamiseksi. Tämä velvollisuus koskee niiden kaikkia myyntipisteitä, puhelin- ja internetmyynti mukaan luettuina.

2. Jos matkatoimistot tai matkanjärjestäjät vastaanottavat 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen, niiden on normaalin aukioloaikansa puitteissa siirrettävä 1 kohdassa tarkoitetut tiedot viipymättä liikenteenharjoittajalle tai terminaalinpitäjälle.

3. Liikenteenharjoittajien ja terminaalinpitäjien on ilmoitettava satamaterminalien sisä- tai ulkopuolella sijaitseva piste, jossa vammaiset tai liikuntarajoitteiset henkilöt voivat ilmoittaa tulostaan ja pyytää tarvitsemaansa apua. Tämä piste on merkittävä selvästi opastein ja siinä on annettava soveltuvassa muodossa perustiedot satamaterminalista ja annettavasta avusta.

13 artikla

Avustamisen laatuvaatimukset

1. Terminaalinpitäjien ja liikenteenharjoittajien, joiden satamaterminalien tai matkustajaliikennepalvelujen kaupallisen liikenteen matkustajamäärä on edeltävän kalenterivuoden aikana ollut yhteensä yli 100 000, on toimivaltuuksiansa rajoissa asetettava laatuvaatimukset liitteissä II ja III tarkoitettulle avustamiselle ja määriteltävä näiden vaatimusten noudattamiseksi tarvittavat voimavarat yhteistyössä vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä edustavien järjestöjen kanssa ja tarvittaessa omien järjestöjensä välityksellä.

2. Terminaalinpitäjien ja liikenteenharjoittajien on asetettava 1 kohdassa tarkoitetut laatuvaatimukset yleisesti saataville fyysisesti tai internetiin soveltuvassa muodossa ja samoilla kielillä kuin muut kaikille matkustajille yleensä annettavat tiedot.

14 artikla

Koulutus ja ohjeet

Rajoittamatta merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja säännösten sekä Reinin vesiliikenteestä tehdyn tarkistetun yleissopimuksen ja Tonavan vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen nojalla annettujen sääntöjen soveltamista liikenteenharjoittajien ja tapauksen mukaan terminaalipitäjien on laadittava vammaisuuteen liittyvää koulutusta koskevat menettelyt, myös ohjeet, ja varmistettava, että

- a) niiden henkilöstö, myös muiden suorittavien osapuolten palveluksessa oleva henkilöstö, joka antaa suoraa apua vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille, on saanut vammaisuuteen liittyvää koulutusta tai ohjeita liitteessä IV olevassa A ja B kohdassa kuvatun mukaisesti; ja
- b) niiden henkilöstö, joka muutoin vastaa lippujen varaamisesta ja myymisestä tai alukseen nousemisesta tai siitä poistumisesta, myös muiden suorittavien osapuolten palveluksessa oleva henkilöstö, on koulutettu tai ohjeistettu liitteessä IV olevassa A kohdassa kuvatun mukaisesti.

15 artikla

Korvaus liikkumisen apuvälineistä tai muista erityisvälineistä

1. Liikenteenharjoittajien ja terminaalinhoitajien ovat vastuussa vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön käyttämän liikkumisen apuvälineen tai muun erityisvälineen katoamisen tai vahingoittumisen seurauksena kärsitystä menetyksestä, jos menetyksen aiheuttanut tapahtuma on johtunut liikenteenharjoittajan tai terminaalipitäjän tuottamuksesta tai laiminlyönnistä. Liikenteenharjoittajan tuottamuksen tai laiminlyönnin oletetaan tapahtuneen, jos menetyksen on aiheuttanut merionnettomuus.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun korvauksen on oltava välineiden jälleenhankinta-arvon tai tapauksen mukaan niiden korjauskustannusten suuruinen.

3. Edellä olevaa 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta, jos merten matkustajaliikenteen harjoittajan vastuusta onnettomuustapauksessa 23 päivänä huhtikuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 392/2009⁽¹⁾ 4 artiklaa sovelletaan.

4. Lisäksi väliaikaisen korvaavan välineen saamiseksi pikaisesti kyseisen matkustajan käyttöön on toteutettava kaikki mahdolliset toimet.

III LUKU

LIIKENTEENHARJOITAJIEN JA TERMINAALINPITÄJIEN VELVOLLISUUDET MATKAN KESKEYTYESSÄ

16 artikla

Tiedottaminen lähdön peruuntuessa tai viivästyessä

1. Matkustajaliikennepalvelun tai risteilyn lähdön peruuntuessa tai viivästyessä liikenteenharjoittajan tai tapauksen mukaan

terminaalipitäjän on ilmoitettava satamaterminalaaleista lähteville matkustajille mahdollisimman pian ja joka tapauksessa viimeistään 30 minuutin kuluttua aikataulun mukaisesta lähtöajasta kyseinen tilanne sekä arvioitu lähtöaika ja arvioitu saapumisaika heti, kun kyseiset tiedot ovat saatavissa.

2. Jos matkustajat menettävät peruuntumisen tai viivästymisen takia kuljetuspalvelun jatkoyhteyden, liikenteenharjoittajan ja tapauksen mukaan terminaalipitäjän on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet tiedottaakseen asianomaisille matkustajille vaihtoehtoisista jatkoyhteyksistä.

3. Liikenteenharjoittajan tai tapauksen mukaan terminaalipitäjän on varmistettava, että vammaiset tai liikuntarajoitteiset henkilöt saavat 1 ja 2 kohdassa edellytetyt tiedot soveltuvassa muodossa.

17 artikla

Apu lähdön peruuntuessa tai viivästyessä

1. Jos liikenteenharjoittaja perustellusti arvioi matkustajaliikennepalvelun tai risteilyn lähdön peruuntuvan tai viivästyvän enemmän kuin 120 minuuttia aikataulun mukaisesta lähtöajastaan, satamaterminalaaleista lähteville matkustajille on tarjottava maksutta välipaloja, aterioita tai virvokkeita kohtuullisessa suhteessa odotusaikaan, jos niitä on saatavissa tai niitä voidaan kohtuudella toimittaa paikalle.

2. Jos lähdön peruuntumisen tai viivästymisen vuoksi on välttämätöntä majoittua yhdeksi tai useammaksi yöksi tai jos matkustajan suunnittelemaa pidempi oleskelu osoittautuu välttämättömäksi, liikenteenharjoittajan on silloin, kun se on fyysisesti mahdollista, tarjottava satamaterminalaaleista lähteville matkustajille 1 kohdassa säädettyjen välipalojen, aterioiden tai virvokkeiden lisäksi maksutta asianmukainen majoitus aluksella tai maissa sekä satamaterminaliin ja majoituspaikan välinen kuljetus. Liikenteenharjoittaja voi rajoittaa majoituskustannukset maissa, satamaterminaliin ja majoituspaikan välistä kuljetusta lukuun ottamatta, 120 euroon matkustajaa kohti.

3. Liikenteenharjoittajan on 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa kiinnitettävä erityistä huomiota vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden sekä mahdollisten saattajien tarpeisiin.

18 artikla

Uusi matkareitti ja lipun hinnan palautus lähdön peruuntuessa tai viivästyessä

1. Jos liikenteenharjoittaja perustellusti arvioi matkustajaliikennepalvelun lähdön satamaterminalaaleista peruuntuvan tai viivästyvän enemmän kuin 120 minuuttia, matkustajille on viipymättä tarjottava valittavaksi

a) joko uusi matkareitti kuljetussopimuksessa yksilöityyn lopulliseen määräpaikkaan vastaavin ehdoin mahdollisimman pian;

b) tai lipun hinnan palautus ja tarvittaessa paluumatka maksutta mahdollisimman pian kuljetussopimuksessa yksilöityyn ensimmäiseen lähtöpaikkaan.

⁽¹⁾ EUVL L 131, 28.5.2009, s. 24.

2. Jos matkustajaliikennepalvelun lähtö satamasta peruuntuu tai viivästyy enemmän kuin 120 minuuttia, matkustajilla on oikeus liikenteenharjoittajan tarjoamaan uuteen matkareittiin tai lipun hinnan palautukseen.

3. Edellä 1 kohdan b alakohdassa ja 2 kohdassa säädetty lipun hinnan palautus on suoritettava kokonaisuudessaan seitsemän päivän kuluessa käteisenä, sähköisenä pankkisiirtona, pankkisiirtona tai sekillä kultakin matkan osalta, joka jää tekemättä, sekä jo tehdyiltä osilta matkaa, jos matkasta ei ole enää hyötyä matkustajan alkuperäisen matkasuunnitelman kannalta.

19 artikla

Lipun hinnan korvaaminen saapumisen viivästyessä

1. Matkustajat voivat kuljetusoikeutta menettämättä pyytää liikenteenharjoittajalta korvausta, jos saapumisaika lopulliseen määräpaikkaan viivästyy kuljetussopimuksessa esitetystä. Korvauksen on oltava vähintään 25 prosenttia lipun hinnasta, kun viivästymistä on vähintään

- a) tunti, jos matkan aikataulun mukainen kesto on enintään neljä tuntia; tai
- b) kaksi tuntia, jos matkan aikataulun mukainen kesto on yli neljä tuntia mutta enintään kahdeksan tuntia;
- c) kolme tuntia, jos matkan aikataulun mukainen kesto on yli kahdeksan tuntia mutta enintään 24 tuntia; tai
- d) kuusi tuntia, jos matkan aikataulun mukainen kesto on yli 24 tuntia.

Jos viivästymisen ylittää kaksinkertaisesti a–d alakohdassa säädetyn ajan, korvauksen on oltava 50 prosenttia lipun hinnasta.

2. Matkustajat, joilla on näyttölippu tai kausilippu ja joiden kohdalla saapuminen viivästyy toistuvasti kyseisen lipun voimassaoloaikana, voivat pyytää riittävää korvausta liikenteenharjoittajan korvausjärjestelyjen mukaisesti. Näissä järjestelyissä on mainittava perusteet saapumisen viivästymisen määrittämiselle ja korvauksen laskemiselle.

3. Korvaus on laskettava suhteessa hintaan, jonka matkustaja on tosiasiallisesti maksanut viivästyneestä matkustajaliikennepalvelusta.

4. Jos kuljetus koskee menopaluumatkaa, korvaus saapumisen viivästymisestä joko meno- tai paluumatkalla on laskettava suhteessa puoleen siitä hinnasta, joka kyseisen matkustajaliikennepalvelun kuljetuksesta on maksettu.

5. Korvaus on maksettava kuukauden kuluessa korvausvaatimuksen esittämisestä. Korvaus voidaan maksaa matkakuponkeina ja/tai muina palveluina, jos niiden ehdot ovat joustavat erityisesti voimassaoloajan ja määräpaikan osalta. Korvaus on matkustajan pyynnöstä maksettava rahana.

6. Lipun hinnasta maksettavasta korvauksesta ei saa vähentää liiketoimen kustannuksia, kuten maksuja, puhelinkuluja tai postimaksuja. Liikenteenharjoittajat voivat ottaa käyttöön vähimmäisrajan, jonka alittuessa korvauksia ei makseta. Tämä raja saa olla enintään 10 euroa.

20 artikla

Poikkeukset

1. Lukuun ottamatta matkustajia, joilla on näyttölippu tai kausilippu, 17, 18 ja 19 artiklaa ei sovelleta matkustajiin, joilla on avoin lippu, niin kauan kuin lähtöajankohtaa ei ole täsmennetty.

2. Edellä olevaa 17 ja 19 artiklaa ei sovelleta, jos matkustajalle on ilmoitettu peruuntumisesta tai viivästymisestä ennen lipun ostamista tai jos peruuntuminen tai viivästyminen aiheutuu matkustajan syystä.

3. Edellä olevaa 17 artiklan 2 kohtaa ei sovelleta, jos peruuntuminen tai viivästymisen johtuu aluksen turvallisen toiminnan vaarantavista sääolosuhteista.

4. Edellä olevaa 19 artiklaa ei sovelleta, jos peruuntuminen tai viivästymisen johtuu aluksen turvallisen toiminnan vaarantavista sääolosuhteista tai matkustajaliikennepalvelun suorittamista haittaavista poikkeuksellisista olosuhteista, joita ei olisi voitu välttää, vaikka kaikki kohtuudella edellytettävät toimenpiteet olisi toteutettu.

21 artikla

Lisävaateet

Tämä asetus ei estä matkustajia hakemasta kansallisen lainsäädännön mukaista korvausta liikennepalvelujen peruuntumisesta tai viivästymisestä aiheutuneesta vahingosta kansalliselta tuomioistuimelta, myös direktiivin 90/314/ETY nojalla.

IV LUKU

TIEDOTTAMISTA JA VALITUKSIA KOSKEVAT YLEISET SÄÄNNÖT

22 artikla

Oikeus saada matkatietoja

Liikenteenharjoittajien ja terminaalinhoitajien on toimivaltuuksiansa rajoissa annettava matkustajille riittävästi tietoja koko heidän matkansa ajan soveltuvassa muodossa ja samoilla kielillä kuin muut kaikille matkustajille yleensä annettavat tiedot. Vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeisiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

23 artikla

Tiedottaminen matkustajien oikeuksista

1. Liikenteenharjoittajien ja terminaalinpitäjien on toimivaltuuksiensa rajoissa varmistettava, että matkustajille tämän asetuksen nojalla kuuluvista oikeuksista on yleisesti saatavissa tietoa aluksissa ja satamaterminaaleissa. Tieto on annettava soveltuvaan muodossa ja samoilla kielillä kuin muut kaikille matkustajille yleensä annettavat tiedot. Tietoja annettaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeisiin.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun tiedottamisvelvollisuuden täyttämiseksi liikenteenharjoittajat ja terminaalinpitäjät voivat käyttää komission kaikilla Euroopan unionin toimielinten virallisilla kielillä laatimaa ja näiden saataville saattamaa yhteenvetoa tämän asetuksen säännöksistä.

3. Liikenteenharjoittajien ja terminaalinpitäjien on ilmoitettava matkustajille asianmukaisella tavalla aluksilla ja satamaterminaaleissa jäsenvaltioiden 25 artiklan 1 kohdan nojalla nimeämän täytäntöönpanoelimen yhteystiedot.

24 artikla

Valitukset

1. Liikenteenharjoittajien on perustettava tai niillä on oltava käytössä menettely, jolla tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia oikeuksia ja velvollisuuksia koskevat valitukset käsitellään.

2. Jos tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluva matkustaja haluaa esittää liikenteenharjoittajalle valituksen, hänen on tehtävä se kahden kuukauden kuluessa siitä, kun palvelu suoritettiin tai kun se olisi pitänyt suorittaa. Liikenteenharjoittajan on yhden kuukauden kuluessa valituksen vastaanottamisesta ilmoitettava matkustajalle, onko tämän valitus hyväksytty, hylätty vai edelleen käsiteltävänä. Lopullisen vastauksen antamiseen kuuluva aika saa olla enintään kolme kuukautta valituksen vastaanottamisesta.

V LUKU

**TÄYTÄNTÖÖNPANO JA KANSALLISET
TÄYTÄNTÖÖNPANOELIMET**

25 artikla

Kansalliset täytäntöönpanoelimet

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi uusi tai olemassa oleva elin, joka vastaa tämän asetuksen täytäntöönpanosta niiden matkustajaliikennepalvelujen ja risteilyjen osalta, jotka lähtevät sen alueella sijaitsevista satamista tai suuntautuvat kolmannesta maasta tällaisiin satamiin. Kunkin elimen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen tämän asetuksen noudattamisen.

Kunkin elimen on oltava organisaatioltaan, rahoituspäätöksiltään, oikeudelliselta rakenteeltaan ja päätöksenteoltaan riippumaton liikenteenharjoittajista, matkanjärjestäjistä ja terminaalinhoitajista.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle tämän artiklan mukaisesti nimetty elin tai elimet.

3. Matkustaja voi toimittaa valituksen tämän asetuksen väitetystä rikkomisesta kansallisen lainsäädännön mukaisesti 1 kohdan nojalla nimetyille toimivaltaiselle elimelle tai muulle jäsenvaltion nimeämälle toimivaltaiselle elimelle.

Jäsenvaltio voi päättää, että

- a) matkustajan on ensin toimitettava tämän asetuksen mukainen valitus liikenteenharjoittajalle; ja/tai
- b) kansallinen täytäntöönpanoelin tai muu jäsenvaltion nimeämä toimivaltainen elin toimii muutoksenhakuelimenä silloin, kun valituksia ei saada ratkaistua 24 artiklan mukaisesti.

4. Jäsenvaltioiden, jotka ovat päättäneet vapauttaa tietyt palvelut tämän asetuksen soveltamisesta 2 artiklan 4 kohdan mukaisesti, on huolehdittava siitä, että matkustajien oikeuksien täytäntöönpanoa varten on olemassa vastaava järjestelmä.

26 artikla

Täytäntöönpanoa koskeva kertomus

Edellä olevan 25 artiklan nojalla nimettyjen täytäntöönpanoelinten on ... (*) alkaen julkaistava joka toinen vuosi 1 päivänä kesäkuuta kahden edellisen kalenterivuoden toiminnastaan kertomus, joka sisältää erityisesti kuvauksen tämän asetuksen säännösten täytäntöönpanotoimista, yksityiskohdat sovelletuista seuraamuksista ja tilastotiedot valituksista ja sovelletuista seuraamuksista.

27 artikla

Täytäntöönpanoelinten välinen yhteistyö

Tämän asetuksen 25 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kansallisten täytäntöönpanoelinten on tarpeen mukaan vaihdettava tietoja työskentely- ja päätöksentekoperiaatteistaan ja -käytännöistään. Komissio tukee niitä tässä tehtävässä.

28 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on annettava komissiolle tiedoksi kyseiset säännöt ja toimenpiteet viimeistään ... (**) ja ilmoitettava sille viipymättä niihin vaikuttavista myöhemmistä muutoksista.

(*) Pyydetään lisäämään päivämäärä, joka on kaksi vuotta tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä.

(**) Pyydetään lisäämään tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivä.

VI LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

29 artikla

Kertomus

Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen toimivuudesta ja vaikutuksista viimeistään ... (*). Kertomukseen liitetään tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksia tämän asetuksen säännösten yksityiskohtaisemmasta täytäntöönpanosta tai sen muuttamisesta.

30 artikla

Asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttaminen

Lisätään asetuksen (EY) N:o 2006/2004 liitteeseen kohta seuraavasti:

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty ...

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

...

"19. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o .../2009, annettu ..., matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä (*).

(*) EUVL ..."

31 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan ... (**) alkaen.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

...

(*) Kolme vuotta tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä.

(**) 36 kuukauden kuluttua tämän asetuksen julkaisemisesta.

LIITE I

8 artiklan mukainen vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeus lipun hinnan palautukseen tai uuteen matkareittiin

1. Jos tähän liitteeseen viitataan, vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille on annettava mahdollisuus valita
 - a) — joko lipun ostohinnan palauttaminen kokonaisuudessaan seitsemän päivän kuluessa käteisenä, sähköisenä pankkisiirtona, pankkisiirtona tai sekillä kultakin matkan osalta, joka jää tekemättä, sekä jo tehdyiltä osilta matkaa, jos matkasta ei ole enää matkustajan alkuperäisen matkasuunnitelman kannalta hyötyä, sekä tarvittaessa — paluupalvelu mahdollisimman pian ensimmäiseen lähtöpaikkaan; tai
 - b) uusi matkareitti kuljetussopimuksessa yksilöityyn lopulliseen määräpaikkaan vastaavin kuljetusehdoin mahdollisimman pian; tai
 - c) uusi matkareitti kuljetussopimuksessa yksilöityyn lopulliseen määräpaikkaan vastaavin ehdoin matkustajalle sopivana myöhempanä ajankohtana edellyttäen, että lippuja on saatavilla.
 2. Edellä olevaa 1 kohdan a alakohtaa sovelletaan myös matkustajiin, joiden matka on osa valmismatkaa, lukuun ottamatta oikeutta saada lipun hinta palautetuksi, jos matkustajilla on tämä oikeus direktiivin 90/314/ETY nojalla.
 3. Jos kaupunkia tai aluetta palvelevat useat satamat ja liikenteenharjoittaja tarjoaa matkustajalle matkaa toiseen satamaan kuin siihen, jota varaus koskee, liikenteenharjoittajan on vastattava kustannuksista, jotka aiheutuvat matkustajan siirtymisestä tästä toisesta satamasta joko satamaan, jota varaus koskee, tai muuhun lähellä sijaitsevaan määräpaikkaan, josta on sovittu matkustajan kanssa.
-

LIITE II

10 ja 13 artiklassa tarkoitettu avustaminen satamissa, mukaan lukien alukseen nouseminen ja aluksesta poistuminen

1. Tarvittava apu ja järjestelyt, jotta vammaiset ja liikuntarajoitteiset henkilöt voivat
 - ilmoittaa saapumisestaan satamaterminaliin ja avuntarpeestaan,
 - siirtyä saapumispaikasta mahdolliselle lähtöselvitystiskille tai alukseen,
 - tehdä lähtöselvityksen ja kirjata tarvittaessa matkatavarat,
 - siirtyä mahdolliselta lähtöselvitystiskiltä maastapoistumis- ja turvatarkastuspisteiden kautta alukseen,
 - nousta alukseen siten, että käytössä on hissi, pyörätuoli tai muuta tarvittavaa apua tarpeen mukaan,
 - siirtyä aluksen ovelta istumapaikalle tai -alueelle,
 - viedä matkatavaroita alukseen ja tuoda ne pois aluksesta,
 - siirtyä istumapaikaltaan aluksen ovelle,
 - poistua aluksesta siten, että käytössä on hissi, pyörätuoli tai muuta tarvittavaa apua tarpeen mukaan,
 - noutaa mahdolliset matkatavaransa sekä siirtyä maahantulo- ja tullipisteisiin,
 - siirtyä matkatavara-aulasta tai aluksesta poistumiseen tarkoitettua paikasta määrättyyn poistumispisteeseen,
 - päästä tarvittaessa mahdollisiin WC-tiloihin.
 2. Jos vammaisella tai liikuntarajoitteisella henkilöllä on mukanaan saattaja, tämän on sallittava antaa pyydettyä tarvittava apu satamassa sekä alukseen nousussa ja aluksesta poistumisessa.
 3. Kaikkien tarvittavien liikkumisen apuvälineiden käsittely, sähköpyörätuolit mukaan luettuina.
 4. Vaurioituneiden tai kadonneiden liikkumisen apuvälineiden tilapäinen korvaaminen, tosin ei välttämättä aivan vastaavilla välineillä.
 5. Hyväksytyjen avustajakoirien maahuolinta tarvittaessa.
 6. Alukseen nousuun ja aluksesta poistumiseen tarvittavien tietojen ilmoittaminen soveltuvassa muodossa.
-

*LIITE III***10 ja 13 artiklassa tarkoitettu avustaminen aluksella**

1. Hyväksytyjen avustajakoirien kuljettaminen aluksessa kansallisia määräyksiä noudattaen.
 2. Vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön tarvitsemien lääkinnällisten välineiden ja liikkumisen apuvälineiden kuljettaminen, sähköpyörätuolit mukaan luettuina.
 3. Reittiä koskevien olennaisten tietojen antaminen soveltuvassa muodossa.
 4. Kaikkiin mahdollisiin toimiin ryhtyminen istumapaikan järjestämiseksi vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeiden mukaisesti pyynnöstä, turvallisuusvaatimuksia noudattaen ja jos tilaa on.
 5. Tarvittaessa apu mahdollisiin WC-tiloihin siirtymisessä.
 6. Jos vammaisella tai liikuntarajoitteisella henkilöllä on mukanaan saattaja, liikenteenharjoittajan on tehtävä parhaansa antaaakseen tällaiselle henkilölle istumapaikan tai hytin kyseisen vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön vierestä.
-

LIITE IV

14 artiklassa tarkoitettu vammaisuuteen liittyvä koulutus, myös ohjeet**A. Vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta lisäävä koulutus, myös ohjeet**

Vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta lisäävä koulutus, myös ohjeet, sisältää seuraavaa:

- tietoisuus matkustajista, joilla on fyysinen, sensorinen (kuulo- tai näkö-), näkymätön vamma tai oppimisvaikeus, ja asianmukainen suhtautuminen tällaisiin matkustajiin, mukaan luettuna se, kuinka tunnistaa sellaisten henkilöiden kyvyt, joiden liikkuvuus, suuntavaisto tai viestintä voi olla heikentynyt;
- vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden kohtaamat esteet, myös asenteet, ympäristöön liittyvät ja fyysiset sekä organisatoriset esteet;
- hyväksytyt avustajakoirat, myös avustajakoiran tehtävä ja tarpeet;
- odottamattomien tilanteiden käsittely;
- ihmissuhdetaidot ja kommunikointimenetelmät kuulovammaisten, näkövammaisten, puhevammaisten ja oppimisvaikeuksista kärsivien henkilöiden kanssa;
- yleinen tietoisuus IMO:n ohjeista, jotka liittyvät suositukseen "Matkustaja-alusten suunnittelu ja toiminta ikääntyvien ja vammaisten tarpeiden ottamiseksi huomioon".

B. Vammaisten avustamista koskeva koulutus, myös ohjeet

Vammaisten avustamista koskevat koulutus, myös ohjeet, sisältää seuraavaa:

- kuinka pyörätuolin käyttäjiä autetaan nousemaan pyörätuoliin ja siitä pois;
 - taidot avun antamiseksi hyväksytyn avustajakoiran kanssa matkustaville vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille, myös avustajakoiran tehtävä ja tarpeet;
 - tekniikat näkövammaisten matkustajien saattamista ja hyväksytyjen avustajakoirien käsittelyä ja kuljetusta varten;
 - käsitys siitä, minkä tyyppisillä välineillä vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä voidaan avustaa, ja tällaisten välineiden varovaisen käsittelyn tuntemus;
 - kulkuneuvon nousemiseen ja siitä poistumiseen tarkoitettujen apuvälineiden käyttö ja sellaisten tässä yhteydessä käytettävien menettelyjen tuntemus, joilla turvataan vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden turvallisuus ja ihmisarvo;
 - käsitys luotettavan ja ammattitaitoisen avun tarpeesta. Myös tietoisuus siitä, että eräät vammaiset ja liikuntarajoitteiset henkilöt saattavat tuntea olonsa haavoittuvaksi matkan aikana, koska he ovat riippuvaisia annetusta avusta;
 - ensiaputaidot.
-

NEUVOSTON PERUSTELUT

I JOHDANTO

Komissio esitti 4.12.2008 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä kuluttajansuojalainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten yhteistyöstä annetun asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta ⁽¹⁾.

Euroopan parlamentti äänesti 23.4.2009 ensimmäisen käsittelyn lausunnostaan ⁽²⁾.

Neuvosto pääsi 9.10.2009 asetusehdotuksesta poliittiseen yhteisymmärrykseen. Lingvistijuristien viimeistelyä tekstin neuvosto vahvisti 11.3.2010 ensimmäisen käsittelyn kantansa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklassa määrättyä tavallista lainsäätämismenettelyä noudattaen.

Neuvosto otti käsittelyssään huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon. Alueiden komitea kieltäytyi antamasta lausuntoa.

II ENSIMMÄISEN KÄSITTELYN KANNAN ERITTELY

1. Yleistä

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä on osa EU:n yleistä tavoitetta parantaa matkustajien oikeuksia ja erityisesti vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksia. Samankaltaista lainsäädäntöä on jo hyväksytty ilmateitse ⁽³⁾ tai rautateitse ⁽⁴⁾ matkustavien henkilöiden osalta. Ehdotus sisältää toisaalta säännöksiä vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden syrjimättömästä pääsystä ja avustamisesta ja toisaalta säännöksiä kaikkien matkustajien oikeudesta saada apua, tietoa ja mahdollisesti korvausta viivästymisestä ja peruuntumisesta.

Vaikka neuvosto yhtyy komission näkemykseen ehdotuksen tavoitteen osalta, se esittää alkuperäiseen ehdotukseen huomattavia muutoksia. Muutamia ehdotetuista säännöksistä neuvosto ei voinut hyväksyä, koska niistä aiheutuisi liian raskas hallinnollinen taakka sekä kustannuksia liikenteenharjoittajille ja kansallisille hallinnoille eivätkä ne kuitenkaan tarjoaisi matkustajille sellaista lisäarvoa, joka korvaisi nämä haitat. Joitakin säännöksiä laadittiin uudelleen asetuksen yksinkertaistamiseksi ja selkeyttämiseksi.

Tästä lähestymistavasta johtuen neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa muutetaan suurelta osin komission alkuperäistä ehdotusta muotoilemalla sitä uudelleen ja poistamalla tekstistä useita säännöksiä. Tästä syystä neuvosto ei ole myöskään voinut hyväksyä niitä Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn lausunnossa esitettyjä tarkistuksia, jotka koskevat poistettuja säännöksiä.

2. Keskeiset poliittiset kysymykset

i) Soveltamisala

Maantieteellinen soveltamisala

Komissio ehdotti, että asetusta sovellettaisiin matkustajaliikennepalveluihin ja risteilyihin jäsenvaltioissa sijaitsevien satamien välillä tai jäsenvaltioissa sijaitsevilla satamissa.

⁽¹⁾ Asiak. 11990/08.

⁽²⁾ A6-0209/2009.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 261/2004, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta (EUVL L 46, 17.2.2004, s. 1) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1107/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteessä (EUVL L 204, 26.7.2006, s. 1).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1371/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 14).

Neuvosto katsoo, että komission ehdotusta on tämän osalta selkeytettävä, jotta EU:n sisäisten ja EU:n ulkopuolisten matkustajaliikennepalvelujen välinen kilpailu ei vääristy. Sen vuoksi edellä tarkoitettut säännökset viimeistellään neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa. Siinä erotetaan toisistaan toisaalta sellaiset matkustajaliikennepalvelut, joissa alukseen nousemiseen tarkoitettu satama sijaitsee jäsenvaltion alueella, ja toisaalta sellaiset matkustajaliikennepalvelut, joissa alukseen nousemiseen tarkoitettu satama sijaitsee jäsenvaltion alueen ulkopuolella ja aluksesta poistumiseen tarkoitettu satama sijaitsee jäsenvaltion alueella. Jälkimmäisessä tapauksessa asetusta sovelletaan vain, jos palvelun suorittaa Euroopan unionin liikenteenharjoittaja. Unionin liikenteenharjoittajan määritelmää olisi kuitenkin tulkittava mahdollisimman laajasti, jotta voitaisiin kattaa useimmat matkustajaliikennepalvelut EU:ssa ja EU:n ulkopuolella sijaitsevien satamien välillä. Risteilyistä asetuksen soveltamisalaan kuuluvat ainoastaan sellaiset risteilyt, joiden osalta alukseen nousemiseen tarkoitettu satama sijaitsee jäsenvaltion alueella.

Neuvosto lisää myös 'jäsenvaltion alueen' määritelmän.

Poikkeukset soveltamisalasta

Komission alkuperäisen ehdotuksen soveltamisalaan kuuluivat periaatteessa kaikki matkustajaliikennepalvelut riippumatta kuljetettujen matkustajien lukumäärästä, matkan pituudesta, matkan tarkoituksesta jne. Komissio oli varannut jäsenvaltioille ainoastaan mahdollisuuden vapauttaa julkisia palveluja koskevien sopimusten piiriin kuuluvat palvelut asetuksen soveltamisesta.

Neuvosto pitää tärkeänä sitä, että näitä säännöksiä mukautetaan siten kuin on käytännössä mahdollista ja tarpeen. Sen vuoksi neuvosto lisää tietyn määrän vapautuksia asetuksen soveltamisesta. Neuvosto on samaa mieltä siitä, että soveltamisalan ulkopuolelle jäävät matkustajat, jotka matkustavat enintään 36 matkustajan kuljettamiseen tarkoitetuilla aluksilla tai aluksilla, joiden miehistö koostuu enintään kolmesta henkilöstä tai joiden matkustajaliikennepalvelun kokonaismatka on alle 500 metriä yhdensuuntaisesti. Soveltamisalan ulkopuolelle jäävät myös muut retket ja kiertoajelut kuin risteilyt.

Tämän lisäksi jäsenvaltiot voivat vapauttaa asetuksen kahdeksi ensimmäiseksi soveltamisvuodeksi sellaiset merialukset, joiden bruttovetoisuus on alle 300 tonnia ja joita käytetään kotimaanliikenteessä. Jos jäsenvaltio valitsee tämän vaihtoehdon, sen on kuitenkin taattava matkustajien oikeudet riittävällä tavalla kansallisessa lainsäädännössä. Jäsenvaltiot voivat lisäksi vapauttaa julkisia palveluja koskevien velvoitteiden, julkisia palveluja koskevien sopimusten tai integroitujen palvelujen piiriin kuuluvan matkustajaliikennepalvelun edellyttäen, että matkustajien oikeudet turvataan riittävällä tavalla kansallisessa lainsäädännössä.

Euroopan parlamentti noudatti periaatteen osalta komission lähestymistapaa mutta lisäsi jäsenvaltioille mahdollisuuden myöntää vapautus kaupunki- ja esikaupunkiliikenteen palveluille. Neuvosto ei ota tätä tarkistusta huomioon, mutta neuvoston ehdottamat vapautukset merkitsevät käytännössä sitä, että monet vastaavanlaiset palvelut jäävät soveltamisalan ulkopuolelle.

ii) Vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeudet

Neuvosto tukee varauksetta komissiota tämän tavoitteessa varmistaa, että vammaisilla ja liikuntarajoitteisilla henkilöillä on syrjimätön pääsy meri- ja sisävesiliikenteen palveluihin. Sen vuoksi neuvosto noudattaa tarkasti komission ehdotusta, joitakin yksinkertaistuksia ja selvennyksiä lukuun ottamatta.

Kuljetusoikeuksia koskevien poikkeusten osalta komissio ehdotti, että vammaiselta henkilöltä voitaisiin evätä kuljetus vetoamalla turvallisuusvaatimuksiin tai matkustaja-aluksen rakenteeseen. Neuvosto on lisännyt tähän terveysvaatimukset, jotta voitaisiin ottaa huomioon tapaukset, joissa matkustajan terveydentila on sellainen, että hänen kuljettamisensa turvallisuutta ei pystytä takaamaan.

Tässä suhteessa Euroopan parlamentti ehdotti, että turvallisuusvaatimuksia koskevat maininnat poistetaan (tarkistukset 1, 26 ja 29) ja lisätään maininta, joka koskee kuljettamista turvallisesti, ihmisarvon mukaisesti ja toimivalla tavalla (tarkistus 27). Jälkimmäisen tarkistuksen neuvosto sisällytti ensimmäisen käsittelyn kantaansa, lukuun ottamatta sanoja "ihmisarvon mukaisesti". Neuvosto katsoo, että kukaan muu kuin vammainen tai liikuntarajoitteinen henkilö itse ei voi päättää, mitä on ihmisarvon mukaisesti tapahtuva kuljettaminen, ja että liikenteenharjoittajan ei pitäisi ratkaista tällaista asiaa.

Alkuperäisen ehdotuksen mukaan liikenteenharjoittaja voisi edellyttää, että vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön seurassa matkustaa toinen henkilö, joka kykenee antamaan apua. Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa todetaan, että jos liikenteenharjoittaja edellyttää tätä matkustajaliikennepalvelun osalta, seurassa matkustava henkilö on kuljetettava maksutta.

Vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä avustetaan sillä edellytyksellä, että asianomainen henkilö ilmoittaa asiasta liikenteenharjoittajalle tai terminaalinpitäjälle vähintään kaksi työpäivää etukäteen (komission ehdotuksen mukaan 48 tuntia ennen) ja on satamassa tai ilmoitetussa pisteessä viimeistään 60 minuuttia ennen alukseen nousemisaikaa tai lähtöaikaa. Lisäksi jos henkilöllä on majoitukseen tai istumapaikkaan liittyviä erityistarpeita tai tarve ottaa mukaan lääkinnällisiä välineitä, matkustajan on ilmoitettava niistä liikenteenharjoittajalle varausta tehdessään, jos tarve on kyseisenä ajankohtana tiedossa. Tämä neuvoston lisäämä ylimääräinen vaatimus antaa liikenteenharjoittajalle mahdollisuuden huolehtia noista erityistarpeista ja antaa asianomaiselle henkilölle mahdollisimman hyvää palvelua.

Useat Euroopan parlamentin tarkistuksista koskevat tietojen antamista vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille soveltuviin muotoihin. Nämä tarkistukset neuvosto hyväksyi. Sama koskee parlamentin tarkistuksia sanan "avustajaeläin" korvaamiseksi sanalla "avustajakoira".

iii) *Liikenteenharjoittajien ja terminaalinpitäjien velvollisuudet matkan keskeytyessä*

Komission ehdotuksessa esitetään oikeutta tiedonsaantiin, avunsaantiin (mukaan lukien ateriat, virvokkeet ja mahdollisesti hotellimajoitus), uuteen matkareittiin ja lipun hinnan palautukseen sekä lipun hinnan korvaamiseen kaikille matkustajille matkustajaliikennepalvelun tai risteilyn viivästyessä ja joissakin tapauksissa näiden peruuntuessa. Korvausta matkalipun hinnasta ei kuitenkaan makseta, jos viivästyminen tai peruutus johtuu matkustajaliikennepalvelun suorittamista häiritsevistä poikkeuksellisista olosuhteista.

Neuvosto on samaa mieltä periaatteesta, jonka mukaan liikenteenharjoittajien ja terminaalinpitäjien olisi huolehdittava matkustajistaan, ja se on laajentanut tämän periaatteen kaikkiin peruutustapauksiin. Joissakin tapauksissa ei kuitenkaan ole mahdollista tai perusteltua esimerkiksi antaa tietoja viivästyksistä satamassa, jossa ei ole henkilökuntaa. Sen vuoksi neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa otetaan käyttöön käsite 'satamaterminaali' eli satamassa sijaitseva miehitetty terminaali, jossa on tiloja ja henkilökuntaa (esimerkiksi lähtöselvitys, lippupisteet tai odotustilat). Jotkut liikenteenharjoittajien ja terminaalinpitäjien velvollisuudet koskevat vain tällaisista satamaterminaaleista lähteviä matkustajia. Tällaisia velvollisuuksia ovat tiedottaminen ja avustaminen sekä tiettyssä määrin uusi matkareitti ja lipun hinnan palauttaminen.

Toinen neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannan taustalla vaikuttava näkökohta on meriturvallisuus. Jotta liikenteenharjoittajat eivät taloudellisista syistä toteuttaisi matkaa eivätkä käyttäisi suuria kulkunopeuksia aluksen turvallisen toiminnan vaarantavissa sääolosuhteissa, ehdotukseen on tällaisissa tapauksissa lisätty vapautus velvollisuudesta tarjota majoitus tai korvaus lipun hinnasta. Lisäksi huonoista sääolosuhteista ja poikkeuksellisista olosuhteista annetaan esimerkkejä kahdessa johdanto-osan kappaleessa. Vapautuksia oikeudesta avunsaantiin ja korvauksiin on lisätty tapauksissa, joissa matkustajalle on ilmoitettu peruuntumisesta tai viivästyisestä ennen lipun ostamista tai kun matkustaja on syynä peruuntumiseen tai viivästykseen. Liikenteenharjoittajalle on annettu mahdollisuus rajoittaa majoituskustannukset 120 euroon ja ottaa käyttöön vähimmäisraja, jonka alittuessa korvauksia ei makseta (enintään 10 euroa maksavat liput).

Euroopan parlamentti ehdotti vapautuksia, jos kyseessä on ylivoimainen este (tarkistukset 23 ja 60) tai jos peruuntumisesta tai viivästyisestä ilmoitetaan ennakolta (tarkistus 59). Neuvosto on hyväksynyt näiden tarkistusten perusajatuksen. Lisäksi parlamentti ehdotti majoituskustannusten rajoittamista lipun kaksinkertaiseen hintaan (tarkistus 53). Neuvosto katsoo, että tämä on tiettyissä tapauksissa liian epäedullista matkustajille ja liikenteenharjoittajille ja että sekä matkustajien että liikenteenharjoittajien kannalta on järkevämpää rajoittaa kustannukset 120 euroon.

iv) *Valitusten käsittely ja kansalliset täytäntöönpanoelimet*

Komission ehdotukseen sisältyy yksityiskohtaisia sääntöjä kansallisten täytäntöönpanoelinten nimeämisestä ja tehtävistä sekä siitä, miten liikenteenharjoittajien olisi käsiteltävä valituksia, ja erityisesti siitä, millaisia kauaskantoisia oikeudellisia seurauksia on siinä tapauksessa, että valitukseen jätetään vastaamatta.

Vaikka neuvosto periaatteen osalta hyväksyy ehdotuksen ja etenkin sen, että liikenteenharjoittajien olisi vastattava asiakkaidensa valituksiin, se tuo järjestelmään enemmän joustavuutta, jotta jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmiin tai hallintorakenteisiin ei kohdistuisi odottamattomia seurauksia.

Euroopan parlamentti ehdotti, että kunkin jäsenvaltion olisi nimettävä ainoastaan yksi kansallinen täytäntöönpanoelin (tarkistukset 5, 6, 66, 67 ja 68) ja että jäsenvaltioiden, eikä liikenteenharjoittajien, olisi luotava riippumaton valitusten käsittelymenettely (tarkistus 65). Aiemmin mainitun joustavuuden kannalta jäsenvaltioiden liikkumavaraa ei kuitenkaan neuvoston mielestä ole hyvä rajoittaa tällä tavalla. Parlamentti ehdotti myös, että kansallisten täytäntöönpanoelinten olisi oltava riippumattomia kaikista kaupallisista eduista (tarkistus 66). Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa täsmennetään, että näiden elinten olisi oltava riippumattomia liikenteenharjoittajista, matkanjärjestäjistä ja terminaalipitäjistä.

v) *Asetuksen soveltamisen alkamispäivä*

Komissio ehdotti, että asetusta kokonaisuudessaan olisi alettava soveltaa kahden vuoden kuluttua julkaisupäivästä, kun taas tiettyjä säännöksiä olisi sovellettava jo yhden vuoden kuluttua julkaisemisesta.

Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa esitetään, että koko asetusta aletaan soveltaa kolmen vuoden kuluttua sen julkaisemisesta.

3. Muut poliittiset kysymykset

Neuvosto päättää yksinkertaistaa asetuksen nimeä.

Neuvosto päättää selkeyttää tiettyjen, asetuksesta johtuvien velvollisuuksien alihankintaa koskevia säännöksiä lisäämällä muita suorittavia osapuolia koskevan yleisen artiklan.

Neuvosto päättää poistaa vaatimuksen, jonka mukaan liikenteenharjoittajien on pidettävä vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden avustamisesta koituvien kustannusten kirjanpito erillään, jotta etenkin pienemmille liikenteenharjoittajille ei aiheutuisi tarpeetonta hallinnollista taakkaa. Samassa hengessä neuvosto päättää rajata avustamisen laatuvaatimuksia koskevan velvollisuuden suurempiin liikenteenharjoittajiin ja terminaalipitäjiin sekä rajoittaa vammaisuuteen liittyvää koulutusta ja ohjeita koskevan vaatimuksen siihen henkilökuntaan, joka sitä todellisuudessa tarvitsee.

4. Muut Euroopan parlamentin hyväksymät tarkistukset

Muut tarkistukset, joita ei ole sisällytetty neuvoston ensimmäisen käsittelyn kantaan:

- vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeiden huomioon ottaminen aina silloin, kun satamia, terminaaleja ja matkustaja-alueita suunnitellaan tai korjataan ilman varausta "mahdollisuuksien mukaan" (tarkistus 2);
- vammaisten tai liikuntarajoitteisten henkilöiden alukseen nousua koskevat säännökset, jotka eivät rajoita matkustajien alukseen nousemista koskevien yleisten määräysten soveltamista (tarkistus 3);
- komission pyytäminen ehdottamaan matkustajien oikeuksia koskevia selviä sääntöjä, joita sovelletaan siirtymiseen maista meri- ja sisävesiliikenteeseen tai päinvastoin (tarkistus 7);
- kaikki liikennemuodot kattava horisontaalinen lainsäädännöllinen lähestymistapa mahdollisissa myöhemmissä matkustajien oikeuksia koskevissa lainsäädäntöaloitteissa (tarkistus 8);

- psykososiaalisen vamman lisääminen vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön määritelmään (tarkistus 11);
- muutoksia 'kuljetussopimuksen' (tarkistus 14) ja 'lipunmyyjän' (tarkistus 15) määritelmään;
- seuraaville käsitteille ehdotetut määritelmät: 'saavutettavissa oleva muoto' (tarkistus 18); 'matkustaja' (tarkistus 19), 'saapuminen' (tarkistus 20), 'lähtö' (tarkistus 21), 'lipun hinta' (tarkistus 22) ja 'ylivoimainen este' (tarkistus 23);
- kansallisten täytäntöönpanoelinten valvonnassa laadittavat, vammaisten tai liikuntarajoitteisten henkilöiden kuljetukseen sovellettavat esteettömyyttä ja syrjimättömyyttä koskevat säännöt, joiden olisi kosketettava myös saattajia ja henkilökohtaisia apuvälineitä (tarkistus 31);
- vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden avustamisesta annettava kirjallinen vahvistus (tarkistus 34);
- vammaisen tai liikuntarajoitteisen henkilön yksilöllisiin tarpeisiin mukautettu avustaminen (tarkistus 35);
- sataman hallintoelimen velvollisuus tehdä satamasta esteetön vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille (tarkistus 37);
- mahdollisuus sopia avustamista koskevasta lyhyemmästä ilmoitusajasta avun antajan ja matkustajan välillä (tarkistus 38);
- matkustajalle vahvistus siitä, että hänen avuntarpeestaan on ilmoitettu (tarkistus 39);
- liikenteenharjoittajan velvollisuus järjestää matkustajan tarpeita vastaava korvaava väline, jos liikumisen apuväline vaurioituu matkan aikana (tarkistus 50);
- lähdön viivästyessä matkustajalle on tarjottava vain lipun hinnan palauttamista, jos matkustaja päättää olla käyttämättä liikenteenharjoittajaa matkallaan (tarkistus 54);
- tämän asetuksen nojalla myönnetty korvaus, joka voidaan vähentää mahdollisesti myönnettävästä täydentävästä korvauksesta (tarkistus 61);
- tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavat seuraamukset, joihin voi kuulua velvollisuus maksaa korvauksia (tarkistus 70);
- asetuksen liitteitä koskevat tarkistukset 71, 72 ja 75.

III PÄÄTELMÄ

Neuvosto on ottanut komission ehdotuksen ja Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn lausunnon täysimääräisesti huomioon ensimmäisen käsittelyn kantansa laadinnassa. Euroopan parlamentin esittämien tarkistusten osalta neuvosto toteaa, että huomattava määrä niistä on jo joko asian puolesta, osin tai kokonaan sisällytetty ensimmäisen käsittelyn kantaan.

NEUVOSTON ENSIMMÄISESSÄ KÄSITTELYSSÄ VAHVISTAMA KANTA (EU) N:o 6/2010

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi uuselintarvikkeista, asetuksen (EY) N:o 1331/2008 muuttamisesta sekä asetuksen (EY) N:o 258/97 ja komission asetuksen (EY) N:o 1852/2001 kumoamisesta

Vahvistettu neuvostossa 15 päivänä maaliskuuta 2010

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2010/C 122 E/03)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Turvallisten ja terveellisten elintarvikkeiden vapaa liikkuvuus on sisämarkkinoiden olennainen osa, ja se vaikuttaa merkittävästi kansalaisten terveyteen ja hyvinvointiin sekä heidän sosiaalisiin ja taloudellisiin etuihinsa. Erot uuselintarvikkeiden turvallisuusarviointia ja hyväksymistä koskeissa kansallisissa laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä voivat estää niiden vapaan liikkuvuuden ja luoda siten epäreiluja kilpailun edellytyksiä.
- (2) Unionin politiikkojen toteuttamisessa olisi varmistettava ihmisten terveyden korkeatasoinen suojelu. Ympäristön suojelu ja eläinten hyvinvointi olisi tarvittaessa otettava asianmukaisesti huomioon.
- (3) Uuselintarvikkeita koskevat unionin säännöt on hyväksytty uuselintarvikkeista ja elintarvikkeiden uusista ainesosista 27 päivänä tammikuuta 1997 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 258/97 ⁽³⁾ ja yksityiskohtaisista säännöistä Euroopan parlamentin ja

neuvoston asetuksen (EY) N:o 258/97 mukaisesti annettujen tietojen julkistamisesta ja suojaamisesta 20 päivänä syyskuuta 2001 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1852/2001 ⁽⁴⁾. Selkeyden vuoksi asetus (EY) N:o 258/97 ja asetus (EY) N:o 1852/2001 olisi kumottava ja asetus (EY) N:o 258/97 korvattava tällä asetuksella. Uuselintarvikkeiden ja elintarvikkeiden uusien ainesosien tieteellisistä näkökohdista, niiden markkinoille saattamista koskevien hakemusten tueksi toimitettavien tietojen esittämistavasta sekä ensiarviointien laatimisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 258/97 mukaisesti 29 päivänä heinäkuuta 1997 annetun komission suosituksen 97/618/EY ⁽⁵⁾ on sen vuoksi määrä käydy tarpeettomaksi uuselintarvikkeiden osalta.

- (4) Jotta voidaan varmistaa jatkuvuus asetuksen (EY) N:o 258/97 kanssa, olisi uuselintarvikkeiden määrittämisperusteena pidettävä edelleen sitä, ettei uuselintarviketta ole käytetty unionissa ihmisravintona merkittävässä määrin ennen asetuksen (EY) N:o 258/97 soveltamispäivää eli 15 päivää toukokuuta 1997. Käyttö unionissa tarkoittaa käyttöä jossakin jäsenvaltiossa riippumatta siitä, milloin jäsenvaltio on liittynyt Euroopan unioniin.

- (5) Elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä 28 päivänä tammikuuta 2002 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 178/2002 ⁽⁶⁾ sovelletaan. Olemassa oleva uuselintarvikkeen määritelmä olisi selkeytettävä ja saatettava ajan tasalle korvaamalla nykyiset luokat viittauksella mainitussa asetuksessa olevaan elintarvikkeen yleiseen määritelmään.

- (6) Lisäksi olisi selvennettävä, että elintarviketta on pidettävä uuselintarvikkeena, jos siihen on sovellettu tuotantoteknologiaa, jota ei ole aikaisemmin käytetty elintarviketuotannossa unionissa. Tämän asetuksen soveltamisalaan olisi erityisesti sisällytettävä jalostukseen ja elintarvikkeen tuotantoprosesseihin liittyvät uudet teknologiat, joilla on vaikutusta elintarvikkeeseen ja näin ollen mahdollisesti elintarvikkeen turvallisuuteen. Uuselintarvikkeisiin olisi

⁽¹⁾ EUVL C 224, 30.8.2008, s. 81.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 25. maaliskuuta 2009 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu 15 päivänä maaliskuuta 2010 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽³⁾ EYVL L 43, 14.2.1997, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL L 253, 21.9.2001, s. 17.

⁽⁵⁾ EYVL L 253, 16.9.1997, s. 1.

⁽⁶⁾ EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1.

sen vuoksi sisällytettävä muilla kuin perinteisillä jalostustekniikoilla tuotetuista eläimistä ja niiden jälkeläisistä johdetut elintarvikkeet, muilla kuin perinteisillä jalostustekniikoilla tuotetuista kasveista johdetut elintarvikkeet ja sellaisilla uusilla tuotantoprosesseilla tuotetut elintarvikkeet, joilla saattaa olla vaikutusta elintarvikkeisiin, sekä valmistettua nanomateriaalia sisältävät tai niistä koostuvat elintarvikkeet. Uusista kasvilajikkeista johdettuja elintarvikkeita tai perinteisillä jalostustekniikoilla tuotettuja eläinrotuja ei olisi pidettävä uuselintarvikkeina. Lisäksi olisi selvennettävä, että kolmansista maista peräisin olevia elintarvikkeita, jotka ovat unionissa uusia, voidaan pitää perinteisinä vain, jos ne on johdettu asetuksessa (EY) N:o 178/2002 määritellystä alkutuotannosta, riippumatta siitä, ovatko ne jalostettuja tai jalostamattomia (esimerkiksi hedelmät, hillot, hedelmämehut). Näin tuotettuihin elintarvikkeisiin ei kuitenkaan saisi sisällyttää sellaisia eläimistä tai kasveista tuotettuja elintarvikkeita, joihin on sovellettu muuta kuin perinteistä jalostustekniikkaa, tällaisten eläinten jälkeläisistä tuotettuja elintarvikkeita eikä elintarvikkeita, joihin on sovellettu uusia tuotantoprosesseja.

- (7) Joulukuun 16 päivänä 1997 tehdyllä komission päätöksellä perustettu luonnontieteiden ja uusien teknologioiden etiikkaa käsittelevän eurooppalaisen työryhmän 16 päivänä tammikuuta 2008 antaman lausunnon sekä Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen 15 päivänä heinäkuuta 2008 antaman lausunnon mukaan eläinten kloonaustekniikoihin, kuten somaattisten solujen tuman siirtoon, liittyy kuitenkin sellaisia erityispiirteitä, ettei tässä asetuksessa ei voida käsitellä kaikkia kloonaukseen liittyviä kysymyksiä. Sen vuoksi komission olisi annettava kloonaustekniikan avulla syntyneistä eläimistä ja niiden jälkeläisistä tuotetuista elintarvikkeista kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle sekä tehtävä sen johdosta tarvittaessa lainsäädäntöehdotus. Jos hyväksytään erityislainsäädäntöä, tämän asetuksen soveltamisalaa olisi mukautettava sitä vastaavasti.

- (8) Täytäntöönpanotoimenpiteitä säätämällä olisi vahvistettava perusteet, joilla helpotetaan sen arvioimista, onko elintarviketta käytetty unionissa ihmisravinnoksi merkittävässä määrin ennen 15 päivää toukokuuta 1997. Jos elintarviketta oli ennen mainittua päivää käytetty yksinomaan ravintolisänä tai ravintolisässä, sellaisena kuin se on määritelty direktiivissä 2002/46/EY⁽¹⁾, sen saattaminen unionin markkinoille samaa käyttötarkoitusta varten mainitun päivän jälkeen olisi sallittava ilman, että sitä pidetään uuselintarvikkeena. Tätä käyttöä ravintolisänä tai ravintolisässä ei kuitenkaan olisi otettava huomioon

arvioitaessa, onko elintarviketta käytetty unionissa ihmisravinnoksi merkittävässä määrin ennen 15 päivää toukokuuta 1997. Sen vuoksi kyseisen elintarvikkeen käyttö muutoin kuin ravintolisänä tai ravintolisässä, olisi hyväksyttävä tämän asetuksen mukaisesti.

- (9) Valmistettujen nanomateriaalien käyttö elintarviketuotannossa saattaa yleistyä teknologian kehittyessä. Ihmisten terveyden korkeatasoisen suojelun, tavaroiden vapaan liikkuvuuden ja valmistajien oikeusvarmuuden takaamiseksi on tarpeen laatia valmistetulle nanomateriaalille yhtenäinen määritelmä kansainvälisellä tasolla. Unionin olisi pyrittävä pääsemään määritelmästä sopimukseen asianmukaisella kansainvälisellä foorumilla. Jos tällaiseen sopimukseen päästään, tässä asetuksessa olevaa valmistetun nanomateriaalin määritelmää olisi mukautettava tätä vastaavasti.
- (10) Uuselintarvikkeena ei olisi pidettävä tämän asetuksen soveltamisalaa kuulumattomista elintarvikkeen ainesosista tuotettuja elintarvikkeita, etenkin jos valmistaminen on tapahtunut muuttamalla elintarvikkeen ainesosia, niiden koostumusta tai määrää. Elintarvikkeen ainesosan muunnosten, esimerkiksi valikoitujen uutteen taikka kasvin sellaisten muiden osien käytön, joita ei ole aikaisemmin käytetty unionissa ihmisravinnoksi, olisi edelleen kuuluttava tämän asetuksen soveltamisalaa.
- (11) Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä 6 päivänä marraskuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/83/EY⁽²⁾ säännöksiä olisi sovellettava, jos tuote kaikki sen ominaisuudet huomioon ottaen voi kuulua sekä lääkkeen määritelmän että unionin muussa lainsäädännössä olevan tuotteen määritelmän piiriin. Jäsenvaltion olisi tältä osin voitava rajoittaa tällaisen tuotteen saattamista unionin markkinoille unionin lainsäädännön mukaisesti, jos se toteaa direktiivin 2001/83/EY mukaisesti, että tuote on lääke. Lääkkeet on lisäksi jätetty asetuksessa (EY) N:o 178/2002 olevan elintarvikkeen määritelmän ulkopuolelle eikä niiden olisi kuuluttava tämän asetuksen soveltamisalaa.
- (12) Asetuksen (EY) N:o 258/97 nojalla hyväksytyjen uuselintarvikkeiden olisi säilytettävä asemansa uuselintarvikkeena, mutta ne olisi hyväksyttävä kutakin uutta käyttötarkoitusta varten.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/46/EY, annettu 10 päivänä kesäkuuta 2002, ravintolisiä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 183, 12.7.2002, s. 51).

⁽²⁾ EYVL L 311, 28.11.2001, s. 67.

- (13) Teknologiseen käyttöön tarkoitetut elintarvikkeet tai muuntogeeniset elintarvikkeet eivät saisi kuulua tämän asetuksen soveltamisalaan. Sen vuoksi asetuksen (EY) N:o 1829/2003 ⁽¹⁾ soveltamisalaan kuuluvien muuntogeenisten elintarvikkeiden, asetuksen (EY) N:o 1333/2008 ⁽²⁾ soveltamisalaan kuuluvien pelkästään lisäaineina käytettävien elintarvikkeiden, asetuksen (EY) N:o 1334/2008 ⁽³⁾ soveltamisalaan kuuluvien aromiaineiden, asetuksen (EY) N:o 1332/2008 ⁽⁴⁾ soveltamisalaan kuuluvien entsyymien ja direktiivin 2009/32/EY ⁽⁵⁾ soveltamisalaan kuuluvien uuttoliuottimien ei pitäisi kuulua tämän asetuksen soveltamisalaan.
- (14) Vitamiinien ja kivennäisaineiden käyttöä säännellään erityisillä alakohtaisilla elintarvikesäädöksillä. Tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle olisi sen vuoksi jätettävä direktiivin 2002/46/EY, vitamiinien, kivennäisaineiden ja eräiden muiden aineiden lisäämisestä elintarvikkeisiin 20 päivänä joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1925/2006 ⁽⁶⁾ sekä erityisravinnoksi tarkoitetuista elintarvikkeista 6 päivänä toukokuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/39/EY ⁽⁷⁾ (uudelleenlaadittu) soveltamisalaan kuuluvat vitamiinit ja kivennäisaineet. Nämä erityissäädökset eivät kuitenkaan koske niitä tapauksia, joissa hyväksytyt vitamiinit ja kivennäisaineet on saatu sellaisilla tuotantomenetelmillä tai sellaisista uusista lähteistä, joita ei ollut otettu huomioon, kun ne hyväksyttiin. Sen vuoksi niin kauan kuin näitä erityissäädöksiä ei ole muutettu, tällaisia vitamiineja ja kivennäisaineita ei pitäisi jättää tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, jos tuotantomenetelmät tai uudet lähteet aiheuttavat vitamiinien ja kivennäisaineiden koostumuksessa tai rakenteessa sellaisia merkittäviä muutoksia, jotka vaikuttavat niiden ravintoarvoon, niiden käytäytymiseen aineenvaihdunnassa tai ei-toivottujen aineiden pitoisuuksiin.
- (15) Uuselintarvikkeita, lukuun ottamatta vitamiineja ja kivennäisaineita, jotka on tarkoitettu erityisravinnoksi, elintarvikkeen täydentämiseksi tai ravintolisäksi, olisi arvioitava tämän asetuksen mukaisesti. Niihin olisi edelleen sovellettava myös direktiivissä 2002/46/EY, asetuksessa (EY) N:o 1925/2006, direktiivissä 2009/39/EY sekä direktiivissä 2009/39/EY ja sen liitteessä I tarkoitetuissa erityisdirektiiveissä annettuja sääntöjä.
- (16) Kun määritetään, onko elintarviketta käytetty unionissa ihmisravinnoksi merkittävässä määrin ennen 15 päivää toukokuuta 1997, perusteena olisi pidettävä elintarvikkealan toimijoiden toimittamia tietoja, joiden tueksi voidaan tarvittaessa esittää jäsenvaltioissa saatavilla olevia muita tietoja. Jos tietoja elintarvikkeen käytöstä ihmisravinnoksi ennen 15 päivää toukokuuta 1997 ei ole saatavilla tai jos tiedot ovat riittämättömät, olisi näiden tietojen keräämiseksi järjestettävä yksinkertainen ja avoin menettely, jossa komissio, jäsenvaltiot ja osapuolet, joita asia koskee, ovat mukana.
- (17) Uuselintarvikkeita olisi saatettava unionin markkinoille ainoastaan, jos ne ovat turvallisia eivätkä johda kuluttajaa harhaan. Jos uuselintarvikkeella on tarkoitus korvata toinen elintarvike, se ei myöskään saisi poiketa tuosta elintarvikkeesta siinä määrin, että sen käyttö aiheuttaisi ravitsemuksellista haittaa kuluttajalle.
- (18) On tarpeen soveltaa yhdenmukaistettua ja keskitettyä turvallisuusarviointi- ja hyväksymismenettelyä, joka on tehokas, määräaikaan sidottu ja avoin. Uuselintarvikkeiden turvallisuusarviointi ja niiden sisällyttäminen unionin luetteloon olisi elintarvikkeiden eri hyväksymismenettelyjen pitemmälle menevän yhdenmukaistamisen vuoksi toteutettava elintarvikelisiä aineiden, elintarvike-entsyymien ja elintarvikearomien yhtenäisestä hyväksymismenettelystä 16 päivänä joulukuuta 2008 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1331/2008 ⁽⁸⁾ säädetyn menettelyn mukaisesti, jota olisi sovellettava aina kun siitä ei tässä asetuksessa nimenomaisesti poiketa. Komission olisi tuotteen uuselintarvikkeeksi hyväksymistä koskevan hakemuksen saatuaan arvioitava hakemuksen asianmukaisuus ja sovellettavuus. Uuselintarvikkeen hyväksymisessä olisi otettava huomioon myös muut tekijät, joilla on tarkasteltavan asian kannalta merkitystä, kuten etiikkaan, ympäristöön ja eläinten hyvinvointiin liittyvät tekijät sekä ennalta varautumisen periaate.
- (19) Olisi myös säädettävä uuselintarvikkeista mahdollisesti johtuvien riskien arviointiperusteista. Uuselintarvikkeiden tieteellisen arvioinnin yhdenmukaisuuden varmistamiseksi tällaiset arvioinnit olisi annettava Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen, jäljempänä 'elintarviketurvallisuusviranomainen', tehtäväksi.
- (20) Tällä hetkellä ei ole olemassa riittävästi tietoa valmistettuihin nanomateriaaleihin liittyvistä riskeistä. Jotta valmistettujen nanomateriaalien turvallisuutta voitaisiin arvioida paremmin, komission olisi yhteistyössä elintarviketurvallisuusviranomaisen kanssa kehitettävä testausmenetelmiä, joissa otetaan huomioon valmistettujen nanomateriaalien erityispiirteet.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003, muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista (EUVL L 268, 18.10.2003, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1333/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, elintarvikelisiä aineista (EUVL L 354, 31.12.2008, s. 16).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1334/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, elintarvikkeissa käytettävistä aromiaineista ja tietyistä ainesosista, joilla on aromaattisia ominaisuuksia (EUVL L 354, 31.12.2008, s. 34).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1332/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, elintarvike-entsyymeistä (EUVL L 354, 31.12.2008, s. 7).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/32/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, elintarvikkeiden ja elintarvikkeiden ainesosien valmistamisessa käytettäviä uuttoliuottimia koskevan jäsenvaltioiden lähentämisestä (uudelleenlaadittu toisinto) (EUVL L 141, 6.6.2009, s. 3).

⁽⁶⁾ EUVL L 404, 30.12.2006, s. 26.

⁽⁷⁾ EUVL L 124, 20.5.2009, s. 21.

⁽⁸⁾ EUVL L 354, 31.12.2008, s. 1.

- (21) Menettelyjen yksinkertaistamiseksi hakijoiden olisi voitava esittää yksi ainoa hakemus sellaisten elintarvikkeiden osalta, jotka kuuluvat usean eri alakohtaisen elintarvikesäädöksen soveltamisalaan. Asetusta (EY) N:o 1331/2008 olisi sen vuoksi muutettava tätä vastaavasti. Lissabonin sopimuksen tultua voimaan 1 päivänä joulukuuta 2009 on Euroopan unioni korvannut Euroopan yhteisön ja on sen seuraaja, ja ilmaisuilmaisu ”yhteisö” olisi kautta mainitun asetuksen korvattava ilmaisulla ”unioni”.
- (22) Jos kolmansista maista peräisin olevat perinteiset elintarvikkeet on sisällytetty kolmansista maista peräisin olevien perinteisten elintarvikkeiden luetteloon, niiden saattamisen unionin markkinoille unionissa olisi oltava sallittua samoin edellytyksin kuin sellaisten elintarvikkeiden, joiden osalta turvallinen käyttöhistoria on osoitettu. Kolmansista maista peräisin olevien perinteisten elintarvikkeiden turvallisuusarvioinnissa ja -hallinnoinnissa olisi otettava huomioon elintarvikkeiden turvallinen käyttöhistoria alkuperämaassa. Turvalliseen käyttöhistoriaan ei saisi sisällyttää käyttöä muuhun kuin elintarviketarkoitukseen tai muuta kuin osana tavanomaista ruokavaliota tapahtuvaa käyttöä.
- (23) Tarvittaessa olisi otettava käyttöön turvallisuusarvioinnin päätelmiin perustuvat, markkinoille saattamisen jälkeistä seurantaa koskevia vaatimukset uusielintarvikkeiden käytöstä ihmisravinnoksi.
- (24) Uusielintarvikkeen sisällyttäminen uusielintarvikkeita koskevaan unionin luetteloon tai kolmansista maista peräisin olevien perinteisten elintarvikkeiden luetteloon ei saisi rajoittaa mahdollisuutta arvioida kyseiseen elintarvikkeeseen lisätyn tai sen valmistuksessa käytetyn aineen tai asetuksen (EY) N:o 1925/2006 mukaisen vastaavan tuotteen kokonaiskulutuksesta aiheutuvia vaikutuksia.
- (25) Elintarviketeollisuuden tutkimus- ja kehitystyön ja samalla innovaatiotoiminnan edistämiseksi olisi uusi tieteellinen näyttö sekä teollis- ja tekijänoikeuksien alaiset tiedot, jotka on toimitettu uusielintarvikkeen unionin luetteloon sisällyttämistä koskevan hakemuksen tueksi, suojattava tietyissä olosuhteissa. Näitä tietoja ei saisi rajattuna aikana käyttää myöhemmän hakijan eduksi ilman aieman hakijan suostumusta. Yhden hakijan toimittamien tieteellisten tietojen suoja ei saisi estää muita hakijoita tekemästä uusielintarvikkeita koskevaan unionin luetteloon sisällyttämistä koskevaa hakemusta, joka perustuu niiden omiin tieteellisiin tietoihin.
- (26) Uusielintarvikkeisiin sovelletaan direktiivissä 2000/13/EY⁽¹⁾ säädettyjä merkintöjä koskevia yleisiä vaatimuksia ja tarvittaessa direktiivissä 90/496/ETY⁽²⁾ sää-
- dettyjä elintarvikkeiden ravintoainemerkintöjä koskevia vaatimuksia. Tietyissä tapauksissa saattaa olla tarpeen säätää merkinnöissä annettavista lisätiedoista, jotka liittyvät erityisesti elintarvikkeen kuvaukseen, sen lähteeseen tai sen käyttöedellytyksiin. Sen vuoksi voidaan uusielintarviketta unionin luetteloon tai kolmansista maista peräisin olevien perinteisten elintarvikkeiden luetteloon sisällytettäessä asettaa erityisiä käyttöä koskevia edellytyksiä tai merkintävelvoitteita, jotka voivat liittyä muun muassa elintarvikkeen erityispiirteisiin tai ominaisuuksiin, kuten koostumukseen, ravintoarvoon tai ravitsemuksellisiin vaikutuksiin ja elintarvikkeen aiotuun käyttötarkoitukseen, tai eettisiin näkökohtiin tai tiettyihin väestöryhmiin kohdistuviin terveydellisiin vaikutuksiin.
- (27) Asetuksella (EY) N:o 1924/2006⁽³⁾ on yhdenmukaistettu ravitsemukseen ja terveysväitteisiin liittyvät jäsenvaltioiden säännökset. Uusielintarvikkeita koskevia väitteitä olisi sen vuoksi voitava tehdä ainoastaan edellä mainitun asetuksen mukaisesti.
- (28) Luonnontieteiden ja uusien teknologioiden etiikkaa käsittelevää eurooppalaista työryhmää voidaan tarvittaessa kuulla lausuntojen saamiseksi uusielintarvikkeiden unionin markkinoille saattamiseen liittyvistä eettisistä kysymyksistä.
- (29) Asetuksen (EY) N:o 258/97 nojalla unionin markkinoille saatettuja uusielintarvikkeita olisi voitava edelleen saattaa markkinoille. Asetuksen (EY) N:o 258/97 mukaisesti hyväksytyt uusielintarvikkeet olisi sisällytettävä tällä asetuksella perustettuun uusielintarvikkeita koskevaan unionin luetteloon. Hakemukset, jotka on tehty asetuksen (EY) N:o 258/97 nojalla ennen tämän asetuksen soveltamis-päivää, olisi lisäksi muunnettava tämän asetuksen mukaisiksi hakemuksiksi, jos asetuksessa (EY) N:o 258/97 säädettyä ensiarviointia koskevaa kertomusta ei vielä ole toimitettu komissiolle, sekä kaikissa sellaisissa tapauksissa, joissa mainitun asetuksen mukaan vaaditaan täydentävää arviointia koskeva kertomus. Muut asetuksen (EY) N:o 258/97 nojalla ennen tämän asetuksen soveltamis-päivää tehdyt ja vireillä olevat hakemukset olisi käsiteltävä asetuksen (EY) N:o 258/97 säännösten mukaisesti.
- (30) Asetuksessa (EY) N:o 882/2004⁽⁴⁾ annetaan elintarvikelainsäädännön noudattamisen valvomiseen tarkoitettujen virallisten tarkastusten suorittamista koskevia yleisiä sääntöjä. Jäsenvaltioita on sen vuoksi vaadittava suorittamaan virallisia tarkastuksia mainitun asetuksen mukaisesti tämän asetuksen noudattamisen valvomiseksi.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/13/EY, annettu 20 päivänä maaliskuuta 2000, myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 109, 6.5.2000, s. 29).

⁽²⁾ Neuvoston direktiivi 90/496/ETY, annettu 24 päivänä syyskuuta 1990, elintarvikkeiden ravintoarvomerkinnöistä (EYVL L 276, 6.10.1990, s. 40).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1924/2006, annettu 20 päivänä joulukuuta 2006, elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveysväitteistä (EUVL L 404, 30.12.2006, s. 9).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 882/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta (EUVL L 165, 30.4.2004, s. 1).

(31) Asetuksessa (EY) N:o 852/2004 ⁽¹⁾ säädettyjä elintarvikehygieniä koskevia vaatimuksia sovelletaan.

(32) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on uuselintarvikkeiden unionin markkinoille saattamista koskevien yhdenmukaistettujen sääntöjen hyväksyminen, vaan se voidaan tämän vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.

(33) Jäsenvaltioiden olisi annettava säännöt tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että ne pannaan täytäntöön. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

(34) Tämän asetuksen täytäntöön panemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY ⁽²⁾ 5 ja 7 artiklan mukaisesti.

(35) Komissiolle olisi erityisesti siirrettävä toimivalta selventää tiettyjä määritelmiä, jotta voidaan varmistaa jäsenvaltioiden panevan nämä säännökset merkityksellisten perusteiden nojalla yhdenmukaisella tavalla täytäntöön, mukaan luettuna valmistetun nanomateriaalin määritelmä, ja ottaa samalla huomioon tekninen ja tieteellinen kehitys sekä muu kuin perinteinen eläinten jalostustekniikka, johon sisältyvät tekniikat, joita unionissa käytettiin ennen 15 päivää toukokuuta 1997 muiden kuin elintarviketuotantoon käytettyjen geneettisesti identtisten eläinten suvuttomaan lisäämiseen. Komissiolle olisi lisäksi siirrettävä toimivalta hyväksyä asianmukaisia siirtymätoimenpiteitä sekä saattaa kolmansista maista peräisin olevien perinteisten elintarvikkeiden luettelo ja unionin luettelo ajan tasalle.

(36) Komissiolle olisi lisäksi siirrettävä valta hyväksyä säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti niiden perusteiden osalta, joiden mukaan elintarvikkeita voidaan pitää sellaisina, joita on käytetty unionissa ihmisravintona merkittävässä määrin ennen 15 päivää toukokuuta 1997. On erityisen tärkeää, että komissio kuulee asiantuntijoita valmisteluvaiheessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan täytäntöönpanosta 9 päivänä joulukuuta 2009 annetussa tiedonannossa tehdyn komission sitoumuksen mukaisesti.

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

JOHDANTOSÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa annetaan uuselintarvikkeiden unionin markkinoille saattamista koskevat yhdenmukaiset säännöt tarkoituksena varmistaa ihmisten terveyden ja kuluttajien etujen suojelun korkea taso samalla kun huolehditaan sisämarkkinoiden tehokkaasta toiminnasta ja otetaan tarvittaessa huomioon ympäristön suojelu ja eläinten hyvinvointi.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan uuselintarvikkeiden unionin markkinoille saattamiseen.

2. Tätä asetusta ei sovelleta:

a) elintarvikkeisiin, jos ja kun niitä käytetään

i) asetuksen (EY) N:o 1333/2008 soveltamisalaan kuuluvina elintarvikelisiäineina;

ii) asetuksen (EY) N:o 1334/2008 soveltamisalaan kuuluvina elintarvikearomeina;

iii) direktiivin 2009/32/EY soveltamisalaan kuuluvina elintarvikkeiden valmistamisessa käytettävänä uuttamisliuottimina;

iv) asetuksen (EY) N:o 1332/2008 soveltamisalaan kuuluvia elintarvike-entsyymeinä;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, elintarvikehygieniasta (EUVL L 139, 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

- v) direktiivin 2002/46/EY, asetuksen (EY) N:o 1925/2006 tai direktiivin 2009/39/EY soveltamisalaan kuuluvina vitamiineina ja kivennäisaineina, lukuun ottamatta niitä jo hyväksyttyjä vitamiineja ja kivennäisaineita, jotka on saatu sellaisilla tuotantomenetelmillä tai sellaisista uusista lähteistä, joita ei ole otettu huomioon, kun ne on hyväksytty erityislainsäädännön nojalla, jos nämä tuotantomenetelmät tai uudet lähteet aiheuttavat tämän asetuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan iii alakohdassa tarkoitettuja merkittäviä muutoksia;
- b) asetuksen (EY) N:o 1829/2003 soveltamisalaan kuuluvien elintarvikkeisiin.

3 artikla

Määritelmät

- Tässä asetuksessa sovelletaan asetuksessa (EY) N:o 178/2002 säädettyjä määritelmiä.
- Lisäksi sovelletaan seuraavia määritelmiä:
 - "uuselintarvikkeella" tarkoitetaan elintarviketta, jota ei ole käytetty unionissa merkittävässä määrin ihmisravinnoksi ennen 15 päivää toukokuuta 1997, mukaan luettuina:
 - eläimestä peräisin olevaa elintarviketta, kun eläimeen sovelletaan muuta kuin perinteistä jalostustekniikkaa, jota ei ole käytetty unionissa elintarviketuotannossa ennen 15 päivää toukokuuta 1997, ja näiden eläinten jälkeläisistä peräisin olevaa elintarviketta;
 - kasvista peräisin olevaa elintarviketta, kun asianomaiseen kasviin sovelletaan muuta kuin perinteistä jalostustekniikkaa, jota ei ole käytetty unionissa elintarviketuotannossa ennen 15 päivää toukokuuta 1997, jos tämä kasviin sovellettu muu kuin perinteinen jalostustekniikka aiheuttaa elintarvikkeen koostumuksessa tai rakenteessa merkittäviä muutoksia, jotka vaikuttavat sen ravintoarvoon, niiden käyttäytymiseen aineenvaihdunnassa tai ei-toivottujen aineiden pitoisuuksiin;
 - elintarviketta, johon sovelletaan uutta tuotantomenetelmää, jota ei ole käytetty unionissa elintarviketuotannossa ennen 15 päivää toukokuuta 1997, jos tämä tuotantomenetelmä aiheuttaa elintarvikkeen koostumuksessa tai rakenteessa merkittäviä muutoksia, jotka vaikuttavat sen ravintoarvoon, niiden käyttäytymiseen aineenvaihdunnassa tai ei-toivottujen aineiden pitoisuuksiin;
 - valmistettua nanomateriaalia sisältävää tai siitä koostuvaa elintarviketta;
 - kolmannesta maasta peräisin olevaa perinteistä elintarviketta; ja

- vi) elintarvikkeiden ainesosia, joita on käytetty unionissa ennen 15 päivää toukokuuta 1997 yksinomaan ravintolisissä, jos niitä on tarkoitus käyttää muissa elintarvikkeissa kuin ravintolisissä. Jos elintarviketta on käytetty ennen mainittua päivää yksinomaan ravintolisinä tai ravintolisissä, se voidaan kuitenkin saattaa unionin markkinoille samaa käyttötarkoitusta varten tuon päivän jälkeen ilman, että sitä pidetään uuselintarvikkeena.
- b) "jälkeläisellä" tarkoitetaan perinteisellä jalostustekniikalla tuotettua eläintä, jonka vanhemmista ainakin toinen on muulla kuin perinteisellä jalostustekniikalla tuotettu eläin.
- c) "valmistetulla nanomateriaalilla" tarkoitetaan tarkoituksellisesti tuotettua materiaalia, jonka yksi tai useampi ulottuvuus on enintään 100 nanometriä tai joka koostuu erillisistä toiminnaallisista joko sisäisistä tai pinnalla olevista osista, joista usean yksi tai useampi ulottuvuus on enintään 100 nanometriä, mukaan luettuina rakenteet ja yhteenliittymät, joiden koko voi olla yli 100 nanometriä mutta joilla on nanomitakaavalle luonteenomaisia ominaisuuksia.

Nanomittakaavalle luonteenomaisia ominaisuuksia ovat:

- kyseisten materiaalien suureen pinta-alaan liittyvät ominaisuudet; ja/tai
 - tietyt fysikaalis-kemialliset ominaisuudet, jotka poikkeavat muussa kuin nanomittakaavassa olevan saman materiaalin ominaisuuksista.
- d) "kolmannesta maasta peräisin olevalla perinteisellä elintarvikkeella" tarkoitetaan sellaista muuta kuin a alakohdan i-iv alakohdan mukaista uuselintarviketta, joka on johdettu alkutuotannosta ja jolla on elintarvikkeena kolmannessa maassa käyttöä koskeva historia, jonka mukaan elintarvike on kuullut vähintään 25 vuoden ajan ja kuuluu edelleen kyseisen maan suuren väestönsosan tavanomaiseen ruokavalioon.
- e) "elintarvikkeen turvallisella käyttöhistorialla kolmannessa maassa" tarkoitetaan kyseisen elintarvikkeen turvallisuuden vahvistamista sen koostumusta koskevien tietojen ja niiden kokemusten perusteella, joita on saatu sen vähintään 25 vuotta kestäneestä jatkuvasta käytöstä jonkin maan suuren väestönsosan tavanomaisessa ruokavaliossa.

- Komissio voi 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sääntelymenettelyä noudattaen hyväksyä muita perusteita tämän artiklan 2 kohdan a alakohdan i-iv alakohdassa sekä c, d ja e alakohdassa olevien määritelmien selventämiseksi.

4 artikla

Uuselintarvikeaseman määrittämistä koskeva menettely

1. Elintarvikealan toimijat tarkistavat sen elintarvikkeen aseman, joka niillä on tarkoituksena saattaa unionin markkinoille tämän asetuksen soveltamisalalla.

2. Epäselvissä tapauksissa elintarvikealan toimijoiden on otettava yhteys asetuksen (EY) N:o 1331/2008 15 artiklassa määriteltyyn uuselintarvikkeiden osalta toimivaltaiseen viranomaiseen kyseisen elintarvikkeen aseman tarkistamiseksi. Elintarvikealan toimijan on asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä toimitettava tietoja siitä, missä määrin kyseessä olevaa elintarviketta on käytetty ihmisravinnoksi unionissa ennen 15 päivää toukokuuta 1997.

3. Toimivaltainen viranomainen voi tarvittaessa tiedustella muilta jäsenvaltioilta ja komissiolta, missä määrin elintarviketta on käytetty ihmisravinnoksi unionissa ennen 15 päivää toukokuuta 1997. Tällaisiin tiedusteluihin saadut vastaukset on toimitettava myös komissiolle. Komissio tekee saaduista vastauksista yhteenveton ja toimittaa tiedustelun tulokset kaikille toimivaltaisille viranomaisille.

4. Komissio voi 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sääntelymenettelyä noudattaen hyväksyä toimenpiteitä tämän artiklan 3 kohdan täytäntöönpanoa varten.

5 artikla

Tulkintaa koskevat päätökset

Elintarviketyypin kuulumisesta tämän asetuksen soveltamisalaan voidaan tarvittaessa päättää 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sääntelymenettelyä noudattaen.

II LUKU

UUSELINTARVIKKEIDEN UNIONIN MARKKINOILLE SAATTAMISTA KOSKEVAT VAATIMUKSET

6 artikla

Vaatimusten vastaisten uuselintarvikkeiden kielto

Uuselintarviketta ei saa saattaa unionin markkinoille, ellei se ole tämän asetuksen mukainen.

7 artikla

Uuselintarvikkeiden luettelot

1. Komissio pitää yllä hyväksytyjä uuselintarvikkeita, jotka ovat muita kuin kolmansista maista peräisin olevia perinteisiä elintarvikkeita, koskevaa unionin luetteloa jäljempänä 'unionin luettelo', joka julkaistaan asetuksen (EY) N:o 1331/2008 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

2. Komissio perustaa tämän asetuksen 11 artiklan 5 kohdan mukaisesti hyväksytyjen kolmansista maista peräisin olevien perinteisten elintarvikkeiden luettelon ja pitää sitä yllä; luettelo julkaistaan *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjassa.

3. Unionissa voidaan saattaa markkinoille vain unionin luetteloon tai kolmansista maista peräisin olevien perinteisten elintarvikkeiden luetteloon sisältyviä uuselintarvikkeita.

8 artikla

Uuselintarvikkeiden luetteloihin sisällyttämistä koskevat yleiset edellytykset

Uuselintarvike voidaan sisällyttää asianomaiseen luetteloon ainoastaan, jos se täyttää seuraavat edellytykset:

- a) se ei käytettävissä olevan tieteellisen näytön perusteella vaaranna kuluttajien terveyttä;
- b) se ei johda kuluttajia harhaan;
- c) jos se on tarkoitettu toisen elintarvikkeen korvaamiseen, se ei poikkea siitä siten, että sen tavanomainen käyttö aiheuttaisi ravitsemuksellista haittaa kuluttajalle.

9 artikla

Unionin luettelon sisältö

1. Unionin luettelo saatetaan ajan tasalle asetuksessa (EY) N:o 1331/2008 säädetyn menettelyn mukaisesti ja tarvittaessa tämän asetuksen 16 artiklan mukaisesti.

2. Uuselintarvikkeen unionin luetteloon sisällyttämistä koskevassa merkinnässä on mainittava elintarvikkeen ominaispiirteet ja tarpeen mukaan sen käyttöä koskevat edellytykset, erityiset lisämerkintävaatimukset, joiden tarkoituksena on antaa tietoja lopulliselle kuluttajalle, ja/tai markkinoille saattamisen jälkeistä seurantaa koskeva vaatimus sekä tarvittaessa 16 artiklan 4 kohdassa tarkoitettut tiedot.

10 artikla

Kolmansista maista peräisin olevien perinteisten elintarvikkeiden luettelon sisältö

1. Kolmansista maista peräisin olevien perinteisten elintarvikkeiden luetteloa pidetään ajan tasalla 11 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

2. Kolmannesta maasta peräisin olevan perinteisen elintarvikkeen kolmansista maista peräisin olevien perinteisten elintarvikkeiden luetteloon sisällyttämistä koskevassa merkinnässä on mainittava elintarvikkeen ominaispiirteet ja tarpeen mukaan sen käyttöä koskevat edellytykset ja/tai erityiset lisämerkintävaatimukset, joiden tarkoituksena on antaa tietoja lopulliselle kuluttajalle.

11 artikla

Kolmannesta maasta peräisin olevan perinteisen elintarvikkeen luetteloon sisällyttämistä koskeva menettely

1. Tämän asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa säädetystä menettelystä poiketen asetuksen (EY) N:o 1331/2008 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun henkilön, jota asia koskee ja joka aikoo saattaa kolmannesta maasta peräisin olevan perinteisen elintarvikkeen markkinoille unionissa, on toimitettava komissiolle hakemus.

Hakemuksen on sisällettävä seuraavat tiedot:

- a) elintarvikkeen nimi ja kuvaus,
- b) sen koostumus,
- c) sen alkuperämaa,
- d) asiakirjoin osoitetut tiedot, jotka osoittavat elintarvikkeen turvallisen käyttöhistorian jossakin kolmannessa maassa,
- e) tarvittaessa sen käyttöä koskevat edellytykset ja erityismerkintöjä koskevat vaatimukset,
- f) tiivistelmä hakemuksen sisällöstä.

Hakemus on tehtävä tämän artiklan 7 kohdassa tarkoitettujen täytäntöönpanosääntöjen mukaisesti.

2. Komissio toimittaa 1 kohdassa tarkoitetun asianmukaisen hakemuksen viipymättä jäsenvaltioille ja elintarviketurvallisuusviranomaiselle.

3. Elintarviketurvallisuusviranomainen antaa lausuntonsa kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Mikäli elintarviketurvallisuusviranomainen pyytää lisätietoja henkilöltä, jota asia koskee, se asettaa tätä kuultuaan määräajan, jonka kuluessa nämä tiedot on toimitettava. Kuuden kuukauden määräaikaa pidennetään ilman eri toimenpiteitä tällä lisäajalla. Elintarviketurvallisuusviranomainen saattaa lisätiedot jäsenvaltioiden ja komission saataville.

4. Lausuntonsa laatimista varten elintarviketurvallisuusviranomainen tarkistaa, että

- a) asianosaisen antamien tietojen laatu on sellainen, että se todentaa elintarvikkeen turvallisen käyttöhistorian kolmannessa maassa; ja

- b) elintarvikkeen koostumus ja tapauksen mukaan sen käyttöä koskevat edellytykset eivät vaaranna unionin kuluttajien terveyttä.

Elintarviketurvallisuusviranomainen toimittaa lausuntonsa komissiolle, jäsenvaltioille ja henkilölle, jota asia koskee.

5. Kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun elintarviketurvallisuusviranomainen on antanut lausuntonsa, komissio saattaa ajan tasalle 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sääntelymenettelyä noudattaen kolmansista maista peräisin olevia perinteisiä elintarvikkeita koskevan luettelon ottaen huomioon elintarviketurvallisuusviranomaisen lausunnon, kaikki unionin lainsäädännön asiaankuuluvat säännökset sekä muut oikeutetut tekijät, joilla on merkitystä tarkasteltavana olevan asian kannalta. Komissio ilmoittaa asiasta sille, jota asia koskee. Jos komissio päättää olla saattamatta kolmansista maista peräisin olevien perinteisten elintarvikkeiden luetteloa ajan tasalle, se ilmoittaa siitä henkilölle, jota asia koskee, ja jäsenvaltioille sekä mainitsee syyt, joiden vuoksi se ei katsoo ajan tasalle sattamiselle olevan perusteita.

6. Henkilö, jota asia koskee, voi peruuttaa hakemuksensa milloin tahansa menettelyn kuluessa.

7. Komissio hyväksyy viimeistään ... päivänä ... kuuta ... (*) tämän artiklan täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sääntelymenettelyä noudattaen.

12 artikla

Tekniset ohjeet

Tarvittaessa tiiviissä yhteistyössä elintarviketurvallisuusviranomaisen kanssa ja kuultuaan henkilöitä, joita asia koskee, komissio järjestää viimeistään ... päivänä ... kuuta ... (*) niiden, joita asia koskee, muun muassa elintarvikealan toimijoiden ja varsinkin pienten ja keskisuurten yritysten saataville teknisiä ohjeita ja välineitä, joiden tarkoituksena on avustaa näitä tahoja tämän asetuksen mukaisten hakemusten valmistelussa ja toimitamisessa, sanotun kuitenkin rajoittamatta asetuksen (EY) N:o 1331/2008 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla annettujen täytäntöönpanotoimenpiteiden soveltamista.

13 artikla

Elintarviketurvallisuusviranomaisen lausunto

Arvioidessaan uuselintarvikkeen turvallisuutta elintarviketurvallisuusviranomaisen on tarvittaessa erityisesti:

- a) harkittava, onko elintarvike yhtä turvallinen kuin unionissa markkinoilla jo olevaan vertailukelpoiseen elintarvikeluokkaan kuuluva elintarvike tai elintarvike, joka uuselintarvikkeella on tarkoitus korvata;
- b) otettava huomioon elintarvikkeen turvallinen käyttöhistoria.

(*) Virallinen lehti: lisätään päivä, joka on 2 vuotta tämän asetuksen voimaantulosta.

14 artikla

Elintarvikealan toimijoiden erityisvelvollisuudet

1. Komissio voi elintarviketurvallisuuteen liittyvistä syistä ja elintarviketurvallisuusviranomaisen lausunnon saatuaan asettaa markkinoille saattamisen jälkeistä seurantaan koskevan vaatimuksen. Elintarvikealan toimija, joka saattaa unionin elintarvikkeen markkinoille, on vastuussa niiden markkinoille saattamisen jälkeisten vaatimusten täyttämisestä, jotka on esitetty merkinässä, joka on tehty kyseisestä elintarvikkeesta uuselintarvikkeita koskevaan unionin luetteloon.

2. Tuottajan on viipymättä ilmoitettava komissiolle:

- a) kaikista uusista tieteellisistä tai teknisistä tiediosta, joilla saat-
taa olla vaikutusta uuselintarvikkeen käyttöturvallisuuden ar-
viointiin;
- b) kaikista minkä hyvänsä kolmannen maan, jossa uuselintar-
vike on saatettu markkinoille, toimivaltaisten viranomaisten
määräämistä kielloista ja rajoituksista.

15 artikla

**Luonnontieteiden ja uusien teknologioiden etiikkaa
käsittelevä eurooppalainen työryhmä**

Komissio voi omasta aloitteestaan tai jäsenvaltion pyynnöstä kuulla luonnontieteiden ja uusien teknologioiden etiikkaa käsit-
televää eurooppalaista työryhmää saadakseen siltä lausunnon
sellaisista luonnontieteisiin ja uusiin teknologioihin liittyvistä
eettisistä kysymyksistä, joilla on huomattava eettinen merkitys.

Komissio saattaa tämän lausunnon yleisön saataville.

16 artikla

Hyväksymismenettely tietosuojatapauksissa

1. Hakijan pyynnöstä, jota tukevat hakemukseen liitetyt asi-
anmukaiset ja todennettavissa olevat tiedot, ei hakemuksen tu-
kena olevaa uutta tieteellistä näyttöä ja/tai tieteellistä tietoa saa
ilman hakijan lupaa käyttää toisen hakemuksen hyväksi viiden
vuoden ajan päivästä, jona uuselintarvike on sisällytetty uuselin-
tarvikkeita koskevaan unionin luetteloon. Tämä suoja myönne-
tään, jos:

- a) hakija oli ensimmäistä hakemusta tehtäessä ilmoittanut, että
uusi tieteellinen näyttö ja/tai tieteelliset tiedot olivat hakijan
omaisuutta (teollis- ja tekijänoikeuksien alaiset tieteelliset tie-
dot);
- b) aiemmalla hakijalla oli yksinomainen oikeus käyttää viittauk-
sia teollis- ja tekijänoikeuden alaiseen tieteelliseen tietoon
ensimmäistä hakemusta tehtäessä; ja

- c) uuselintarviketta ei ollut voitu hyväksyä ilman, että aiempi
hakija oli toimittanut asianomaisia teollis- ja tekijänoikeuden
alaisia tieteellisiä tietoja.

Aiempi hakija voi kuitenkin sopia myöhemmän hakijan kanssa,
että tällaisia tietoja saa käyttää.

2. Komissio päättää hakijaa kuultuaan, minkä tietojen osalta
olisi myönnettävä 1 kohdassa tarkoitettu suoja, ja ilmoittaa pää-
töksestään hakijalle, elintarviketurvallisuusviranomaiselle ja jä-
senvaltioille.

3. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EY) N:o 1331/2008
7 artiklan 5 kohdassa säädetään, muita uuselintarvikkeita kuin
kolmansista maista peräisin olevia perinteisiä elintarvikkeita kos-
kevan unionin luettelon ajan tasalle saattamisesta päätetään tä-
män asetuksen 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sääntelyme-
nettelyä noudattaen, jos teollis- ja tekijänoikeuksien alaisia tie-
toja suojataan tämän artiklan mukaisesti. Tällöin hyväksyntä
myönnetään tämän artiklan 1 kohdassa määritellyksi ajaksi.

4. Tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa uus-
elintarvikkeen unionin luetteloon sisällyttämistä koskevassa
merkinnässä on 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen
lisäksi mainittava:

- a) päivä, jona uuselintarvike sisällytetään unionin luetteloon,
- b) se seikka, että sisällyttäminen perustuu tämän artiklan mu-
kaisesti suojattuun teollis- ja tekijänoikeuksien alaiseen uu-
teen tieteelliseen näyttöön ja/tai teollis- ja tekijänoikeuksien
alaiseen tietoon,
- c) hakijan nimi ja osoite,
- d) se seikka, että uuselintarvikkeen unionin markkinoille saatta-
minen on hyväksytty vain c alakohdassa ilmoitetun hakijan
osalta, paitsi jos myöhempi hakija saa elintarvikkeelle hyväk-
synnän ilman viittautusta teollis- ja tekijänoikeuksien alaisiin
tieteellisiin tietoihin, jotka aiempi hakija oli ilmoittanut sel-
laisiksi.

5. Ennen tämän artiklan 1 artiklassa tarkoitettua määräajan
päättymistä komissio saattaa unionin luettelon ajan tasalle
19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sääntelymenettelyä noudat-
taen siten, että tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja erityis-
merkintöjä ei enää sisällytetä siihen edellyttäen, että hyväksytty
elintarvike täyttää edelleen tässä asetuksessa säädetty edellytyk-
set.

17 artikla

Yleisölle tiedottaminen

Komissio saattaa yleisön saataville:

a) edellä 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun unionin luettelon sekä 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun kolmansista maista peräisin olevien perinteisten elintarvikkeiden luettelon komission verkkosivuston asiaa koskevalla sivulla;

b) tiivistelmät tämän asetuksen nojalla tehdyistä hakemuksista;

c) edellä 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen tiedustelujen tulokset.

Komissio voi hyväksyä tämän artiklan edellyttämät täytäntöönpanotoimenpiteet, mukaan lukien tämän artiklan ensimmäisen kohdan c alakohdan mukaisten tiedustelujen tulosten julkaisemista koskevat järjestelyt 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sääntelymenettelyä noudattaen.

III LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

18 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä säännöt, jotka koskevat tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavia seuraamuksia ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että ne pannaan täytäntöön. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava näistä säännöksistä komissiolle viimeistään ... päivänä ... kuuta ... (*) ja niiden on viipymättä ilmoitettava sille myöhemmin tehtävistä niistä koskevista muutoksista.

19 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa asetuksen (EY) N:o 178/2002 58 artiklalla perustettu elintarvikeketjua ja eläinten terveyttä käsittelevä pysyvä komitea.

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitetuksi määräajaksi vahvistetaan kolme kuukautta.

(*) Virallinen lehti: lisätään päivä, joka on 24 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä.

20 artikla

Delegoidut säädökset

Edellä 1 artiklassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi komissio hyväksyy 21 artiklan mukaisin delegoiduin säädöksin ja 22 ja 23 artiklassa esitetyn ehdoin viimeistään ... päivänä ... kuuta ... (*) muita perusteita sen arvioimiseksi, onko elintarviketta käytetty unionissa ihmisravinnoksi 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu tavoin merkittävässä määrin ennen 15 päivää toukokuuta 1997.

21 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Siirretään komissiolle valta antaa 20 artiklassa tarkoitettuja delegoituja säädöksiä viiden vuoden ajan tämän asetuksen voimaantulosta lukien. Komissio esittää siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään kuusi kuukautta ennen viiden vuoden kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto peruuta siirtoa 22 artiklan mukaisesti.

2. Heti kun komissio on hyväksynyt delegoidun säädöksen, se antaa säädöksen tiedoksi samanaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

3. Komissiolle siirrettyyn valtaan antaa delegoituja säädöksiä sovelletaan 22 ja 23 artiklassa säädettyjä ehtoja.

22 artikla

Säädösvallan siirron peruuttaminen

1. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 20 artiklassa tarkoitettun säädösvallan siirron.

2. Toimielin, joka on aloittanut sisäisen menettelyn päättääkseen, peruuttaako se säädösvallan siirron, ilmoittaa asiasta toiselle lainsäätäjälle ja komissiolle viimeistään kuukautta ennen lopullisen päätöksen tekemistä sekä ilmoittaa samalla, mitä siirrettyä säädösvaltaa mahdollinen peruuttaminen koskee, ja mainitsee peruuttamisen syyt.

3. Peruuttamispäätös lopettaa päätöksessä mainitun säädösvallan siirron. Päätös tulee voimaan joko välittömästi tai jonakin myöhempänä, siinä mainittuna päivänä. Päätös ei vaikuta aiemmin annettujen delegoitujen säädösten voimaansaloon. Se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

23 artikla

Delegoitujen säädösten vastustaminen

1. Euroopan parlamentti ja/tai neuvosto voi vastustaa delegoitua säädöstä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun säädös on annettu tiedoksi.

2. Jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole määräajan päätyttyä vastustanut delegoitua säädöstä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen kyseistä päivää ilmoittaneet komissiolle, etteivät ne aio vastustaa säädöstä, delegoitu säädös tulee voimaan sen säännöksissä mainittuna päivänä.

3. Jos Euroopan parlamentti tai neuvosto vastustaa annettua delegoitua säädöstä, se ei tule voimaan. Säädöstä vastustava toimielin esittää syyt, miksi se vastustaa delegoitua säädöstä.

24 artikla

Uudelleentarkastelu

1. Komissio toimittaa saatujen kokemusten perusteella viimeistään ... päivänä ... kuuta ... (*) Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen ja erityisesti sen 3, 11 ja 16 artiklan soveltamisesta sekä liittää siihen tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksia.

2. Komissio toimittaa viimeistään ... päivänä ... kuuta ... (**) Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen kloonaustekniikan käytön tuloksena syntyneistä eläimistä tai niiden jälkeläisistä tuotettuihin elintarvikkeisiin liittyvistä kaikista näkökohdista ja tekee sen johdosta tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksia.

3. Kertomukset ja mahdolliset ehdotukset saatetaan yleisön saataville.

IV LUKU

SIIRTYMÄ- JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

25 artikla

Kumoaminen

Kumotaan asetus (EY) N:o 258/97 ja asetus (EY) N:o 1852/2001 ... päivästä ... kuuta ... (***) niitä vireillä olevia pyyntöjä lukuun ottamatta, joita koskee tämän asetuksen 27 artikla.

(*) Virallinen lehti: lisätään päivä, joka on viisi vuotta tämän asetuksen voimaantulosta.

(**) Virallinen lehti: lisätään päivä, joka on yksi vuosi tämän asetuksen voimaantulosta.

(***) Virallinen lehti: lisätään päivä, joka on 24 kuukautta tämän asetuksen voimaantulosta.

26 artikla

Unionin luettelon perustaminen

Komissio perustaa viimeistään ... päivänä ... kuuta ... (***) unionin luettelon sisällyttämällä unionin luetteloon uuselintarvikkeet, jotka on hyväksytty ja/tai joista on tehty ilmoitus asetuksen (EY) N:o 258/97 4, 5 ja 7 artiklan nojalla, sekä tarvittaessa kaikki mahdolliset voimassa olevat hyväksyntää koskevat edellytykset.

27 artikla

Siirtymätoimenpiteet

1. Uuselintarvikkeen unionin markkinoille saattamista koskeva pyyntö, joka on tehty jäsenvaltiolle asetuksen (EY) N:o 258/97 4 artiklan mukaisesti ennen ... päivää ... kuuta ... (***) on muunnetava tämän asetuksen mukaiseksi hakemukseksi, jos asetuksen (EY) N:o 258/97 6 artiklan 3 kohdassa säädettyä ensiarviointia koskevaa kertomusta ei ole vielä toimitettu komissiolle, sekä niissä tapauksissa, joissa vaaditaan täydentävä arviointikertomus asetuksen (EY) N:o 258/97 6 artiklan 3 tai 4 kohdan mukaisesti.

Muut asetuksen (EY) N:o 258/97 mukaisesti ennen ... päivää ... kuuta ... (***) tehdyt vireillä olevat pyynnöt käsitellään mainitun asetuksen säännösten mukaisesti.

2. Komissio voi 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sääntelymenettelyä noudattaen hyväksyä tämän artiklan 1 kohdan soveltamista koskevia asianmukaisia siirtymätoimenpiteitä.

28 artikla

Asetuksen (EY) N:o 1331/2008 muutokset

Muutetaan asetus (EY) N:o 1331/2008 seuraavasti:

1) Korvataan asetuksen nimi seuraavasti:

”Elintarvikelisäaineiden, elintarvike-entsyymien, elintarvikearomien ja uuselintarvikkeiden yhtenäisestä hyväksymismenettelystä 16 päivänä joulukuuta 2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1331/2008”

2) Korvataan 1 artiklan 1 ja 2 kohta seuraavasti:

”1. Tässä asetuksessa vahvistetaan elintarvikkeissa tai niiden pinnalla käytettävien tai käytettäviksi tarkoitettujen elintarvikelisäaineiden, elintarvike-entsyymien, elintarvikearomien ja elintarvikearomien raaka-aineiden sekä sellaisten ainesosien raaka-aineiden, joilla on aromaattisia ominaisuuksia, samoin kuin uuselintarvikkeiden, jäljempänä ’aineet tai tuotteet’, yhtenäinen arviointi- ja hyväksymismenettely, jäljempänä ’yhtenäinen menettely’, jolla edistetään elintarvikkeiden vapaata liikkuvuutta unionissa sekä ihmisten terveyden suojelun ja kuluttajansuojan korkeaa tasoa, mukaan lukien kuluttajien etujen suojeleminen. Tätä asetusta ei sovelleta savuaromeihin, jotka kuuluvat elintarvikkeissa käytettävistä tai

käytettäväksi tarkoitetuista savuaromeista 10 päivänä marraskuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2065/2003 (*) soveltamisalaan.

2. Yhtenäinen menettely tarjoaa menettelyä koskevat järjestelyt niiden aineiden ja tuotteiden luetteloiden ajantasais-tamiselle, joiden unionin markkinoille saattaminen on hyväksytty asetuksen (EY) N:o 1333/2008, asetuksen (EY) N:o 1332/2008 ja asetuksen (EY) N:o 1334/2008 ja uus-elintarvikkeista annetun ... päivänä ... kuuta ... annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o .../2010 (**) nojalla, jäljempänä 'alakohtaiset elintarvikesäädökset'.

(*) EUVL L 309, 26.11.2003, s. 1.

(**) EUVL L ...".

3) Korvataan 1 artiklan 3 kohdassa, 2 artiklan 1 ja 2 kohdassa, 9 artiklan 2 kohdassa, 12 artiklan 1 kohdassa ja 13 artiklassa ilmaiset "aine" ja "aineet" ilmaisulla "aine tai tuote" tai "aineet tai tuotteet".

4) Korvataan 2 artiklan otsikko seuraavasti:

"Aineita tai tuotteita koskeva unionin luettelo"

5) Lisätään 4 artiklaan kohta seuraavasti:

"3. Eri alakohtaisten elintarvikesäädösten soveltamisalaan kuuluvien unionin luetteloiden ajan tasalle saattamiseksi riittää yksi ainetta tai tuotetta koskeva hakemus, jos hakemus täyttää kunkin alakohtaisen elintarvikesäädöksen vaatimukset."

6) Lisätään 6 artiklan 1 kohdan alkuun virke seuraavasti:

"Jos on olemassa tieteellisesti perustellut syyt epäillä turvallisuutta, hakijalta on pyydettävä yksilöityjä riskinarviointiin liittyviä täydentäviä tietoja."

7) Korvataan 7 artiklan 4, 5 ja 6 kohta seuraavasti:

"4. Toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa alakohtaisten elintarvikesäädösten muita kuin keskeisiä osia, uus-elintarvikkeita lukuun ottamatta, ja jotka koskevat aineen poistamista unionin luettelosta, hyväksytään 14 artiklan 3

kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

5. Tehokkuussyistä toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa alakohtaisten elintarvikesäädösten muita kuin keskeisiä osia, uus-elintarvikkeita lukuun ottamatta, myös täydentämällä niitä, ja jotka koskevat aineen lisäämistä unionin luetteloon ja sellaisten edellytysten, eritelmien tai rajoitusten lisäämistä, poistamista tai muuttamista, jotka liittyvät aineen esiintymiseen unionin luettelossa, hyväksytään 14 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

6. Komissio voi, uus-elintarvikkeita lukuun ottamatta, erityisen kiireellisissä tapauksissa käyttää 14 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua kiireellistä menettelyä aineen poistamiseksi unionin luettelosta ja sellaisten edellytysten, eritelmien tai rajoitusten lisäämiseksi, poistamiseksi tai muuttamiseksi, jotka liittyvät aineen esiintymiseen unionin luettelossa.

7. Toimenpiteet, jotka koskevat uus-elintarvikkeista annetun asetuksen soveltamisalaan kuuluvan tuotteen poistamista unionin luettelosta tai lisäämistä siihen ja/tai sellaisten edellytysten, eritelmien tai rajoitusten lisäämistä, poistamista tai muuttamista, jotka liittyvät aineen esiintymiseen unionin luettelossa, hyväksytään 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sääntelymenettelyä noudattaen."

8) Korvataan ilmaisu "yhteisö" ilmauksella "unioni".

29 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan ... päivästä ... kuuta ... (*).

Sen 26, 27 ja 28 artiklaa sovelletaan kuitenkin ... päivästä ... kuuta ... (**). Tämän artiklan toisesta kohdasta ja asetuksen (EY) N:o 1331/2008 16 artiklan toisesta kohdasta poiketen tämän asetuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan iv alakohdassa tarkoitettuja elintarvikkeita koskevia hakemuksia voidaan lisäksi tehdä tämän asetuksen mukaisesti ... päivästä ... kuuta ... (**) alkaen, jos kyseessä oleva elintarvike on jo markkinoilla unionissa mainittuna päivänä.

(*) Virallinen lehti: lisätään päivä, joka on 24 kuukautta tämän asetuksen voimaantulosta.

(**) Virallinen lehti: lisätään tämän asetuksen voimaantulopäivä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty ...

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

...

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

...

NEUVOSTON PERUSTELUT

I JOHDANTO

Komissio antoi 15. tammikuuta 2008 ehdotuksen⁽¹⁾ asetukseksi uuselintarvikkeista ja elintarvikelisiä aineiden, elintarvike-entsyymien ja elintarvikearomien yhtenäisestä hyväksymismenettelystä 16. joulukuuta 2008 annetun asetuksen (EY) N:o 1331/2008 muuttamisesta. Ehdotus perustui Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 artiklaan.

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 251 artiklan mukaisesti Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa ensimmäisessä käsittelyssä 25. maaliskuuta 2009⁽²⁾.

Talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa 29. toukokuuta 2008⁽³⁾.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 294 artiklan 5 kohdan mukaisesti neuvosto vahvisti yksimielisesti ensimmäisen käsittelyn kantansa 15. maaliskuuta 2010.

II ASETUSEHDOTUKSEN TAVOITE

Komissio ilmoitti jo elintarvikkeiden turvallisuudesta 12. tammikuuta 2000 antamassaan valkoisessa kirjassa⁽⁴⁾ aikomuksistaan tarkastella uuselintarvikkeita koskevan lainsäädännön soveltamista ja tehdä tarvittavat mukautukset voimassa olevaan uuselintarvikkeita ja elintarvikkeiden uusia aineosia koskevaan asetukseen (EY) N:o 258/97.

Ehdotuksella pyritään päivittämään uuselintarvikkeiden hyväksyntää ja markkinoille saattamista koskeva sääntelykehys ja selkeyttämään sitä samalla varmistaen elintarvikkeiden turvallisuus, ihmisten terveyden ja kuluttajien etujen suojelu sekä sisämarkkinoiden moitteeton toiminta. Sillä kumotaan nykyiset asetukset (EY) N:o 258/97 ja komission asetus (EY) N:o 1852/2001.

Ehdotuksessa säilytetään päivämäärä 15. toukokuuta 1997 elintarvikkeen uutuuden määrittämisen aikarajana ja selvennetään, että uuselintarvikkeiden määritelmiin sisältyvät elintarvikkeet, joihin sovelletaan uusia teknologioita, tai kasveja ja eläimistä peräisin olevat elintarvikkeet, joihin sovelletaan muita kuin perinteisiä karjan- tai kasvinjalostustekniikoita.

Komissio ehdotti, että uuselintarvikkeiden markkinoille saattamiseen sovellettaisiin yhtenäisestä hyväksymismenettelystä annetun asetuksen (EY) N:o 1331/2008 mukaisesti keskitettyä menettelyä yhteisön tasolla, jolla korvattaisiin kansallisten viranomaisten nykyinen riskien arviointijärjestelmä. Riskien arvioinnin suorittaisi Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (EFSA). Komissio tarkastelisi uuselintarvikkeen sisällyttämistä yhteisön uuselintarvikkeiden luetteloon EFSA:n lausunnon perusteella. Komissiota avustaisi elintarvikeketjua ja eläinten terveyttä käsittelevä pysyvä komitea (SCFCAH). Lopullisen päätöksen uuselintarvikkeiden luettelon päivittämisestä tekisi komissio soveltaen valvonnan käsittävää komiteamenettelyä.

Hakijakohtainen hyväksyntä korvattaisiin ja yksinkertaistettu menettely poistettaisiin pääsääntöisesti yhteisölle osoitettavilla hyväksymispäätöksillä. Maatalouselintarviketeollisuuden innovaatioiden tukemiseksi voitaisiin taata tietosuoja perustelluissa tapauksissa, jotka koskevat uutta tieteellistä näyttöä ja teollis- ja tekijänoikeuksien alaisia tietoja.

Ehdotuksessa otettiin käyttöön ”kolmannesta maasta peräisin olevien perinteisten elintarvikkeiden” määritelmä yhtenä uuselintarvikeryhmänä, joista olisi tehtävä ilmoitus, jos EFSA ei tai jäsenvaltiot eivät esitä perusteltuja turvallisuutta koskevia vastaväitteitä.

Jo hyväksytyjen uuselintarvikkeiden markkinoille saattamista jatkettaisiin edelleen, ja ne sisällytettäisiin yhteisön uuselintarvikkeiden luetteloon.

⁽¹⁾ 5431/08.

⁽²⁾ 7990/09.

⁽³⁾ EUVL C 224, 30.8.2008, s. 81.

⁽⁴⁾ 5761/00 – KOM(1999) 719 lopullinen

III NEUVOSTON KANNAN ERITTELY

1. *Johdantohuomautukset*

Neuvoston kannassa esitetään se, mihin neuvosto on päätenyt tarkasteltuaan komission ehdotusta. Neuvosto sisällytti tekstiin useita muutoksia, joista jotkin olivat lähtöisin Euroopan parlamentin ehdottamista tarkistuksista.

Komissio hyväksyi kaikki muutokset, jotka neuvosto oli tehnyt sen ehdotukseen, lukuun ottamatta "kloonattujen eläinten jälkeläisten" määritelmän käyttöönottoa 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa ja jälkeläisten sisällyttämistä 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohtaan.

2. *Euroopan parlamentin tarkistukset*

Euroopan parlamentti hyväksyi täysistunnossaan 25. maaliskuuta 2009 ehdotukseen 76 tarkistusta ⁽¹⁾. Neuvosto sisällytti yhteiseen kantaansa 30 tarkistusta, joista 20 kokonaisuudessaan (tarkistukset 7, 15, 16, 20, 35, 41, 42, 44, 45, 53, 63, 65, 67, 68, 69, 76, 77, 88, 89 ja 93), 5 osittain (tarkistukset 1, 30, 40, 91 ja 92) ja 5 periaatteessa (tarkistukset 3, 6, 11, 25 ja 64).

2.1 *Tärkeimmät muutokset, jotka neuvosto teki ehdotukseen Euroopan parlamentin tarkistusten osalta* ⁽²⁾

- a) Asetuksen tavoitteet (1 artikla ja johdanto-osan 1 ja 2 kappale) – neuvosto lisäsi ympäristön-suojelun ja eläinten hyvinvoinnin. Tämä kattaa osittain tarkistukset 1 ja 30 sekä on tarkistuksen 3 sisällön mukainen.
- b) Soveltamisala (2 artiklan 2 kohdan a alakohdan v alakohta ja johdanto-osan 13 ja 14 kappale) – neuvosto selvensi, että niin kauan kuin asetusta (EY) 1925/2006, direktiiviä 2002/46/EY ja direktiiviä 89/398/ETY ei ole muutettu, niiden uusista lähteistä saatavien tai tuotantomenetelmää käyttävien vitamiinien tai kivennäisaineiden, joita ei otettu huomioon kyseisten vitamiinien ja kivennäisaineiden hyväksymishetkellä ja jotka aiheuttavat elintarvikkeen koostumuksessa tai rakenteessa sellaisia merkittäviä muutoksia, jotka vaikuttavat sen ravintoarvoon, aineenvaihduntaan tai ei-toivottujen aineiden pitoisuuksiin, olisi kuuluttava uuselintarvikkeita koskevan asetuksen soveltamisalaan. Tämä vastaa tarkistuksen 91 ensimmäistä osaa.
- c) "Uuselintarvikkeiden" määritelmä (3 artikla ja johdanto-osan 6, 8, 10 ja 11 kappale) – elintarvikkeen uutuuden arvioinnin peruskriteerinä on edelleen se, onko sitä käytetty unionissa merkittävässä määrin ihmisravinnoksi ennen 15. toukokuuta 1997. Oikeusvarmuuden takaamiseksi neuvosto oli yhtä mieltä, että muita kriteereitä sen arvioimiseen, onko elintarviketta käytetty unionissa merkittävässä määrin ihmisravinnoksi ennen 15. toukokuuta 1997, on kehitettävä ennen asetuksen soveltamisen alkamispäivää. Näiden kriteerien hyväksyminen on siirretty komissiolle SEUT 290 artiklan mukaisesti. Tähän kytkettiin soveltamisen alkamispäivän lykkääminen 24 kuukauden päähän asetuksen voimaantulosta.

Selkeyden parantamiseksi on tehty seuraavat määritelmämuutokset:

- Erotettiin toisistaan eläin- ja kasvipäiset elintarvikkeet. Kasvipäiset elintarvikkeet kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan ainoastaan, jos kasviin sovellettava ei-perinteinen jalostustekniikka aiheuttaa merkittäviä muutoksia elintarvikkeen koostumuksessa tai rakenteessa.
- Lisättiin "jälkeläisten" määritelmä ja "valmistetun nanomateriaalin" määritelmä (ks. myös jäljempänä olevat kohdat d) ja e)).
- Ravintolisissä ennen 15. toukokuuta 1997 käytetyt ainesosat kuuluvat määritelmän piiriin ja edellyttävät näin ollen hyväksyntää ainoastaan, jos niitä on tarkoitus käyttää muissa elintarvikkeissa kuin ravintolisissä.
- "Kolmannesta maasta peräisin olevan perinteisen elintarvikkeen" määritelmä kattaa elintarvikkeet, jotka ovat peräisin vain alkutuotannosta ja joiden turvallisen käytön historian on osoitettu missä tahansa kolmannessa maassa jatkuneen 25 vuotta suuren väestönosan tavanomaisessa ruokavaliossa.

⁽¹⁾ 7990/09 (P6_TA(2009)0171)

⁽²⁾ Johdanto-osan kappaleiden ja artikloiden numeroinnilla viitataan neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannan tekstiin.

— Todettiin, että lääkevalmisteiden yhdenmukaistamisen taso mahdollistaa sen, että jäsenvaltio saa rajoittaa kyseisen tuotteen markkinoille saattamista unionin lainsäädännön mukaisesti, jos se osoittaa direktiivin 2001/83/EY mukaisesti, että aine on lääkevalmiste, vaikka mainittu tuote onkin hyväksytty uuselinarvikkeeksi tämän asetuksen nojalla.

Neuvosto sopi myös, että komissio voi hyväksyä sääntelykomiteamenettelyllä lisäkritereitä 3 artiklan 2 kohdan a, c, d ja e alakohdan i–iv alakohtien määritelmien selventämiseksi, jotta varmistetaan niiden yhdenmukainen täytäntöönpano jäsenvaltioissa.

Edellä mainitut muutokset kattavat tarkistukset **15, 16, 35 ja 63** sekä suurimman osan tarkistuksesta **92**.

d) Ei-perinteisten lisääntymistekniikkojen avulla syntyneistä eläimistä ja niiden jälkeläisistä tuotetut elintarvikkeet (3 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohta ja johdanto-osan 6 ja 7 kappale) – neuvosto oli yhtä mieltä siitä, että ei-perinteisten lisääntymistekniikkojen (esim. kloonaus) avulla syntyneistä eläimistä ja niiden jälkeläisistä tuotetut elintarvikkeet kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan. Samanaikaisesti neuvosto katsoo, että tällä asetuksella ei voida asianmukaisesti hallita kaikkia kloonaukseen liittyviä tekijöitä ja että komission olisi jatkettava asian tarkastelua. Tätä varten komissio toimittaa vuoden kuluessa tämän asetuksen voimaantulopäivästä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen kaikista seikoista, jotka koskevat kloonatuista eläimistä ja niiden jälkeläisistä peräisin olevaa elintarviketuotantoa, ja tekee tarvittaessa tämän jälkeen säädösehdotuksia (20 artiklan 2 kohta). Tämä vastaa tarkistusta **93**. Neuvosto katsoi, että kloonatuista eläimistä tuotetut elintarvikkeet on pidettävä ehdotetun asetuksen soveltamisalan piirissä siihen asti, kunnes komissio on ehdottanut erityislainsäädäntöä ja se on hyväksytty. Tällä ratkaisulla vältetään oikeudellinen tyhjiö, joka syntyisi jättämällä kyseiset elintarvikkeet Euroopan parlamentin ehdotuksen mukaisesti asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, koska kloonatuista eläimistä peräisin olevaa elintarviketuotantoa sääntelevä lainsäädäntö puuttuu.

e) Nanomateriaalit – neuvosto totesi, että on tarpeen systemaattisesti arvioida valmistettuja nanomateriaaleja sisältävien tai niistä muodostuvien elintarvikkeiden turvallisuutta ja hyväksyntää riippumatta mahdollisista muutoksista, joita nanomateriaalit saattavat aiheuttaa tällaisten elintarvikkeiden ominaisuuksissa. Tästä syystä neuvosto teki selväksi, että näitä elintarvikkeita pidetään uuselinarvikkeina (3 artiklan 2 kohdan a alakohdan iv alakohta) ja lisäsi ”valmistetun nanomateriaalin” määritelmän (3 artiklan 2 kohdan c alakohta). Neuvosto täytti täten oikeudellisen tyhjiön, joka olisi saattanut syntyä, jos nanoteknologioiden käyttö ei olisi aiheuttanut merkittäviä muutoksia 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan iii alakohdassa määriteltyjen elintarvikkeiden koostumuksessa tai rakenteessa, mutta elintarvike sisältäisi kuitenkin valmistettuja nanomateriaaleja. Johdanto-osan 9 kappaleessa tuodaan esille, että nanomateriaalin määritelmä on hyväksyttävä kansainvälisesti. Jos kansainvälisellä tasolla sovitaan erilaisesta määritelmästä, tämän asetuksen määritelmää muutetaan tavanomaista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen. Komissio suhtautui tähän varauksella siksi, että määritelmän muuttaminen olisi pitänyt siirtää komissiolle SEUT 290 artiklan mukaisesti. Neuvosto hyväksyi täten osan tarkistuksesta **92**.

Neuvosto noudatti tarkistusten **6 ja 11** periaatetta, jonka mukaan tarvitaan valmistettujen nanomateriaalien asianmukaiset riskienarviointimenetelmät ja joka on otettu huomioon johdanto-osan 20 kappaleessa.

f) Elintarvikkeen aseman määrittäminen (4 artikla ja johdanto-osan 16 kappale) – neuvosto oli yhtä mieltä siitä, että elintarvikealan toimijat vastaisivat unionin markkinoille saatettavan elintarvikkeen aseman määrittämisestä uuselinarvikkeen määritelmään nähden ja että heidän on kuultava kansallista viranomastaan epävarmoissa tapauksissa.

g) Uuselinarvikkeiden hyväksyntä (9 artikla ja johdanto-osan 18 kappale) – neuvosto oli yhtä mieltä siitä, että uuselinarvikkeiden hyväksyntä olisi suoritettava asetuksen (EY) N:o 1331/2008 mukaisesti, ellei tässä asetuksessa ole säännöstä erityispoikkeuksesta. Neuvosto selvensi, että eettiset, ympäristöön ja eläinten hyvinvointiin liittyvät tekijät sekä ennalta varautumisen periaate olisi otettava huomioon uuselinarvikkeiden hyväksynnän yhteydessä. Edellä mainittuja tekijöitä olisi tarkasteltava tapauskohtaisesti hakemuksen sisällön perusteella. Tämä kattaa tarkistuksen **20**.

- h) Kolmansista maista peräisin olevien elintarvikkeiden hyväksyntä (11 artikla ja johdanto-osan 22 kappale) – neuvosto ei hyväksynyt komission ehdottamaa ”ilmoittamismenettelyä”. Elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi jokaisen hyväksynnän olisi perustuttava EFSA:n lausuntoon ja tämän jälkeen sääntelykomiteamenettelyllä annettavaan komission hyväksyntään. EFSA:n arvioinnissa olisi pääasiassa keskityttävä elintarvikkeiden turvallista käyttöä koskevaan näyttöön ja perinteisen elintarvikkeen koostumusta koskeviin tietoihin. Menettelyn nopeuttamiseksi olisi sovellettava lyhyempiä määräaikoja – 6 kuukautta EFSA:n lausuntoa varten ja 3 kuukautta komission SCFCAH:lle antamaa toimenpide-ehdotusta varten. Laadittaisiin erillinen luettelo kolmansista maista peräisin olevista hyväksytyistä perinteisistä elintarvikkeista (7 artiklan 2 kohta). Neuvoston uusi lähestymistapa kattaa joka tapauksessa tarkistukset **65** ja **68**.
- i) Tekniset ohjeet (12 artikla) – komission on ennen asetuksen soveltamisen alkamispäivää (eli 2 vuotta sen voimaantulon jälkeen) saatettava asianomaisten sidosryhmien, erityisesti elintarvikkealan toimijoiden ja pk-yritysten, saataville teknisiä ohjeita ja välineitä. On itsestään selvää, että komission suositusta 97/618/EY sovelletaan siihen asti, kunnes asetus (EY) 258/1997 kumotaan. Tämä vastaa tarkistusta **69**.
- j) Luonnontieteiden ja uusien teknologioiden etiikkaa käsittelevä eurooppalainen työryhmä – EGE (15 artikla ja johdanto-osan 28 kappale) – lisättiin uusi säännös, jonka mukaan komissio voi omasta aloitteestaan tai jäsenvaltion pyynnöstä kuulla edellä mainittua työryhmää uusielintarvikkeita koskevien eettisten kysymysten osalta. Tämä vastaa tarkistusta **76**. Jos työryhmää kuullaan, sen lausunto otetaan huomioon riskinhallintavaiheessa.
- k) Tietosuoja (16 artikla ja johdanto-osan 25 kappale) – alan innovoinnin edistämiseksi neuvosto hyväksyi tarpeen suojata uutta tieteellistä näyttöä ja/tai teollis- ja tekijänoikeuksien alaista tieteellistä tietoa 5 vuoden ajan. Tällaista suojattua tietoa ei voi käyttää toisen hakemuksen eduksi ilman aiemman hakijan suostumusta, ja hyväksyntä rajataan koskemaan aiempaa hakijaa 5 vuoden ajan, ellei myöhempi hakija saa hyväksyntää ilman sidonnaisuutta kyseisiin teollis- ja tekijänoikeuden alaisiin tietoihin. Tämä kattaa täysin tarkistuksen **77**. Vaikka tarkistusta **25** ei hyväksytty sinällään, 16 artikla kattaa sen sisällön.
- l) Yleisölle tiedottaminen (17 artikla) – hakemusten tiivistelmät, elintarvikkeen aseman määrittämiseksi toteutettujen kuulemisten tulokset ja hyväksytyjen uusielintarvikkeiden luettelot on saatettava yleisön saataville, viimeksi mainitussa tapauksessa asiaa koskevilla verkkosivuilla. Tämä vastaa tarkistuksia **41**, **53** ja **67** ja osaa tarkistusta **40** sekä kattaa periaatteessa tarkistuksen **64**.
- m) Siirtymätoimenpiteet (23 artikla ja johdanto-osan 29 kappale) – asetuksen (EY) N:o 258/97 4 artiklan mukaisesti tehty hakemus käsitellään mainitun asetuksen mukaisesti vain siinä tapauksessa, että ensiarviointia koskeva kertomus on toimitettu 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja että lisäarviointia ei ole vaadittu eivätkä jäsenvaltiot ole esittäneet yhtäkään vastalauseita. Tämä vastaa tarkistuksia **88** ja **89**.

Edellä mainittujen tarkistusten lisäksi yhteiseen kantaan on sisällytetty tarkistukset **7**, **42**, **44** ja **45**, jotka ovat luonteeltaan teknisiä tai sanamuotoon liittyviä ja joiden tarkoituksena on selvittää tekstiä.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 1. joulukuuta 2009 tapahtuneen voimaantulon vuoksi neuvoston oli mukautettava komission ehdotuksen valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä koskevat säännökset kyseiseen sopimukseen. Neuvosto sopi, että jäljempänä mainituissa säännöksissä siirretään täytäntöönpanovaltaa komissiolle (SEUT 291 artiklan 2 kohta):

- 3 artiklan 4 kohta: mahdollisesti hyväksyttävät lisäkritterit 3 artiklan 2 kohdan a, c, d ja e alakohdan i–iv alakohtien määritelmien selventämiseksi;
- 11 artiklan 5 kohta: kolmansista maista peräisin olevien perinteisten elintarvikkeiden luettelon saattaminen ajan tasalle;
- 16 artiklan 5 kohta: unionin luettelon ajantasaistaminen tietosuojan osalta ennen tietosuojaa koskevan viiden vuoden määräajan päättymistä;

- 27 artiklan 2 kohta: mahdollisesti hyväksyttävät 27 artiklan 1 kohdan soveltamista koskevat siirtymätoimenpiteet;
- 9 artikla: unionin uuselintarvikkeiden luettelon ajantasaistaminen. Asetusta (EY) N:o 1331/2008 tulisi muuttaa tätä varten (ks. neuvoston kannan 28 artikla).

Kuten jo edellä c) kohdassa mainittiin, neuvosto sopi, että tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivään mennessä (24 kuukautta asetuksen voimaantulosta) komissiolle olisi SEUT 290 artiklan mukaisesti siirrettävä valta hyväksyä kriteerejä sen arvioimiseksi, onko elintarviketta käytetty unionissa merkittävässä määrin ihmisravinnoksi ennen 15. päivää toukokuuta 1997.

2.2 Euroopan parlamentin tarkistukset, joita ei hyväksytty

Neuvosto ei hyväksynyt 46:ta tarkistusta seuraavin perustein:

- i) Tark. 2: Ihmisten terveyden ja kuluttajien etujen korkeatasoinen suojele elintarvikkeiden suhteen ja sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ovat unionin elintarvikelainsäädännön kaksi tärkeintä tavoitetta (asetuksen (EY) N:o 178/2002 1 artikla). Nämä kaksi näkökohtaa sisältyvät johdanto-osan 1 ja 2 kappaleeseen.
- ii) Tark. 9: Kuten edellä alakohdassa c selitettiin, elintarvikkeen uutuuden arvioinnin peruskriteerinä on edelleen se, onko sitä merkittävässä määrin käytetty unionissa ihmisravinnoksi ennen 15. toukokuuta 1997. Muunnettu perusmolekyyli rakenne, mikro-organismit, sienet, levät, uudet mikro-organismit ja aineiden tiivistet kuuluvat edelleen tämän määritelmän piiriin, ja niitä ei tarvitse luetella erikseen.
- iii) Tark. 22: EFSA toimii yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa laatiessaan lausuntojaan ja voi käyttää asetuksen (EY) N:o 178/2002 36 artiklan ja komission asetuksen (EY) N:o 2230/2004 edellyttämää verkostoa.
- iv) Eläinkokeet (tark. 21 ja 87) – eläinkokeita koskeva kysymys, erityisesti selkärangkaisille tehtävien kokeiden välttäminen ja testituloksien jakaminen, ei kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan. Asetuksen (EY) N:o 1331/2008 (yhtenäinen hyväksymismenettely) 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti EFSA esittää ehdotuksen uuselintarvikkeiden riskien arvioimiseksi tarvittavista tiedoista, ja kyseisissä tiedoissa olisi todettava tarve välttää tarpeettomia eläinkokeita.
- v) Kielto tuottaa elintarvikkeita kloonatuista eläimistä ja niiden jälkeläisistä ja saattaa niitä markkinoille ja tuoda maahan (tark. 5, 10, 12, 14, 91 (2 kohdan ba alakohta), 92 (2 kohdan a alakohdan ii alakohta ja 2 kohdan ca alakohta), 51 (toinen osa) – neuvosto ei voi myöntyä siihen, että kloonatuista eläimistä ja niiden jälkeläisistä saadut elintarvikkeet jätetään välittömästi asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle (ks. edellä kohta d)). Lisäksi olisi pantava merkille, että komissiolla on aloiteoikeus EU-lainsäädännön ehdottamisen osalta ja että sitä ei voida velvoittaa esittämään säädösehdotusta lainsäädäntötoimen avulla.
- vi) Nanomateriaalit
 - a) Tark. 13: Ei kuulu uuselintarvikkeita koskevan asetuksen soveltamisalaan. Sovelletaan elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista materiaaleista ja tarvikkeista annettua asetusta (EY) 1935/2004.
 - b) Tark. 90: Ainesosien systemaattiset erityismerkinnät nanomateriaaleina ilmaistuna ovat liiallisia; erityismerkintävaatimuksia on tarkasteltava 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti tapauskohtaisesti.
 - c) Tark. 50: Nanomateriaaleja sisältävien elintarvikkeiden turvallisuutta koskevista epävarmoissa tapauksissa sovelletaan ennalta varautumisen periaatetta. Lisäksi asetuksen soveltamisen alkamispäivä on siirretty 24 kuukauden päähän, joten valmistettujen nanomateriaalien riskienarviointimenetelmien kehittämiseen jää lisää aikaa.
- vii) Elintarvikkeen aseman määrittäminen (tark. 18 ja osa tarkistuksesta 40): Tarkistukset eivät ole neuvoston hyväksymän lähestymistavan mukaisia (ks. edellä oleva kohta d)).

- viii) Riskien arviointia koskevat EFSA:n lisäkriterit
- d) Tark. 70: Viittaus 6 artiklaan (yhteisen kannan 8 artikla) ei ole asianmukainen, sillä se koskee riskinhallintavaiheessa tarkasteltavia edellytyksiä eikä EFSA:n suorittamaa riskienarviointia.
 - e) Tark. 71: Estää EFSA:n sisäisiä menettelyjä; elintarvikkeen turvallisuutta arvioidessaan EFSA voi tarkastella myös muita näkökohtia kuin ihmisten terveydelle koituvia haitallisia tai toksisia vaikutuksia.
 - f) Tark. 74: Ei kuulu riskinhallintavaiheeseen; luonnontieteiden ja uusien teknologioiden etiikkaa käsittelevä eurooppalainen työryhmän (EGE) lausunto voitaisiin yrittää hankkia jonkin jäsenvaltion pyynnöstä, ja sitä tarkasteltaisiin siten riskinhallintavaiheessa.
- ix) Lisäedellytykset uusielintarvikkeiden hyväksynnälle (riskinhallinta)
- g) Tark. 23: Eettisiä näkökohtia voidaan tarkastella riskinhallintavaiheessa. Euroopan ympäristökeskuksen (EYK) arviointi ei sovellu.
 - h) Tark. 43: Tarpeeton. EFSA ottaa huomioon tähän tarkistukseen sisältyvät näkökohdat riskinhallintavaiheessa.
 - i) Tark. 47: Ei sovellu. On tarpeetonta ja mahdotonta pyytää EYK:n lausuntoa jokaista uusielintarvikkeen hyväksyntähakemusta varten.
 - j) Tark. 48: EGen lausuntoa ei voida pyytää jokaista uusielintarvikkeen hyväksyntähakemuksesta varten. Jos sitä pyydetään 15 artiklan mukaisesti, se otetaan huomioon riskinhallintavaiheessa.
 - k) Tark. 49: EFSA ottaa tämän tarkistuksen sisältämät näkökohdat huomioon riskinhallintavaiheessa, ja ne voidaan ottaa huomioon käyttöedellytyksissä ja muissa erityisissä merkintävaatimuksissa 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
- x) Ennalta varautumisen periaate (tark. 1 (toinen osa), 19 ja 52) – asetuksen (EY) N:o 178/2002 7 artiklassa säädetty ennalta varautumisperiaate soveltuu aina. Tähän periaatteeseen viitataan johdanto-osan 18 kappaleessa. Siksi sitä ei tarvitse toistaa muissa johdanto-osan kappaleissa eikä lisäedellytyksenä hyväksynnöille.
- xi) Lisäedellytykset uusielintarvikkeen ottamiselle unionin luetteloon:
- l) Tark. 54: Asetus kattaa jo kaikki muut esille otetut kohdat lukuun ottamatta kohtaa f), joka ei ole selvä, sillä virallista valvontaa koskevan asetuksen N:o 882/2004 mukaiset seuranta vaatimukset ja tarkastukset ovat kaksi eri asiaa.
 - m) Tark. 57: 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti haitallisten aineiden esiintymistä uusielintarvikkeessa valvotaan jo elintarvikkeiden eritelmien avulla ja uusielintarvikkeissa oleville aineille altistumisen rajoittaminen otetaan huomioon käyttöedellytyksiä koskevassa kohdassa ja voidaan ottaa käyttöön EFSA:n lausunnon jälkeen.
- xii) Markkinoille saattamisen jälkeinen seuranta (tark. 55 ja 75) – Kaikkien markkinoille saatettujen uusielintarvikkeiden markkinoille saattamisen jälkeinen systemaattinen seuranta ja niitä koskevien hyväksyntöjen tarkistaminen 5 viiden kuluttua on kohtuutonta. Se aiheuttaisi hallinnollisen taakan jäsenvaltioiden elintarvikealan toimijoille ja viranomaisille. 14 artiklan mukaan voidaan määrätä markkinoille saattamisen jälkeinen seuranta tapauskohtaisesti. Tuottajilla on velvollisuus informoida komissiota kaikista uusista tieteellisistä tai teknisistä tiedoista, jotka saattavat vaikuttaa unionin markkinoille jo saatetun uusielintarvikkeen käytön turvallisuuden arviointiin.
- xiii) Uusielintarvikkeen merkinnät (tark. 60 ja 62) – kaikkien uusielintarvikkeiden systemaattinen merkitseminen (tark. 62) on kohtuutonta ja aiheuttaisi hallinnollisen taakan. Erityiset merkintävaatimukset ovat mahdollisia 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Muuntogeenisellä rehulla ruokituista eläimistä peräisin olevien tuotteiden merkinnät (tark. 60) eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan (asetus (EY) 1829/2003 on selvästi jätetty soveltamisalan ulkopuolelle).

- xiv) Kolmansista maista peräisin olevat perinteiset elintarvikkeet (tark. **28**, **64** ja **66**): Neuvosto hyväksyi näiden elintarvikkeiden hyväksynnälle eri menettelyn kuin mitä komissio ehdotti (ks. edellä oleva kohta h)).
- xv) EGen kuuleminen (tark. **29**): Johdanto-osan 28 kappaletta koskeva neuvoston muotoilu vastaa paremmin 15 artiklan sisältöä EGen kuulemisen osalta (ks. edellä oleva kohta j)).
- xvi) Terveysväitteen ja uuselintarvikkeen hyväksynnälle asetettujen määräaikojen yhdenmukaistaminen tietosuojan osalta (tark. **27** ja **80**) – tällainen yhdenmukaistaminen voi olla suotavaa, mutta sitä olisi hankala varmistaa käytännössä, koska arvioinnit toteutetaan eri aikataulujen mukaisesti ja kumpikin päätös tehdään erikseen.
- xvii) Tark. **61**: On päätettävä unionin luetteloiden päivityksistä tietosuojan osalta sääntelymenettelyn mukaisesti, koska ne ovat yksittäisiä hyväksyntöjä eivätkä yleisluonteisia toimenpiteitä.
- xviii) Tark. **56** ja **91 (2 a alakohta)**: Niiden elintarvikelisiäaineiden, elintarvike-entsyymien ja elintarvikearomien hyväksyntä, joihin sovelletaan uutta, merkittäviä muutoksia aiheuttavaa tuotantomenetelmää, kuuluu jo lisäaineita (asetuksen (EY) N:o 1333/2008 12 artikla ja johdanto-osan 11 kappale), entsyymejä (asetuksen (EY) N:o 1332/2008 14 artikla ja johdanto-osan 12 kappale) ja aromeja (asetuksen (EY) N:o 1334/2008 19 artikla) koskevan alakohtaisen lain-säädännön piiriin. Kyseisiin hyväksyntöihin sovelletaan yhtenäistä hyväksyntämenettelyä.
- xix) Tark. **78**: Neuvosto ei tarkastellut EU:n ja/tai julkisista lähteistä rahoitettavia tutkimushankkeita koskevaa kysymystä.
- xx) Tark. **81**: Sovelletaan rehu- ja elintarvikelainsäädännön (myös uuselintarvikkeita koskevan asetuksen) mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta annettua asetusta (EY) 882/2004 eikä sitä tarvitse toistaa.
- xxi) Tark. **82**: Neuvosto päätti siirtää asetuksen soveltamisen alkamispäivän 24 kuukauden päähän sen julkaisemispäivästä. Sama määräaika annettiin jäsenvaltioille seuraamuksia koskevien säännösten ilmoittamista varten.
- xxii) Tark. **83**: Tarpeeton; asetuksen 178/2002 53 ja 54 artiklan mukaisesti sovellettavien säännösten toistoa.

Neuvosto ei hyväksynyt tarkistuksia **8** ja **85** niiden epäselvyyden vuoksi eikä tarkistuksia **4**, **17** ja **51 (ensimmäinen osa)**, joiden sisältö on itsestään selvä eivätkä ne tuo mitään lisäarvoa.

IV. PÄÄTELMÄT

Neuvosto uskoo, että sen ensimmäisen käsittelyn kannassa osapuolten näkemykset ja edut on tasapainotettu tavalla, joka on asetuksen tavoitteiden mukainen. Se toivoo rakentavia keskusteluja Euroopan parlamentin kanssa tarkoituksena hyväksyä pian tämä asetusta, jolla varmistetaan ihmisten terveyden ja kuluttajansuojelun korkea taso.

TILAUSHINNAT 2010 (ilman ALV:a, sisältää normaalit lähetyskulut)

Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	1 100 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, paperipainos, vuosittainen CD-ROM	22 EU:n virallista kieltä	1 200 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L-sarja, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	770 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, kuukausittainen (kumulatiivinen) CD-ROM	22 EU:n virallista kieltä	400 euroa/vuosi
Virallisen lehden täydennysosa (S-sarja), tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat, CD-ROM, ilmestyy kahdesti viikossa	Monikielinen: 23 EU:n virallista kieltä	300 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, C-sarja – kilpailut	Kilpailua koskevilla kielillä	50 euroa/vuosi

Euroopan unionin virallisilla kielillä ilmestyvästä *Euroopan unionin virallisesta lehdestä* on tilattavissa 22 eri kieliversiota. Tilaus käsittää L-sarjan (Lainsäädäntö) ja C-sarjan (Tiedonannot ja ilmoitukset).

Jokainen kieliversio tilataan erikseen.

Virallisessa lehdessä L 156 18. kesäkuuta 2005 julkaistun neuvoston asetuksen (EY) N:o 920/2005 mukaan velvollisuus laatia kaikki säädökset iirin kielellä ja julkaista ne tällä kielellä ei väliaikaisesti sido Euroopan unionin toimielimiä, joten iirin kielellä julkaistavat viralliset lehdet ovat myynnissä erikseen.

Virallisen lehden täydennysosan (S-sarja – tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat) tilaukseen sisältyvät kaikki 23 virallista kieliversiota yhdellä monikielisellä CD-ROM-levyllä.

Euroopan unionin virallisen lehden tilaajat voivat pyynnöstä saada virallisen lehden liitteitä. Tilaajille ilmoitetaan liitteiden ilmestymisestä *Euroopan unionin viralliseen lehteen* sisältyvässä kohdassa "Huomautus lukijalle".

CD-ROM-levyt korvataan DVD-levyllä vuoden 2010 aikana.

Myynti ja tilaukset

Maksulliset julkaisut, kuten *Euroopan unionin virallinen lehti*, ovat tilattavissa jälleenmyyjiltämme. Luettelo jälleenmyyjistä löytyy seuraavasta internet-osoitteesta:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_fi.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) on suora ja maksuton portti Euroopan unionin lainsäädäntöön. Sivustolla voi tarkastella *Euroopan unionin virallista lehteä* ja siellä ovat nähtävillä myös sopimukset, lainsäädäntö, oikeuskäytäntö ja lainsäädännön valmisteluasiakirjat.

Lisätietoja Euroopan unionista löytyy osoitteesta: <http://europa.eu>

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI